

Lietuvos Respublikos Seimo *antroji sesija*

2021 m. birželio 8 d.
69 ir 70 posėdžiai

Stenogramos

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2021 m. birželio 8 d.

Rytinis posėdis Nr. 69

Respublikos Prezidento G. Nausėdos metinis pranešimas	9
Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. birželio 8 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	15
2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-495 pirmasis svarstymas	16
Seimo nario V. Mitalo kalba	19
Seimo nario M. Majausko kalba	20
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	21
Seimo nario V. Ažuolo kalba	22
Seimo nario E. Gentvilo kalba	23
Seimo nario G. Palucko kalba	24
Seimo narės R. Tamašunienės kalba	24
Seimo nario A. Vinkaus kalba	25
Seimo narės I. Kačinskaitės-Urbonienės kalba	26
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11 ¹ , 14, 18, 21, 24, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-509(2) priėmimas	27
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-510(2) priėmimas	28
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-514(2) ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-515(2) svarstymas	28
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Tomo Kazlausko peticijos“ projekto Nr. PNP-14-16 priėmimas	28
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projekto Nr. XIVP-369 pateikimas (D. Asanavičiūtė)	29
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-566 pateikimas (S. Gentvilas)	32
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11 ¹ , 14, 18, 21, 24, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-509(2) priėmimo tęsinys	35
Šio įstatymo priėmimas	36
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-510(2) priėmimo tęsinys	36
Šio įstatymo priėmimas	36
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-514(2) ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-515(2) svarstymo tęsinys	36
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projekto Nr. XIVP-369 pateikimo tęsinys	36

Vakarinis posėdis Nr. 70

Konstitucinio Teismo teisėjo V. Mizaro priesaika	37
--	----

Diskusija dėl Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitos

Seimo opozicijos lyderio S. Skvernelio kalba	37
Seimo nario L. Kukuraičio kalba (<i>Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu</i>)	38
Seimo narės I. Pakarklytės kalba (<i>Laisvės frakcijos vardu</i>)	40
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-437(2) priėmimas	42
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-438(2) priėmimas	43
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-439(2) priėmimas	43
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 75 ¹ , 75 ² , 75 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-567 pateikimas (J. Šiugždinienė)	43
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-544 pateikimas (A. Žukauskas)	46
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-616 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	49
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-617 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	50
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-618 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	50
Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-479(2) svarstymas	51
Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-558 ir Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-559 pateikimas (J. Sejonienė)	51
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projekto Nr. XIVP-255 pateikimas (A. Norkienė)	51
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-520 pateikimas (V. Jukna)	52
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 18 d. nutarimo Nr. XIV-320 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-560 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	55
Kandidato į Vyriausiosios rinkimų komisijos narius M. Reznikovo kalba	56
Kandidato į Vyriausiosios rinkimų komisijos narius M. Reznikovo atsakymai į Seimo narių klausimus	56
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-408 pateikimas (V. Giraitytė)	58
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-441 pateikimas (I. Kačinskaitė-Urbonienė)	59
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-412 pateikimas (V. Jukna)	62

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8, 14, 19, 20, 21, 25, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-487 pateikimas (I. Kačinskaitė-Urbonienė)	64
Civilinio kodekso 2.81 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-464 ir Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-465 pateikimas (V. Fiodorovas)	67
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 ir 15 ³ straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-36(2) svarstymas	68
Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-521 pateikimas (A. Skardžius)	68
Civilinio kodekso 6.914 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-522, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-523 ir Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-524 pateikimas (V. Gapšys)	69
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-437(2) priėmimo tęsinys	72
Šio įstatymo priėmimas	72
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-438(2) priėmimo tęsinys	72
Šio įstatymo priėmimas	72
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-439(2) priėmimo tęsinys	73
Šio įstatymo priėmimas	73
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 75 ¹ , 75 ² , 75 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-567 pateikimo tęsinys	73
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-544 pateikimo tęsinys	73
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-412 pateikimo tęsinys	73
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-408 pateikimo tęsinys	73
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-520 pateikimo tęsinys	74
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-441 pateikimo tęsinys	74
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8, 14, 19, 20, 21, 25, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-487 pateikimo tęsinys	74
Civilinio kodekso 2.81 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-464 ir Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-465 pateikimo tęsinys	74
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 ir 15 ³ straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-36(2) svarstymo tęsinys	74
Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-521 pateikimo tęsinys	75
Civilinio kodekso 6.914 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-522, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-523 ir Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-524 pateikimo tęsinys	75
Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-479(2) svarstymo tęsinys	75
Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-558 ir Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-559 pateikimo tęsinys	75

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projekto Nr. XIVP-255 pateikimo tęsinys	76
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-616 priėmimo tęsinys	76
Šio nutarimo priėmimas	76
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-617 priėmimo tęsinys	76
Šio nutarimo priėmimas	76
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-618 priėmimo tęsinys	76
Šio nutarimo priėmimas	76
Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-273 neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projekto Nr. XIVP-541 pateikimas (A. Skardžius)	77
Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-527 pateikimas (V. Gapšys)	79
Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projekto Nr. XIVP-565 pateikimas (I. Kačinskaitė-Urbonienė)	80
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-249 pateikimas (S. Skvernelis)	83
Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 4, 5, 6, 8, 11, 14, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-286 pateikimas (L. Girsienė)	84
Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-273 neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projekto Nr. XIVP-541 pateikimo tęsinys	87
Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-527 pateikimo tęsinys	87
Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projekto Nr. XIVP-565 pateikimo tęsinys	87
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-249 pateikimo tęsinys	88
Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 4, 5, 6, 8, 11, 14, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-286 pateikimo tęsinys	88

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	88
Seimo narės J. Sejonienės pareiškimas	89
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	90

SANTRUMPOS

<i>DPF</i>	– Darbo partijos frakcija
<i>LF</i>	– Laisvės frakcija
<i>LRF</i>	– Lietuvos regionų frakcija
<i>LSDPF</i>	– Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
<i>LSF</i>	– Liberalų sąjūdžio frakcija
<i>LVŽSF</i>	– Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
<i>MSNG</i>	– Mišri Seimo narių grupė
<i>TS-LKDF</i>	– Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

A	– alternatyvus teisės aktas
ES	– su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR	– Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
VK	– su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 69 STENOGRAMA

2021 m. birželio 8 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame birželio 8 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Prašau užimti vietas. Skelbiu registraciją.

Užsiregistravo 104 Seimo nariai.

Pirmasis darbotvarkės klausimas – Respublikos Prezidento G. Nausėdos metinis pranešimas.

10.02 val.

Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos metinis pranešimas

M. STROLYS (*Seimo posėdžių sekretoriato vyriausiasis specialistas*). Jo Ekscelencija Respublikos Prezidentas G. Nausėda.

G. NAUSĖDA. Mieli Lietuvos žmonės, gerbiamas Lietuvos Respublikos Seime. Susitinkame ypatingu metu. Už mūsų nugarų – įtamos, praradimų ir nerimo metai, pažymėti pandemijos ženklu. Prieš akis – mūsų visų rytojus, į kurį turime įžengti sustiprėję, sukaupę jėgų ir pasiruošę naujiems išbandymams. Susitinkame šiandien tarsi ant slenksčio, žiūrėdami vieni į kitus, lyg į svetimus kartais. Tegul išmintis, pagarba ir tikėjimas padeda atgauti jėgas! Tik kartu mes galime būti kūrėjai. Tik santarvės jėga augina. Ir tik bendriems tikslams bus lemta tapti rytojumi.

Gerbiami bendrapiliečiai, kritinės situacijos tampa didinamuoju stiklu mūsų silpnybėms ir mūsų tvirtumui. Kuo esame stiprūs ir ką turėtume stiprinti, tokią akimirką matome ryškiai, o blogis nebesislepia – vadinasi, tampa pažeidžiamas.

Matome, kad visuomenės sveikatos krizė prislėgė ne tik ekonomiką, bet ir švietimą, o galų gale virto sugyvenimo, pasitikėjimo krize. Kantrybe ir ištverme apdovanoti Lietuvos žmonės stebėjo, kaip klumpa politikai bevaisių rietenų, neįsiklausymo pasirinkimuose. Tiek, kiek valdžia demonstruoja neužtikrintumą, blaškosi, keičia sprendimus, negeba planuoti žingsnių į priekį, tiek auga visuomenei tenkanti našta. Prisitaikyti turi ne tik mūsų medikai ir sveikatos apsaugos sistema. Dalis mūsų vaikų iki šiol nelanko mokyklų, studentai nesusitinka auditorijose. Buvo sustoję ir dar iki šiol visiškai neatnaujino veiklos ištisi ūkio sektoriai ir kultūros įstaigos. Žmonės neteko darbo. Nežinia dėl ateities smogė visiems.

Todėl šiandien dėkoju jums, Lietuvos žmonės, už jūsų tvirtybę ir savitvardą. Kad nenuleidote rankų, padėjote vienas kitam, kad ištverėte, kad nepalūžote. Medikai, savanoriai, mokytojai, socialiniai darbuotojai, verslo atstovai, kultūros žmonės, pareigūnai, kariškiai, sunkiausiu metu jūs buvote mūsų valstybės ramstis!

Gerbiamieji, kritinės situacijos yra išmėginimas, kai žmonės pamato, kiek jie rūpi valstybei, o valstybė – ar ji teberūpi žmonėmis. Praėjusieji metai dar kartą priminė, kaip svarbu kurti gėrės valstybę. Stiprią ir teisingą valstybę, kuri visada ateitų žmonėms į pagalbą ir pati galėtų tikėtis jų paramos. Valstybę, kurią kasdien kurtų jos piliečių reiškiamą pagarba vieni kitiems, tarpusavio pasitikėjimas ir ryžtas teikti pagalbą atsidūrusiems bėdoje.

Daugelio šių dalykų išmokstame šeimoje. Lietuvos visuomenė prasideda nuo šeimos ir remiasi į ją. Būtent šeimoje kuriami ir palaikomi santykiai leidžia kiekvienam jaustis mažos bendruomenės dalimi, ugdyti pasitikėjimą savimi ir kitais, mokytis bendrauti ir bendradarbiauti. To bendradarbiavimo pastaraisiais mėnesiais mums ypač reikėjo.

Pernai, keičiantis vyriausybėms, paraginau atsigręžti į ekspertus ir vertinti jų patarimus bei patirtį. Sveikatos ekspertų taryba įrodė mokslu grįstų rekomendacijų naudą, palengvino antrosios pandemijos bangos sąlygomis vykusį valdžios vairo perdavimą. Ačiū jiems.

Kita vertus, įsitikinome, kad politinė valia išlieka nepakeičiama. Kai ekspertų nuomonės išsiskiria, lyderystės privalo imtis politikai. Per pastaruosius metus pamatėme, kaip lyderystė iš ministerijų kabinetų perėjo į savivaldą. Jos ėmėsi tie, kurie kasdien mato žmonių poreikius ir geba į juos atsiliiepti nelaukdami nurodymų. Tie, kas nebijo prisiiimti atsakomybės. Nuo neįprastų verslo skatinimo idėjų, garsinusių Lietuvą pasaulyje, iki vakcinavimo registracijos sistemos – visa tai buvo inicijuota savivaldos žmonių, kuriems taip pat noriu nuoširdžiai padėkoti.

Šiandien, reikšmingai išaugus vakcinų tiekimui, mums lieka užduotis sklandžiai paskiepyti Lietuvos gyventojus. Vos mėnuo ir pamatysime, ar 70 % suaugusių šalies gyventojų bus paskiepyti iki vasaros vidurio. Nėra prasmės ginčytis, ar tai įvyks liepos pirmą, ar paskutinę savaitę. Neturime prabangos rudenį iš naujo kartoti išeitą pandemijos mokyklos kursą. Mūsų visų gyvenimas negali dar kartą sustoti.

Gerbiamieji, šį pavasarį naujos kadencijos Seimo nariams sakiau, kad kelias iš karantino negali vesti pro socialinių ryšių, verslo, švietimo griuvėsius. Pandemija pasibeldė į visų mūsų duris. Karantino sąlygomis sparčiai augo socialinė atskirtis ir nelygybė. Lietuvos žmonės turėjo nemažai priežasčių nusivilti ir suabejoti socialiniu teisingumu – vienu iš valstybės pagrindų. Krizė labai aiškiai atskyrė atsakingą verslą nuo praėjusio amžiaus verslo kultūros. Vieni kūrė darbo vietas ir rėmė pilietines iniciatyvas, kiti tenkino asmeninius poreikius gaudami valstybės paramą. Kol dalis verslų laukė vėluojančios valstybės pagalbos, kad išgyventų, kiti, pasinaudoję sukurto mis išimtimis, pirkto ferarius ir jachtas.

Statistika rodo, kad pernai Lietuvoje sparčiai augo vidutinis atlyginimas. Tačiau neapgaudinėkime savęs. Aukštytyn šovė turtingiausių šalies gyventojų pajamos, o skurdžiausiai gyvenančiųjų atlyginimai stovėjo vietoje arba net mažėjo. Taip auga atskirtis. Taip tarpsta susvetimėjimas valstybėje. Politikų priedermė tai pakeisti.

Mano siūlymu Seime svarstomas neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimas. Nesutinku, kad ši pagalba mažiausiai uždirbančiam žmogui yra perteklinė, nesprendžia esminių problemų ar gali palaukti. Negali! Netiesos jausmas valstybėje palaukti negali.

Itin sunki žmonių su negalia padėtis, slaugos, priežiūros reikalaujančių asmenų bei jų šeimų narių būklė. Dėl sustabdytų ar apribotų sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų jie jaučiasi dar labiau izoliuoti – ar net palikti likimo valiai.

Virusas taip pat skaudžiai kirto mūsų jaunajai kartai, kurią, ignoruodami kitas išeitis, pamerkėme ypač ilgam nuotoliniam mokymui namuose. Uždarymas vienuose su kompiuteriu ar telefonu rankoje lems tik dar didesnius mokymosi rezultatų skirtumus. Tiesą sakant, jau lemia. Todėl mūsų pareiga – tikslingomis priemonėmis siekti geresnės vaikų sveikatos, mokymosi ir užimtumo, socialinio gyvenimo kokybės, kad ateityje netektų su apmaudu kalbėti apie „prarastus metus“ ar „prarastąją kartą“.

Didžiulė mūsų visų klaida buvo tai, kad kultūros įstaigos, vienos iš tų, kurios galėjo gana saugiai veikti ir sklaidyti visuomenėje besikaupiančią įtampą, buvo atidarytos beveik paskutinės – ilgajam karantinui einant į pabaigą. Klaidą šiandien galime ištaisyti tik padėdami kultūrai vėl pakilti ir užimti deramą vietą mūsų gyvenime, nes tai – mūsų nacionalinės tapatybės pamatas ir visuomenės atrama. Ten, kur nėra kultūros, tarpsta arogancija ir poreikis skirstyti bei rūšiuoti Lietuvos žmones. Ar pastebite, kaip iš mūsų gyvenimų, viešumos, dialogų kasdien traukiasi pagarba? Jos vietą užima pyktis ir įtampa. Ar pastebite, kaip įtikėjimas savo teisumu, vienintele teisinga pozicija augina sienas? Jų šešėliai tįsta į žmones, didindami neviltį – apleistumo ir vienatvės jausmą.

Gerbiamieji, pasitikėjimas valstybe susvyravo ir dėl kai kurių politikų sprendimų, kurie atspindėjo ne visuomenės, o atskirų asmenų, grupių ar politinių partijų interesus. Todėl vetavau įstatymus, kuriais siekta mažinti valstybės ir savivaldybių bendrovių nepriklausomumą, piktnaudžiauti versline žvejyba, taip pat griauti lygiaverčius centrinės ir vietos valdžios santykius, visoms savivaldybėms nepagrįstai primetant privalomą seniūnijų steigimą.

Kartu noriu pabrėžti ir tuos valdžios žingsnius, kurie parodė, koks naudingas gali būti gero vės valstybės principų įgyvendinimas mažinant atskirtį. Socialinės garantijos ligos ir vaikų priežiūros atvejais, vienkartinės išmokos senjorams ir vaistų priemokos jiems, prastovų subsidijos – visa tai padėjo sušvelninti pirmąją pandemijos smūgį pažeidžiamiausiems Lietuvos žmonėms.

Siekdamas sumažinti pandemijos pasekmes šeimoms, inicijavau vienkartinės išmokas vaikams, didesnes išmokas vaikams su negalia, vaikams iš daugiavaikių ir nepasiturinčių šeimų. Tai nors šiek tiek pagerino 330 tūkst. šeimų padėtį.

Kitas svarbus pasiekimas – per dvejus metus nuo 345 iki 414 eurų išaugusi vidutinė senatvės pensija. Taip pat nustatyta, kad mažiausios pensijos negali būti mažesnės už minimalių vartojimo poreikių dydį. Dėl to senjorai susidurs su mažesne skurdo ir atskirties rizika. Palaikau valdančiosios koalicijos siekį toliau gerinti senjorų padėtį, tačiau iki galutinio tikslo – orios senatvės – dar laukia ilgas ir sunkus sprendimų kelias. Visuomenei sparčiai senstant privalome didinti ir vyresnio amžiaus žmonių įtraukimą į darbo rinką, padėti jiems išsaugoti sveikatą, plėsti mokymosi visą gyvenimą ir persikvalifikavimo galimybes.

Negalia neturėtų reikšti nuosprendžio visam gyvenimui. Džiaugiuosi, kad nuo šių metų valstybė papildomai padeda apie 40 tūkst. vaikų ir suaugusiųjų su negalia įsigyti vaistų ir medicinos priemonių. Seimas priėmė ir mano pasiūlytus Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimus, užtikrinančius teisę žmonėms su negalia gauti visą nedarbo išmoką. Žmonių su negalia gerovė man yra vienas iš požymių, kad gyvename civilizuotoje vakarietiškoje valstybėje. Ir jei kiekviena ministerija, savivaldybė, įstaiga ar įmonė kasmet įdiegs žmonių su negalia atskirčiai mažinti bent po keletą sumanymų, metų pabaigoje mes būsimė arčiau vienas kito, arčiau žmogiškumo, arčiau teisingos Lietuvos.

Lietuvos valstybė sukurta jos žmonių, o žmogus ir jo rūpesčiai turėtų nepasimesti tarp tuščių deklaracijų. Deja, daugelis neatidėliotinių žmonių gyvenimą, verslo ir institucijų veiklą gerinančių sprendimų tebėra galios žaidimų objektas. Toliau sergame ta pačia „liga“, nuo kurios jau ilgą laiką nerandame vaistų. Tai – valstybei ir jos piliečiams naudingų iniciatyvų atmetimas vien todėl, kad jų autoriai yra „ne tie“. Anuomet opozicijoje buvę dabartinės valdančiosios koalicijos atstovai skųsdavosi, kad jų balso negirdi, kad įstatymų projektai ignoruojami arba marinami stalčiuose. Šiandien matau, kad mėginama daryti tą patį. Tuštybės supuoklės nusveria pasirinkimus, priklausomai nuo politiko vietos – opozicijoje ar valdančiojoje daugumoje.

Gerbiamieji, visuomenės pasitikėjimas valstybe priklauso ir nuo teisingumo sistemos darbo. Kertinis rūpestis šiandien – atkurti teisėjo profesijos prestižą, į teismus pritraukti geriausius teisės žinovus Lietuvoje. Tačiau tenka konstatuoti, kad teismų sistemos atsinaujinimo neskuba inicijuoti pati teismų savivalda. Iki šiol nenustatyta, kaip apskaičiuoti teisėjo darbo krūvį, be to, net trečdalis apylinkių teisėjų nesispecializuoja nagrinėdami bylas. O sudėtingų, rezonansinių bylų, pagal kurias visuomenė sprendžia apie teismų veiklos efektyvumą, nagrinėjimas tęsiasi metų metus.

Nauja teisėkūros iniciatyva siekiu sisteminio pokyčio, kuris apimtų teisėjų atrankos procedūrą, priartintų administracinius teismus prie žmonių, atvertų galimybę šiems specializuotiems teismams tapti efektyvesniems. Deja, jokiais įstatymais nesustabdysi teisėjo, kuris nesibodi savo mantijos apšlakstyti alkoholiu. Yra tik vienas kelias – principingai įvertinti tokių teisėjų veiklą ir etiką, nes jokių lengvinančių aplinkybių tokiais atvejais tiesiog negali būti.

Pastaruoju metu taip pat matėme, kaip beprasmiškai užsitęsusi Konstitucinio Teismo teisėjų rotacija sudavė rimtą smūgį šiai vienai svarbiausių valstybės institucijų. Buvo matyti slaptų užkulisinių žaidimų, nesuderinamų su Konstitucinio Teismo politinio neutralumo principu, šešėlis. Todėl kviečiu Seimą ieškoti būdų, kaip ateityje užkirsti kelią tokio pobūdžio intrigoms.

Neslėpsiu, didelius lūkesčius sieju su naująja generaline prokurore. Jai tenka iššūkis kurti atėities prokuratūrą, pajėgią tvirtai ir principingai ginti viešąjį interesą, užtikrinti efektyvesnį baudžiamąjį procesą ir sutrumpinti pernelyg ilgus ikiteisminių tyrimų terminus. Turime plėsti prokurorų kompetencijas tirti finansinius ir korupcinius nusikaltimus, taip pat nusikaltimus elektroninėje erdvėje.

Noriu pasidžiaugti, kad mano per Konstitucijos dieną iškeltas siūlymas gerinti teisėkūros kokybę sulaukė atgarsio Vyriausybės programoje. Tikiuosi, kad artimiausioje ateityje pamatysime ne tik teikiamų projektų kiekybės, bet ir kokybės pokytį.

Gerbiamieji, nuo to, kiek savo šalyje branginame teisingumą, pagarbą ir vienybę, priklauso ir Lietuvos saugumas. Šiandien privalome aiškiai suvokti, kad gyvename valstybių sienas peržengiančių slinkčių ir augančios įtampos laikotarpiu. Turime greitai prisitaikyti. Juk nacionalinio saugumo rizika egzistuoja ne tik už Lietuvos ribų, bet ir mūsų šalies viduje. Ten, kur vis dar vėši piliečių nusivylimas, galimybių lengvai randa ir jas išnaudoja priešiškos išorės jėgos, įveliančios mus į dezinformacijos ir propagandos voratinklį. Cinizmas, arogancija, pretenzijos į tiesos monopolį – visa tai gimdo piliečių nepasitikėjimą demokratine politine sistema. Todėl šiandien kviečiu visus politikus atsigręžti į tautą ir išgirsti, kas jai rūpi ir skauda. Tai bus sunku padaryti, skirstant Lietuvos žmones į „savus“ ir „svetimus“, „progresyviuosius“ ir „kaimietukus“. Kalbėdamiesi, o ne keiksnodami ir grūmodami, žengtume platų žingsnį į stiprią, gebančią keistis pilietinę visuomenę.

Dar nesubrendome kaip demokratinė valstybė, jeigu politikai žvelgia į piliečius kaip į statistinius vienetus, kurių balsas reikalingas kartą per kelerius metus rinkimuose. Nuo kada pradėjome bijoti mūsų žmonių? Ar Sąjūdžio laikais bijojome jų balso? Dar nesame brandi demokratija, jeigu puolame menkinti savo piliečius, turinčius kitokią nuomonę, nei patys save pasodinę į sostą ir viešojoje erdvėje įsitvirtinę Tiesos ministerijos atstovai. Bet mes galime tapti tikrai demokratine visuomene!

Pradėkime nuo trijų pasitikėjimo ir pagarbos rinkėjams žingsnių. Pirmasis – sudarykime Lietuvos piliečiams realias sąlygas pareikšti savo nuomonę esminiais valstybės gyvenimo klausimais referendume. Tam turėtume pailginti (taip, gerbiamieji) parašų, reikalingų referendumui surengti, rinkimo laikotarpį, suteikti teisę žmonėms pasirašyti elektroniniu būdu. Ar tai yra taip sudėtinga? Nedovanotina, kad iki šiol nėra priimtas konstitucinis Referendumo įstatymas, o tai reiškia, kad nuo liepos 1-osios Lietuvos piliečiai neteks Lietuvos Respublikos Konstitucijos jiems suteiktos galios. Antrasis – užtikrinkime Lietuvos žmonėms galimybę ir toliau tiesiogiai rinkti merus. Trečiasis – pasitikėkime Lietuvos ateitimi – jaunimu ir suteikime jam galimybę kandidatuoti į Seimą nuo 21 metų amžiaus. Pastarieji du žingsniai reikalauja Konstitucijos pataisų, o tai reiškia – bendro partijų sutarimo.

Tokio sutarimo pasigedau diskusijose dėl vienos lyties asmenų partnerystės įteisinimo. Kol kas oponuojančios pusės nesiekia kompromiso, veikiau atvirkščiai, dar labiau gilina takoskyrą ir kaitina ginčą. Pasakysiu trumpai – esu už teisinį tos pačios lyties asmenų bendro gyvenimo sureguliojimą, tačiau nepažeidžiant ir neišplaunant Konstitucijos 38 straipsnio. Ar įmanomas susitarimas? Žinoma, taip, jeigu jo nuoširdžiai ieškoma!

Gerbiamieji, tik jausdamiesi stiprūs ir vieningi šalies viduje įgysime daugiau užsienio politikos svertų. Galėsime įtaigiai kalbėti Europai ir pasauliui, burti sąjungininkus ir lemti tarptautinius sprendimus.

Nebus per skambiai pasakyta – nuo mūsų gebėjimo atsispirti Rytų kaimynų spaudimui bent iš dalies priklauso visų demokratiškų Vakarų atsparumas. Už Lietuvos rytinių sienų – nestabili erdvė, kur paminamos prigimtinės žmogaus teisės ir laisvo pasaulio taisyklės, kur veiksmo filmų prisižiūrėję diktatoriai įsijaučia į teroristų vaidmenį ir grobia keleivinius lėktuvus, kur sienų ir branduolinis saugumas tampa šantažo įrankiu.

Šiandien neturime kito pasirinkimo kaip tik toliau stiprinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę. Nuosekliai įgyvendiname elektros tinklų sinchronizaciją su Vakarų Europa. Bendradarbiavimas su Lenkija ir Baltijos šalimis, taip pat Europos Sąjungos šiam regioniniam projektui skirtas milijardas eurų lėmė, kad pasiūliau ankstinti sinchronizacijos pradžią – turime jau 2023 metais atlikti izoliuoto Baltijos šalių elektros energetikos sistemų darbo bandymą.

Lietuvai palankios Europos Vadovų Tarybos išvados taip pat sudarė prielaidas Europos Sąjungos mastu stabdyti nesaugių trečiųjų šalių elektrinių, taigi ir Astravo atominės, energijos importą. Vis dėlto svarbiausia, kad patys neužsnūstume. Rinkimų pažadai galėjo išsitrinti atmintyje, pritrilo antiastavinio sąjūdžio būgnai, tad primenu, kad Astravo elektra vis dar gali patekti į Lietuvą. Kviečiu Vyriausybę nenuleisti rankų ir kuo greičiau pasiekti susitarimą dėl bendros Baltijos šalių elektros energijos prekybos su trečiosiomis šalimis metodikos.

Mūsų šalis būtų kur kas saugesnė, jei kaimynystėje turėtume daugiau stabilių demokratinių valstybių. Tačiau demokratija negali būti primesta ar importuota – visuomenė turi pareikšti savo

pretenziją ir teisę į ją taip, kaip pasiryžome mes, kaip 2014 metais pasiryžo ukrainiečiai, taip, kaip pernai pakilo į kovą už savo teisę būti laisva baltarusių tauta.

Privalome realiai vertinti padėtį regione. Remdamasi augančia karine galia, Rusija toliau šiurkščiai pažeidinėja tarptautinę teisę Kryme, Rytų Ukrainoje ir Sakartvele, taip pat vis labiau kontroliuoja Baltarusiją.

Todėl šiandien svarbiausias mūsų uždavinys – drauge su sąjungininkais stabdyti Rusijos ekspansiją ir išvengti dar didesnės regiono destabilizacijos. Turime siekti, kad mūsų kaimynai įgytų galimybę laisvai ir demokratiškai apsispręsti dėl savo gyvenimo. Mūsų teikiamas prieglobstis Baltarusijos žmonėms, parama pilietinei visuomenei, garsus Lietuvos balsas, primenantis Europai, kas vyksta šalia jos sienų, – mažiausia, ką mes galime ir privalome padaryti kaimynų labui.

Tai nebus paprasta, nes diktatoriški režimai jaučiasi nebaudžiami. Todėl itin svarbu Baltijos šalyse skirti ypatingą dėmesį atgrasymui, stiprinti NATO priešakines pajėgas ir oro policijos misiją, rengti konkrečius gynybos planus. Atremti išskylančias grėsmes galime užsitikrinę aktyvų JAV įsitraukimą į mūsų regiono saugumą. Turime siekti, kad Lietuvoje nuolat būtų rotacinės JAV pajėgos, o nuolatinės dislokuotos kuo arčiau mūsų sienų. Apie tai kalbėsiu ir kitą savaitę vyksiančio NATO viršūnių susitikimo metu.

Rūpindamiesi kitų pasiryžimu mus ginti, negalime pamiršti, kad ir patys privalome rūpintis savo valstybės saugumu. Gerbkime savo įsipareigojimą nuosekliai iki 2,5 % BVP 2030 metais didinti gynybos finansavimą, stiprinkime karinius pajėgumus, aktyviai dalyvaukime tarptautinėse misijose, nuo mokyklos suolo ugdykime pilietinę visuomenę, kuri būtų pasirengusi ginti Lietuvą.

Kitas svarbus mūsų laukiantis iššūkis – išlaikyti Europos Sąjungos dėmesį Rytų partnerystei. Negalime leisti, kad pavienės nesėkmės ar nusivylimai užgožtų tas pastangas, kurios dedamos Ukrainoje, Moldovoje ir Pietų Kaukaze. Lietuvai čia tenka išskirtinis, sakyčiau, net istorinis vaidmuo. Galiu asmeniškai patvirtinti, kad mūsų balso ir nuomonės šiuo klausimu Europos lyderiai klausosi bene labiausiai. Mes sukaupėme unikalią patirtį ir puikiai pažįstame regioną, o tai labai reikalinga formuojant Europos Sąjungos politiką. Todėl Lietuvos lyderystė Rytų partnerėms integruojantis į Europos Sąjungą yra ir bus neginčytinas mūsų užsienio politikos prioritetas.

Drauge visada esame stipresni. Todėl ir toliau puoselėsiu šiltus santykius su artimiausiais Europos Sąjungos kaimynais. Per pastaruosius dvejus metus pavyko atgaivinti strateginę partnerystę su Lenkija aukščiausiu lygiu. Kartu laidojome 1863 metų sukilėlius Vilniuje, minėjome Abiejų Tautų Respublikos Konstitucijos 230-ąsias metines Varšuvoje. Atkūrėme Prezidentų tarybą, kartu su Lenkija ir Ukraina mezgame partnerystę vadinamojo Liublino trikampio formatu. Tikiu, kad išauš diena, kai joje dalyvaus ir laisvos Baltarusijos atstovas. Visa Baltijos šalių šeima jaučia artimą giminystę su Šiaurės Europos valstybėmis. Tai lemia ne tik Skandinavijos šalių parama mūsų nepriklausomybės atkūrimui, bet ir sėkmingas tenykštis gerovės valstybės modelis, artimas požiūris į regiono saugumo problemas, iš ten mus pasiekiančios investicijos. Todėl nuolat deriname savo pozicijas Europos reikaluose ir susitinkame prieš kiekvieną Europos Vadovų Tarybą. O per kitą savaitę vyksiantį vizitą Stokholme, be kita ko, kalbėsime ir apie Švedijos įmonių plėtrą Lietuvoje.

Gerbiamieji, kokią sukursime ateitį savo vaikams, priklausys nuo mūsų gebėjimo atsinaujinti kertinėse srityse. Atkakliai derantis Europos Vadovų Taryboje pavyko pasiekti, kad naujajame Europos Sąjungos biudžete Lietuvai skirta kur kas daugiau lėšų negu bet kada – 14,5 mlrd. eurų, išjudintas iš mirties taško tiesioginių išmokų žemdirbiams sulyginimo klausimas. Dabar svarbiausia išmintingai ir sąžiningai panaudoti Europos Sąjungos lėšas didžiausią vertę žmonėms kuriančiuose sektoriuose. Išryškinti Lietuvos privalumus konkurencingoje tarptautinėje rinkoje galime tik sukūrę tvirtą ir inovatyvią ekonomiką. Galime tai padaryti, nes Lietuva visada garsėjo kaip kūrybingų, darbščių ir atkaklių žmonių kraštas. Mes akivaizdžiai išaugome „pigios darbo jėgos“ marškinėlius!

Žvelgdamas į ateitį, matau išskirtinį švietimo vaidmenį įtvirtinant ir plėtojant mūsų pasiekimus. Tenka pripažinti, kad trys nenuoseklių, viena kitai prieštaraujančių švietimo reformų dešimtmečiai padarė mūsų jaunimui didelę žalą. Todėl sveikinu pastangas pasiekti nacionalinį partijų susitarimą dėl švietimo kokybės ir viliuosi, kad jis bus pasirašytas dar šiais metais. Suvokda-

mi, kad švietimo iniciatyvos virsta rezultatais po daugelio metų ar net dešimtmečių, privalome kuo greičiau pradėti. Esminių permainų siekiau teikdamas Švietimo įstatymo pakeitimų lygaus starto paketą, kurį priėmė Seimas. Remiantis viena jo nuostatų, jau šiais metais į ikimokyklinį ugdymą bus įtraukta apie 1 tūkst. vaikų iš socialinės rizikos šeimų. Privalome ir toliau artėti prie visuotinio ikimokyklinio ugdymo, nes tai yra viena efektyviausių priemonių mažinti mokinių pažangumo skirtumams ir atskirčiai ateityje.

Svarbiu gerovės valstybės impulsu taps įtraukiojo ugdymo įgyvendinimas Lietuvos mokyklose iki 2024 metų. Daugybė vaikų su negalia nebebus diskriminuojami, o mokydamiesi drauge su jais kiti vaikai jau nuo mažens suvoks, kokie įvairūs mes esame, ir išmoks tai priimti bei branginti. Tuo įsitikinau aplankęs mokyklas, kuriose įtraukusis ugdymas yra šiandiena, o ne rytoj.

Inovacijų sklaida neturi laiko laukti švietimo sistemos pokyčių. Todėl privalome veikti čia ir dabar. Pirma. Būtina nuosekliai didinti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos finansavimą bent iki 2 % bendrojo vidaus produkto. Antra. Mūsų valstybės institucijose turime sukurti pareigūnų, atsakingų už inovacijas, tinklą, per kurį galėtume efektyviau koordinuoti inovacijų politiką. Trečia. Remdamiesi mokslo tyrimų baze ir fundamentaliais tyrimais turėtume aktyviau dalyvauti tarptautinėse mokslo struktūrose. Deja, mūsų Achilo kulnas tebėra pernelyg menka aukštųjų mokyklų ir verslo sąveika. Susidaro įspūdis, kad verslininkams stinga tikėjimo, o mokslininkams – pasitikėjimo savo jėgomis. Visi drauge esame pajėgūs šią ydingą grandinę nutraukti.

Inovatyvios Lietuvos siekis man taip pat siejasi su žalios Lietuvos vizija. Prieš keletą dienų kartu su Prezidentu V. Adamkumi, Europos Komisijos vadovais, socialiai atsakingo verslo atstovais, visuomenininkais, gamtos sergėtojais paskelbėme Žalios Lietuvos deklaraciją. Tapome liudininkais, kaip dėl bendro tikslo pečius surėmė dažnai skirtingose barikadų pusėse atsiduriančios verslo įmonės ir aplinkosaugininkai. Džiaugiuosi matydamas, kad mūsų Tėvynėje vis daugiau žmonių nuoširdžiai rūpi gyvenamoji aplinka. Pamažu vaduojamės iš vartotojiškos visuomenės gnaužtų, o tvarumas ir judumas tampa gyvensenos įpročiu.

Europos Sąjungos žaliojo kurso nuostatas atspindi ir Vyriausybės programa. Tačiau to nepakanka – skirstydami europinę paramą privalome daugiau dėmesio skirti žaliosios infrastruktūros kūrimui regionuose. Viena iš kertinių priemonių 2030 ir 2050 metų klimato kaitos tikslams pasiekti – ambicinga atsinaujinančios energetikos plėtra.

Tikslingos teisėkūros iniciatyvos taip pat gali pagerinti Lietuvos aplinkosaugos kokybę. Todėl pateikiau Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimus, kurie numato privalomą aplinkosauginį priimamų teisės aktų vertinimą. Viešųjų pirkimų įstatymo pataisomis taip pat siūlau įtvirtinti žaliąją viešųjų pirkimų kryptį, įtraukiant ekologinius aspektus į tiekėjų pasiūlymų vertinimą. Tai būtų savalaikiai žingsniai, formuojant gamtą tausojantį požiūrį valstybės institucijose.

Gerbiamieji, siekdami gerovės mūsų šaliai, turime rūpintis skirtingų valdžios institucijų sąveika ir politinės kultūros puoselėjimu. Viena įsisenėjusių mūsų „skolų“ yra stiprinti Lietuvos savivaldą. Pernelyg ilgai ją laikėme podukros vietoje tiek savo dėmesiu, tiek finansiniais ištekliais. Galiausiai supratome, kad būdama arčiausiai žmonių ji gali geriausiai atliepti jų poreikius. Todėl primenu partijų lyderiams mano kvietimu pernai Regionų forumo pasirašytą politinių partijų susitarimą dėl savivaldos savarankiškumo stiprinimo. Nepraleiskime progų patvirtinti šį susitarimą realiais darbais.

Tikiu, kad skirtingų institucijų bendradarbiavimo ateityje tik daugės. Vis dėlto negaliu nutylėti, kad itin daug energijos buvo ir tebėra eikvojama ne laiku ir ne vietoje. Valstybę ir visuomenę bandoma skaldyti ir skandinti beprasmiuose politinės galios žaidimuose, kurie nedera su atsakingo valdymo principais. Apgailestaudamas turiu priminti ir tai, kad vakarykštė opozicija, anksčiau garsiai palaikiusi kvietimą vykdyti ambicingą viešųjų pirkimų sistemos reformą, šiandien jau kiek galėdama mėgina pakeisti reformos esmę. Toks neatsakingas požiūris mums visiems kainuoja ne tik šimtus milijonų eurų kasmet, bet ir pasitikėjimą valstybės institucijomis. Ar ne per daug turime socialiai besipeninčių viešųjų pirkimų dalyvių, kurie šiukštu nieko nenorėtų keisti?

Negalime toliau atidėlioti ir pokyčių, kurie sumažintų mokesčių išlaidų skaičių ir padidintų biudžeto įplaukas. Mokesčių srityje nuo seno egzistuoja lygesni už lygius. Dideles pajamas iš kapitalo gaunantieji vis dar moka mažesnius mokesčius nei kur kas mažiau uždirbantys samdomi

darbuotojai. Suprantu, kad daug jėgų atiduodame kovodami su pandemijos padariniais, tačiau negalime visą laiką dangstyti virusu politinės valios stokos!

Patirtis rodo, kad švietimo, sveikatos, mokslo, mokesčių, kultūros, kitoms valstybei svarbioms reformoms tinkamas politikų darbotvarkės langas yra gana siauras. Ir jis jau pradeda užsiverti švaistant laiką ginčams dėl rinkimų tvarkos ar alkoholio pardavimo pailginimo penkiomis valandomis per savaitę. Po metų, kai iš šios tribūnos skaitysiu kitą metinį pranešimą, tas langas jau bus beveik užsivėręs, o daugelis jūsų gyvens artėjančių rinkimų nuotaikomis.

Gerbiami Seimo, Vyriausybės nariai, esu pasirengęs visomis išgalėmis remti jūsų idėjas, kurios leis mums žengti į priekį. Nemanau, kad turime laiko ir prabangos skirstytis į Tėvynę mylinčius labiau ar mažiau. Nė vienas mūsų neturime Tėvynės meilės monopolio. Tad prisiminkime savo pareigą ir konstitucinę priesaiką – tarnauti Lietuvai ir jos žmonių gerovei.

Gerbiami Lietuvos žmonės, demokratija nėra iškalta akmenyje. Jai bet kada gali pakenkti vienų ar kitų politinių jėgų galios troškulys. Ją gali išmušti iš pusiausvyros besikaupianti socialinė ir ekonominė įtampa, žmonių nusivylimas teisingumu ir solidarumo stoka visuomenėje. Tačiau demokratija turi didžiulę jėgą atlaikyti patiriamus sunkumus, pažadinti visuomenės energiją ir vesti pirmyn.

Kai Lietuvos Tauta yra atvira permainingoms, vieninga ir pasitikinti savimi, nevaržoma politinės cenzūros ir primetamų stereotipų, niekas jos nesustabdys. Mes galime ir privalome pasikliauti stiprėjančia, aktyvia ir reiklia pilietine visuomene. Kuri nori ne tik klausyti, bet ir kalbėti. Diskutuoti, ieškoti, lemti sprendimus ir geresnę ateitį. Mūsų žmonės turi teisę reikalauti išrinktų politikų atsakomybės ir bendromis jėgomis kurti stiprią, teisingą, žalią ir inovatyvią – mūsų visų – Gerovės Lietuvą.

Ačiū už dėmesį. (*Plojimai*)

M. STROLYS (*Seimo posėdžių sekretoriato vyriausiasis specialistas*). Jos Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentas. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, skelbiu 5 minučių techninę pertraukėlę. Toliau posėdžiui pirmininkaus J. Razma.

Pertrauka

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, gal mėginkime grįžti į darbo vietas, tęsiame posėdį. Kaip tos iškilmingosios šios dienos posėdžio dalies tąsa galėtų būti mūsų bendras pasveikinimas, palydėtas plojimų, sveikinant su jubiliejiniu gimtadieniu kolegą V. Kanopą. Gėlės iš vicepirmininkės rankų. (*Plojimai*)

10.51 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. birželio 8 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Iškilmingieji momentai, atrodo, tuo ir baigėsi. Dabar šios dienos posėdžio 1 klausimas – posėdžio darbotvarkės tvirtinimas. Ar bus siūlymų frakcijų vardu? Matau, E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Būtent frakcijos vardu ir siūlome rezervinį 3 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projektą, kuris yra tikrai nukištas į rezervinius klausimus. Tai yra Vyriausybės iniciatyva, Vyriausybės teikiamas pridėtas prie kitų Seimo narių iniciatyvų, tai, man atrodo, mes truputį nuvertiname Vyriausybę. Aš labai prašau rasti laiko darbotvarkėje iki Darbo partijos opozicinės darbotvarkės. Ne tiek svarbu, ar iki pietų pertraukos, ar po pietų pertraukos, bet tikrai taip jau neignoruosime savo Vyriausybės iniciatyvų.

PIRMININKAS. Taigi mėginkime įsivaizduoti, kad liks laiko po biudžeto projekto svarstymo ir galbūt toje dalyje. Mėginkime įsivaizduoti šio projekto pateikimą. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Regionų frakcijos vardu prašom įtraukti į darbotvarkę rezoliuciją dėl Vilniaus miesto savivaldybės neleidimo surengti mitingą prie Seimo ir Vyriausybės. Tai yra Konsti-

tucijos laužymas, Susirinkimų įstatymo laužymas, tai pilietinių teisių tiesiog varžymas, nes buvusiam mitingui, kuris vyko Vingio parke, policija pasakė, kad jokių pažeidimų nebuvo, labai aukštu lygiu buvo organizuotas. Todėl mes galėtume išreikšti susirūpinimą ir paraginti Vilniaus miesto savivaldybę, kad nebūtų laužomi pagrindiniai demokratiniai principai demokratinėje valstybėje, ir tas leidimas būtų išduotas.

PIRMININKAS. Ačiū, supratome siūlymą. Jūs nedėstykite rezoliucijos turinio. Iš esmės turime vieną siūlymą. Kaip minėjau, dėl E. Gentvilo siūlymo čia be kokių nors balsavimų pamėginsime rasti sprendimą.

Dabar balsuosime dėl P. Gražulio pateikto siūlymo įrašyti į šios dienos darbotvarkę Seimo rezoliucijos „Dėl leidimo „Didžiojo šeimos gynimo maršo“ organizatoriams surengti mitingą prie Seimo ir Vyriausybės“ projektą Nr. XIVP-614. Kas pritaria šiam siūlymui, prašom balsuoti už.

Už – 40, prieš – 39, susilaikė 23. Siūlymui nepritarta.

Dabar balsuojame už tai, kad patvirtintume visą darbotvarkę.

Balsavo 108: už – 81, prieš – 3, susilaikė 22. Darbotvarkai pritarta.

Kartu dar, tikiuosi, bendru sutarimu galime fiksuoti, kad būtų galimybė pateikti tuos projektus, kurie nėra įrašyti Seimo sesijos darbų programoje. Tai yra rezervinis 4, rezervinis 5 klausimai – dėl 2023 metų paskelbimo atitinkamai Tremtinių ir F. Bortkevičienės metais. Turbūt niekas neprieštarauja, kad tuos projektus galėtume pradėti svarstyti. Ačiū.

10.56 val.

2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-495 (pirmasis svarstymas)

Taigi pradedame 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-495 svarstymą. Dabar išklausysime komitetų išvadų. Pirmiausia žodis suteikiamas Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkui M. Majauskui.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Seimo Biudžeto ir finansų komitetas atidžiai apsvarstė visų suinteresuotų asmenų pasiūlymus, apsvarstė komitetų pasiūlymus ir priėmė šiuos sprendimus: atsižvelgiant į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos atnaujintos 2021 metų BVP prognozės skaičius, padidinti asignavimus Krašto apsaugos ministerijai, kad būtų užtikrintas Lietuvos Respublikos išpareigojimų, susijusių su naryste NATO, vykdymas. Antra, Vyriausybei spręsti dėl 14,5 mln. eurų skyrimo savivaldybėms savarankiškomis funkcijoms vykdyti. Trečias sprendimas – skirti papildomus 27 tūkst. eurų Lietuvos šaulių sąjungai, persikrstant Krašto apsaugos ministerijos asignavimus. Ketvirtu punktu priėmėme sprendimą persikrstyti Lietuvos socialinio mokslo centrui asignavimus iš Žemės ūkio ministerijos taip, kad Socialinių mokslų centro pajamos po reorganizavimo nenukentėtų.

Taip pat Seimo Biudžeto ir finansų komitetas siūlo Vyriausybei pelno mokesčio lengvatą svarstyti Seimo rudens sesijoje kartu su kitais Finansų ministerijos darbo grupės mokestiniais pasiūlymais. Biudžeto ir finansų komitetas taip pat atidžiai apsvarstė visų Seimo narių pasiūlymus ir priėmė sprendimą siūlyti Vyriausybei spręsti dėl papildomų lėšų skyrimo svarstant 2022 metų biudžeto projektą. Dėl tokios išvados Seimo Biudžeto ir finansų komitetas balsavo: 9 balsavo už, 1 balsavo prieš, susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto atstovą pateikti šio komiteto išvadas.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aplinkos apsaugos komitetas gegužės 26 dieną svarstė biudžeto projektą ir priėmė sprendimą pritarti 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžetų finansinių rodiklių preambulės įstatymo kelių straipsnių ir kelių priedų pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Už balsavo 6, prieš – 1, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Kadangi paprašė skubiau suteikti žodį, suteiksiu žodį Kaimo reikalų komiteto pirmininkui šio komiteto išvadai pateikti.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas šių metų gegužės 26 dieną svarstė 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą. Bendru sutarimu projektui pritarė ir pasiūlė pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui pritarti Kaimo reikalų komiteto pasiūlymams papildomai skirti 450 tūkst. eurų Lietuvos socialinių mokslų centrui ir papildomai 20 mln. eurų specialiajai vietinės reikšmės žvyrkelių asfaltavimo programai.

Komitetas taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad 2021 metais dėl skirtingo Lietuvos kaimo plėtros 2014–2022 metų ir 2023–2027 metų programų Europos Sąjungos ir bendrojo finansavimo lėšų santykio bei EURI fondo lėšų skyrimo numatoma nepanaudota beveik 7,5 mln. eurų bendrojo finansavimo lėšų suma turėtų būti palikta žemės ūkio ministro valdymo srities priemonėms finansuoti, o ne perskirstyta kitiems asignavimų valdytojams mažinant Žemės ūkio ministerijai skirtus asignavimus. Atsižvelgdamas į tai, Kaimo reikalų komitetas kreipėsi į Finansų ministeriją su prašymu, tikslinant 2021 metų valstybės biudžetą, perskirstyti numatomas nepanaudotas lėšas papildomiems Žemės ūkio ministerijos ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos poreikiams finansuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau abėcėlės tvarka kviečiu Ateities komiteto atstovą.

R. LOPATA (*LSF*). Ateities komitetas, kaip papildomas komitetas, šių metų gegužės 28 dieną svarstė ir iš esmės pritarė įstatymo projektui Nr. XIVP-495, pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Ateities komiteto pasiūlymą. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš nėra, susilaikė 3.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiame Audito komiteto pirmininką pateikti šio komiteto išvadą.

Z. BALČYTIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Audito komitetas šių metų gegužės 31 dieną svarstė patikslintą 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų įstatymo projektą. Komitete 3 nariams balsavus už, prieš nebuvo ir 4 susilaikius patikslintam 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų projektui nebuvo pritarta. Todėl Audito komitetas pasiūlė pagrindiniam komitetui, grąžinant patikslintą 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų įstatymo projektą Vyriausybei, tobulinti, atsižvelgti į Valstybės kontrolės ir Lietuvos banko išvados pateiktus pasiūlymus bei pastabas dėl būtinybės valdyti tvariais finansavimo šaltiniais nepadengtų ilgalaikių išlaidų didėjimą, siekiant stabilizuoti struktūrinio valdžios sektoriaus deficito ir skolos augimą, taip pat didinti COVID-19 padariniams šalinti teikiamos valstybinės paramos tikslumą, užtikrinant, kad tokia parama būtų skiriama labiausiai nuo pandemijos nukentėjusiems subjektams. Šiam komiteto sprendimui pritarta bendru sutarimu: už – 7. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiame Ekonomikos komiteto pirmininką K. Starkevičių.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Laba diena. Ekonomikos komitetas apsvaustė biudžeto papildymo klausimą ir siūlo pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui tobulinti įstatymo projektą atsižvelgiant į pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Išvadą pateiks Europos reikalų komiteto atstovė R. Miliūtė. Atsiprašau, A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Kolegos, komitetas bendru sutarimu pritarė papildomo komiteto išvada dėl biudžeto, tačiau siūlo Vyriausybei užtikrinti efektyvų, tikslingą ir laiku atliktą Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano priemonių įgyvendinimą, skirtą ilgalaikėms struktūrinėms reformoms vykdyti, ypatingą dėmesį skiriant nacionalinio ekonominės transformacijos plano įgyvendinimo procesui bei tinkamam išteklių subalansavimui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Laukiame Kultūros komiteto išvadų. Jas pateiks K. Bartoševičius.

K. BARTOŠEVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seime, gegužės 26 dieną Kultūros komitetas svarstė šį įstatymo projektą. Apsvarstė pateiktus pasiūlymus – tai Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymus, Lietuvos muziejų asociacijos pasiūlymus, Lietuvos nacionalinio dramos teatro pasiūlymus ir Seimo nario A. Vinkaus pasiūlymus, ir pritarė bendru sutarimu Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau laukiame Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadų. Nematau komiteto pirmininko. Kas iš Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narių? Galbūt gerbiamas A. Pocius gali ateiti ir pateikti?

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas gegužės 26 dieną svarstė šį klausimą. Sprendimas ir pasiūlymai: pritarti Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, straipsnių ir priedo pakeitimo projektui ir jį tobulinti atsižvelgiant į komiteto pasiūlymus. Pasiūlymas – perskirstyti Krašto apsaugos ministerijai numatytus asignavimus nuo liepos 1 dienos skiriant 27 tūkst. eurų Lietuvos šaulių sąjungai. Lėšų šaltinis – iš asignavimų, skirtų Krašto apsaugos ministerijai. Komiteto nuomonė yra pritarti. Pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau pateikti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadas kviečiu pirmininką M. Lingę.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas gegužės 26 dieną apsvaustė nagrinėjamą projektą. Priėmė sprendimą pritarti pateiktam įstatymo projektui. Siūlo pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui atsižvelgti ir spręsti dėl Lietuvos socialinių mokslų centro prašymo papildomai skirti 450 tūkst. eurų centro veiklai užtikrinti, dėl Ugniagesių gelbėtojų profesinės sąjungos prašymo bei dėl tokio paties 39 Seimo narių pasiūlymo papildomai skirti 1 mln. eurų Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento veiklai užtikrinti. Taip pat dėl Lietuvos gaisrinės saugos asociacijos prašymo bei dėl tokio paties Seimo nario J. Razmos pasiūlymo papildomai skirti ne mažiau kaip 4,5 mln. eurų savivaldybių atliekamai priešgaisrinei funkcijai vykdyti. Sprendimas priimtas bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Sveikatos reikalų komiteto išvadas pateiks pirmininkas A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas gegužės 26 dieną svarstė dabar svarstomą įstatymo projektą. Buvo gautas vienas pasiūlymas dėl lėšų skyrimo vienai ligoninei. Kadangi šiuo metu neperžiūrimas VIP'o biudžetas, komitetas nepritarė šiam siūlymui. Apskritai pagrindinio komiteto išvadai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Švietimo ir mokslo komiteto išvadą pateiks pirmininkas A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiamieji Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas savo posėdyje, įvykusiame gegužės 26 dieną, iš esmės pritarė Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-102 preambulės, 1, 2, 3, 9, 10, 11, 14, 20 straipsnių ir 1, 2, 3, 6, 7, 8 priedų pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-495, taip pat komiteto išvadai dėl papildomų lėšų skyrimo Lietuvos socialinių mokslų centrui – 400 tūkst., jau čia minėta. Taip pat pritarta Seimo nario A. Žukausko siūlymui skirti papildomai 150 tūkst. eurų Lietuvos mokslo tarybai, kad ji galėtų užtikrinti savo įsipareigojimus Lietuvai išitraukus į tarptautines mokslinių tyrimų infrastruktūras. Šiems metams buvo planuoti pinigai, bet nebuvo skirti. Iš vidinių rezervų skiriant tas lėšas, trūksta būtent 150 tūkst. Tokia yra komiteto išvada.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą pristatys pirmininkas S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, komitetas projektą svarstė 2021 m. gegužės 26 d. Komitetas apsvaustė keletą pasiūlymų ir pritarė siūlymui Vidaus reikalų ministerijai papildomai skirti 4,5 mln. eurų savivaldybių atliekamai priešgaisrinės saugos funkcijai vykdyti ir taip pat 1 mln. eurų skirti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų darbo užmokesčio išlaidoms, kadangi komiteto posėdžio metu paaiškėjo, jog kai kurios kitos institucijos gavo kompensacijas už papildomai išmokėtus atlyginimus žmonėms, kurie tiesiogiai dirba su pandemijos pasekmėmis, o Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas gavo tik dešimtadalį tos sumos, kurią jis yra išmokėjęs. Už tokį komiteto sprendimą visi septyni dalyvavę komiteto nariai balsavo už.

PIRMININKAS. Ačiū. Užsienio reikalų komiteto išvadą pateiks A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė: už – 6, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą pateiks pirmininkas R. Juška.

R. JUŠKA (*LSF*). Laba diena. Komitetas taip pat apsvaustė biudžeto projektą ir teikia Vyriausybei tobulinti, atsižvelgiant į komitetų pasiūlymus, Seimo narių ir suinteresuotų subjektų pasiūlymus, kuriems pritarta.

Komitetas pritarė skirti 20 mln. eurų kompensuoti Kelių priežiūros ir plėtros fondo 2020 metų netektį, nurodant lėšų paskirtį – asfaltuoti vietinės reikšmės žvyrkelius; taip pat palikti galiojančiame 2021 metų biudžete esančio Vyriausybės biudžeto patikslinimo projekte siūlomą išbraukti Specialiąją vietinės reikšmės žvyrkelių asfaltavimo programą; kompensuoti savivaldybių papildomas išlaidas 2020 ir 2021 metais dėl viešąsias pavežėjimo paslaugas teikiančių įmonių nuostolių, susijusių su COVID-19. LSA skaičiavimams pritarta, siūlant pagal pateiktus skaičiavimus, kad būtų apie 12 mln. eurų, tikslinant su Finansų ministerija. Taip pat siūlome leisti savivaldybėms, pasiekus konkrečios valstybės institucijos skiriant dotaciją iškeltus tikslus ir sutaupius dotacijos lėšų, per metus šias lėšas panaudoti kitiems tikslams toje pačioje valstybės veiklos srityje. Taip pat 14,5 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų savivaldybių biudžetų finansiniams ištekliams papildyti konkrečiomis sumomis, susijusiomis su savivaldybių pajamų prognozuojamo sumažėjimo padengimu 2021 metais, palyginti su 2020 metais, 6,49 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų savivaldybių biudžetų finansiniams ištekliams papildyti konkrečiomis sumomis, numatant kompensuoti savivaldybių negautas iš žemės mokesčio pajamas dėl padidintų neapmokestinamųjų paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų žemės plotų ir 4,5 mln. eurų priešgaisrinės saugos funkcijai savivaldybėse.

Komitetas balsavo: už – 7, prieš – 2. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinio komiteto išvadą, Žmogaus teisių komiteto išvadą, pristatys atstovas S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Žmogaus teisių komitetas pritarė minėtam projektui, pateikė savo pasiūlymus ir jiems pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Taigi komiteto išvadą išklauseme. Dabar diskusija ir pirmiausia žodį suteiksime tiems, kurie užsirašė kalbėti frakcijos vardu. V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, nors ir pratuštėjo mūsų salė po didelių diskusijų iš tribūnos, klausimas svarbus, todėl verta ir šiai diskusijai skirti dėmesio. Kovido krizei baigiantis gera proga įvertinti ir šį biudžetą, ir vis dar labai susijusias su kovidu ateities perspektyvas. Apie tai aš norėčiau pasakyti keletą žodžių.

Dabar jau aiškiai matyti, kad Lietuvos ekonomikos, sakykime taip, išsaugojimo darbotvarkę artimiausioje ateityje turės pakeisti kiek kitokia, pavadinčiau ją tikslų investicijų į šalies augimą darbotvarke, nes vietoj prastovų ir subsidijų, kurių, tikiuosi, jau greitai nebereikės, labai greitai nebereikės, turėsime tiksliai investuoti į tai, kad šalies ekonomika augtų, o mūsų sukurta pridėtinė vertė arba apskritai vertė Lietuvoje tik didėtų.

Tikslų investicijų paiešką neabejotinai paskatins ne tik Vyriausybės programa, bet ir tai, kad valstybės skola artimiausiais metais ramiai priartės ir atsirems netoli Maastrichto kriterijaus. Tam, kad nedidintume mokesčių, turėsime labai atidžiai pasverti, kaip subalansuoti biudžetą ir kaip tas tikslas investicijas daryti.

Naudodamasis proga aš pasakysiu keletą išvalgų jau dabar. Koalicijos sutartyje yra ambicingas tikslas pasiekti, kad bendros išlaidos mokslo, technologinei ir eksperimentinei plėtrai Lietuvoje pasiektų 3 % nuo BVP. Tai, žinoma, reikalaus ne tik valstybės investicijų, bet ir gerų verslo sąlygų, inovacijų sąlygų Lietuvoje investuoti privatiems asmenims, bet valstybės lėšų tai taip pat pareikalaus. Tikiuosi, kad artimiausi biudžetai leis užtikrintai tai padaryti.

Taip pat reikės investicijų į ikimokyklinį ir bendrąjį ugdymą. Kuo į jauną žmogų investuojama ankstesniame amžiuje, tuo ta grąža yra didesnė valstybei. Ir tai gali būti apskritai pati geriausia valstybės investicija. Kol kas pakankamai investuoti savivaldybėms į šį svarbų tikslą prielaidų dar nėra pakankamai. Savivaldybių skolinimosi limitai lieka itin griežti, nors Biudžeto ir finansų komitete mes esame sutarę prie šios temos grįžti iki kitų metų biudžeto svarstymo.

Antras dalykas, numatytos investicijos į bendrąjį ugdymą, turiu omenyje, šiuo atveju RRF lėšas, nors ir džiugina širdį, bet dideliems tikslams pasiekti, mano supratimu, nėra pakankamos. Ir čia keletą pavyzdžių norėčiau pateikti. Šiuo metu Vilniaus mieste moksleivių skaičius toliau auga ir iki 2025 metų jis išaugs maždaug 14 tūkst. Jei sėkmingai ištiesime ranką mūsų broliams iš Rytų, jei sėkmingai vykdysime reemigracijos projektus ir susigrąžinsime išvykusius lietuvius į

užsienį, tuomet į Vilniaus mokyklas plūstels ir dar daugiau moksleivių. Jau dabar progimnazijoje trūksta daugiau nei 1 tūkst. 600 vietų. Pradinėse mokyklose stinga apie 500 vietų. Darželiuose taip pat apie pusantro tūkstančio. Nepaisant dešimtmilijoninių savivaldybės investicijų ir mokyklų tinklo pertvarkos optimizavimo, natūralu, kad šis planas, šios ambicijos iki 2025 metų gali pareikalauti apie 125 mln. eurų. Kol kas, kaip pasiekti ir įgyvendinti šiuos tikslus, sakykime taip, ir nepakeisti skolinimosi limitų, aiškaus plano valstybėje nėra. Aš labai tikiuosi, kad prieš svarstant kitų metų biudžetą tas planas atsiras, pasimatys ir bus pristatytas.

Tikiuosi, kad tokios aktualijos jau labai greitai bus aktualios ne tik Vilniuje, bet ir keletose kitų miestų, bet Vilnius bent dabar yra tas pirmasis slenkstis atvykstantiems į Lietuvą ir gali būti tas paskutinis slenkstis, dar priverčiantis suabejoti, ar tikrai verta tiems, kurie galvoja išvykti iš Lietuvos, išvykti. Apie šį biudžetą, kaip apie kovidinį biudžetą, daugiau diskutuoti gal ir nėra ką, tai yra, tikiuosi, mūsų paskutinis ekstraordinaraus laiko biudžetas, preliudija į 2022 metus. Tikrai frakcijos vardu siūlome jam pritarti, ruošti ateičiai ir, be abejo, nepamesti švietimo visoje gerovės valstybės šviesoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Frakcijos vardu turi įgaliojimus kalbėti kolega M. Majauskas, tik visada prašyčiau nepamiršti pasižymėti registruojantis.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Mielieji kolegos, gerbiamas posėdžio pirmininke, pastabą priimu. Iš tiesų norėjau užsirašyti frakcijos vardu, tačiau stengsiuosi tikrai daug laiko neatimti ir sudėlioti kelis pagrindinius akcentus tikslinant būtent šį biudžetą.

Labai svarbu atkreipti dėmesį, kad neramiu metu pagrindinis dėmesys tikslinant biudžetą yra skiriamas saugumui, tai yra sveikatos apsaugai, socialinei apsaugai, NATO įsipareigojimams ir sienos apsaugai bei energetiniam saugumui. Sveikatos apsaugai planuojama skirti papildomai apie 260 mln. ir didžioji dalis šių lėšų bus skirta vakcinoms įsigyti, laboratoriniams tyrimams, reagentams, testams, taip pat atlyginimams didinti.

Antrasis paketas susijęs su saugumu, tai yra socialinė apsauga. Čia mes skiriame papildomą dėmesį darbuotojų apsaugai, darbo vietų apsaugai, ir tam bus skirta apie 240 mln. eurų. Tai yra prastovų subsidijos, darbo paieškos išmokos, išmokos savarankiškai dirbantiems ir ligos išmokos.

Trečioji dalis – tai yra įsipareigojimai NATO partneriams, kad skirtume ne mažiau kaip 2 % bendrojo vidaus produkto krašto apsaugos sistemai, ir čia bus reikalingi papildomi maždaug 20 mln. eurų. Biudžeto ir finansų komitetas siūlo užtikrinti, kad numatytume ne mažiau kaip 2,03 % nuo bendrojo vidaus produkto. Tam reikėtų papildomų 20,7 mln. eurų. Taip pat atsižvelgiant į neramumus su mūsų kaimyne šalimi Baltarusija, taip pat tikėtina, kad turėsime skirti ir papildomus resursus sienos apsaugai. Vyriausybė priims sprendimą ir grąžins jau patobulintą biudžetą su papildomu finansavimu. Čia galime tikėtis apie 10–15 mln. papildomų eurų.

Ketvirtoji dalis yra susijusi su energetiniu saugumu. Čia mes nuo iškastinio kuro ir priklausomybės nuo iškastinio kuro einame link atsinaujinančių energetikos šaltinių – tai vėjo, saulės energijos. Tam yra skiriama 150 mln. eurų.

Ir dar keli momentai pabaigai. Dėl paramos verslui. Labai svarbu, kad matydami atsigaujančią ekonomiką mes imamės sprendimo eiti nuo žuvies prie meškerės principo. Taigi mažėja subsidijos ir įvedamos pridėtinės vertės mokesčio lengvatos, kurias norint gauti reikės dirbti ir užsidirbti, neužteks sėdėti ir gauti mokesčių mokėtojų dovanas, bet reikės atsidaryti, veikti, dirbti ir užsidirbti. Taigi dar kartą – einame nuo žuvies prie meškerės principo.

Ir pabaigai – dėmesys savivaldai, tai yra papildomos pajamos savarankiškomis funkcijoms vykdyti, papildomos kompensacijos savivaldybių vežėjams dėl negautų pajamų. Atkreipsiu dėmesį, kad iš šiandienos darbotvarkės buvo išbraukta keletas klausimų, susijusių su biudžetu. Tai yra daroma siekiant užtikrinti, kad biudžetai, kurie bus priimti ir grąžinti į Seimą, būtų grąžinti jau patikslinus biudžeto rodiklius, patikslinus pajamas, kurios, tikėtina, reikšmingai gerės. Tai reiškia ir papildomas pajamas savivaldybėms savarankiškomis funkcijoms vykdyti. Taigi dėmesys savivaldai šiame tikslinamame biudžete taip pat yra užfiksuotas.

Šiuo neužtikrintu metu, neramiu metu pagrindinį dėmesį skiriame saugumui, socialiniam saugumui, sveikatos saugumui, sienos apsaugai ir energetiniam saugumui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau A. Butkevičius kalbės Mišrios grupės vardu.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš norėčiau keletą minčių pasakyti apie makroekonominis dalykus, taip pat paliesti kai kuriuos fiskalinės politikos aspektus. Norėčiau gal pradėti, tiesiog tam tikrą vertinimą padaryti, koks požiūris buvo Europos Komisijos, Europos Parlamento, šį kartą atkreipiant dėmesį į ekonomikos krizės valdymą. Galiu pasakyti, kad labai neigiamas, mano požiūriu. 2008 metais Europos Komisija nesuprato, kad finansų krizės laikotarpiu reikia įnešti kuo didesnę pinigų injekciją į rinką, bet kalbėjo apie tai, kad reikia susiveržti diržus ir vos ne viską stabdyti, kiek įmanoma. Ir pasiskolinti beveik niekur negalima, o jeigu skolinaisi, galėjai skolintis tik už didelius procentus. Šį kartą, kada prasidėjo, pakartosiu ne vieną kartą, ne finansų krizė, bet ekonomikos krizė, jie pradėjo taikyti metodus ir siūlyti Europos Sąjungos šalims, kaip turėtume elgtis, jeigu būtų finansų krizė. Meskite į rinką kuo daugiau pinigų ir tada ekonomikos krizė bus sparčiai suvaldyta. Na, iš dalies galima būtų pateisinti, bet aš, vertinęs analitiniu požiūriu, tai rekomendacijai nelabai pritariu. Kaip neseniai vienas politikas iš Briuselio pasakė, žinote, toks sprendimas buvo priimtas dėl to, kad šiais metais Prancūzijoje ir Vokietijoje vyks rinkimai.

Dabar grįžkime į Lietuvą. Čia aš irgi turiu išsakyti keletą minčių. Pirma, dėl to, kad mes kaip politikai, kaip Prezidentas sakė, vienas kito nemokame išgirsti, išgirsti išsakytų minčių arba kitos nuomonės ne toleruodami, o vos ne tiesiai pasakydami: žinote, aš esu valdžioje ir aš geriau už visus suprantu viską.

Kur aš matau kai kurias problemas, kurios priedė prie tam tikros dabartinės fiskalinės politikos situacijos? Mielieji, skaičiai rodo tai, kad mes struktūrinį fiskalinį deficitą (aš jau nežinau, kelintą kartą pasikartosiu) per praeitus metus išauginome iki 7,7 % bendrojo vidaus produkto. Tarp euro zonos valstybių mes atsidūrėme priešpaskutinėje vietoje būdami iš lyderių pozicijos.

Galėčiau aš čia pateikti keletą pavyzdžių ir tie pavyzdžiai, aš manau, yra labai akivaizdūs – paprasti netgi aritmetiniai dalykai. Už prastovas, kur valstybė turi užtikrinti, kad darbuotojų darbo vietos būtų išsaugomos ekonominiu laikotarpiu, yra išmokėta 140 mln. eurų per praeitus metus, o popravosinės subsidijos sudaro tris arba dar daugiau kartų daugiau. Man visiškai nesuprantamas dalykas. Jeigu vadovautumės matematine logika, turėtų sudaryti gal 20 % nuo išmokėtų prastovinių subsidijų. Čia, aš manau, piktnaudžiavimo tikrai buvo labai daug. Mes praeitais metais išleidome, atrodo, 630 mln. eurų. Todėl ir Europos Komisija tuos struktūrinio deficito skaičius mums pripažino labai didelius, aš kalbu apie Europos Komisijos fiskalinio deficito nuo bendrojo vidaus produkto patvirtintus.

Kokios bus pasekmės? Aš tikrai labai ilgai nenoriu plėstis. Aišku, labai keista, kad ir šiame biudžete aš matau numatytą kai kurių išlaidų, kurios nesusietos su sveikatos pandemijos suvaldymu. Bet, žinote, kai politiniu lygiu finansinis džinas iš butelio yra paleidžiamas, kai kada radikalūs sprendimai priimami norint sulaukyti to džino tekėjimą. Tai yra savotiškas tų politikų šūvis sau į koją. Taip, mes matome, kad infliacija gegužės mėnesį (ne galutiniais, o preliminariais skaičiavimais) buvo beveik 3,5 %.

Toliau. Prekių ir paslaugų kainų augimas yra labai spartus. Jaunoms šeimoms, kurios planavo imti paskolą būstui įsigyti, pradinio įnašo dalis kiekvieną mėnesį didėja. Vadinasi, jaunoms šeimoms mes pabloginame situaciją gauti paskolą arba tiesiog nutoliname paskolos gavimą.

Galėčiau kalbėti ir toliau pateikdamas daugybę pavyzdžių, bet pasižiūrėkime ir į tai, kokios buvo investicijos 2020 metais Lietuvoje, nes buvo kalbama, ir komiteto pirmininkas kalbėjo, kad valstybės sėkmė yra tuomet (ypač dabar, kai jau padaryta labai didelė pinigų injekcija ir dar bus daroma), kai tai nukreipiama į inovacijas, į technologijas ir taip toliau. Taip, 2020 metų (čia tikriausiai niekas negali paneigti tų skaičių) Lietuvoje buvo fiksuotas didžiausias investicijų srauto smukimas, mielieji, nuo 2009 metų – ne nuo 2019 metų, bet nuo 2009 metų! Ir siekė 19 %.

Ką tai lems? Tai lems tai, kad darbo našumo augimas yra žemas, darbo užmokesčio augimas yra didelis – dešimtadaliu. Vadinasi, darbo produktyvumo lygis irgi yra mažas.

Pastaruoju metu irgi diskutuojame apie tai, kad vėl reikia didinti minimaliąją mėnesinę algą. Taip, reikia, bet reikia remtis tam tikrais skaičiais, analizėmis.

Paskutinę mintį noriu pasakyti. Dabar dažnai iš tos politikų tribūnos skamba, kad mes fiskalinį deficitą, struktūrinį, sumažinsime ekonomikos augimu.

Mielieji, aš norėsiu pasižiūrėti, kaip 2023 metais tie žodžiai išsipildys. To niekada nebus. Ekonomikos augimas tik leis mums padengti finansinius išpareigojimus, kuriuos mes jau ir šiandien esame priėmę, o dar bus ir naujų, kitų. Ačiū. Pritariu dabartiniam biudžeto projektui, nes, kaip sakiau, jeigu džinas yra paleistas, tai jį sunku sulaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū už racionalias pastabas. Toliau frakcijos vardu – E. Gentvilas. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, praleidau, V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, pritariu Prezidento išsakytiems žodžiams. Dabartiniai valdantieji nesugeba planuoti, nenori prisiimti politinės atsakomybės už savo veiksmus, tai numesdami kitiems. Kas dėl to kenčia? Dėl to kenčia, kaip Prezidentas pasakė, paprasti Lietuvos žmonės. Savivalda turi nešti tą naštą, kurią turėtų nešti centrinė valdžia. Deja, bet yra taip.

Puikus pavyzdys ir šio biudžeto. Šio biudžeto svarstymo galėjo nebūti. Reikėjo tikrai patvirtinti tokį biudžetą, kokį buvo atnešusi ankstesnė Vyriausybė, valstiečių Vyriausybė, pavyzdžiui, su tuo pačiu kelių finansavimu, kaip 2020 metais, ir kitomis sritimis, pasitikėti dabartine Vyriausybe, suteikti jai galimybę pasiskolinti ir taip skirti lėšų kovadinėms priemonėms. Bet to nebuvo padaryta. Kas yra juokingiausia šioje situacijoje, kad Vyriausybė, įdėdama lėšų į Rezervo fondą, skirsto lygiai taip pat, kaip skirstė ankstesnė Vyriausybė. Tai kuo skiriasi? Niekuo. Tikrai mes turime atidaryti biudžetą, taip griauti pasitikėjimą mūsų finansų sektoriumi, turbūt rudenį turėsime dar vieną biudžeto atidarymą, nes ir vėl nebūsime suplanavę tiek, kiek reikia, ir tai, ko reikia. Turbūt tai jau bus kasdienybė, biudžetą atidarysime kas du ar tris mėnesius, tai bus jau tapę įpročiu.

O kaip galėjo būti dar kitaip? Galėjo sutvarkyti visą sistemą taip, kad visi žinotų į priekį, būtų suplanuota, kam skiriama, kam duodama ir kas bus. Bet buvo nueita dar kitu keliu, PVM lengvatų vieniems, kitiems keliu, nors dėl PVM lengvatų logikos išvis neliko. Kai kalbame apie PVM lengvatą testams, skiepams, kitiems, sakome, kad tai sumažins kainas, nors taip nėra, jos didžiausios Europoje turbūt, bet kai kalbame apie PVM lengvatą maitinimui, šiam sektoriui, sakome, kad padėsime verslui, jiems bus geriau gyventi. Logikos šie sprendimai neturi.

Einame tada kitais keliais. Komitetai svarstė šį biudžeto projektą, pritarė tiek ugniagesiams papildomai skirti, tiek žvyrkelių programai, tiek kitoms sritims, joms tikrai šiandien reikia ir to finansavimo labai trūksta. Bet kas atsitiko, kai visi tie svarstymai grįžo į Biudžeto ir finansų komitetą? Daugeliui jų buvo nepritarta, tik kai kuriems. Aš jau visiškai tikiu, kad Vyriausybė tokį variantą, kaip Biudžeto ir finansų komitetas, ir pasirinks, daugeliui nepritars, pritaris tik keliems.

Naujas žanras atsirado biudžetą svarstant, kai Krašto apsaugos ministerija neteikia nei siūlymų, nei prašymų, nei sako, kad jiems trūksta lėšų, kad reikėtų skirti papildomai. Bet mes avansu jiems davėme per 20 mln. ir įvardinome, kad tai yra didžiulis gėris, nors iš tikrųjų mes žinome, kad Vyriausybei yra suteikta teisė pasiskolinti tiek, kiek reikia pagal faktą krašto apsaugos gynybai, kad atitiktų numatytus procentus. Tai yra daroma rudenį pagal faktą – tiek, kiek reikia. Bet nostalgikiška ir įdomi situacija išeina: iš kelių atėmėme, ugniagesiams nedavėme, nors KAM tais pačiais keliais naudojasi, juos gadina ir prie finansavimo neprisideda niekuo. Sako, tai ne mūsų reikalas, čia ne mūsų biudžeto finansavimas, nors Estijoje tas pats KAM prisideda prie kelių tvarkymo. Deja, tokia situacija.

Einame dar toliau. RRF lėšos. Buvo galimybė paimti per 800 mln., panaudoti šiais metais, ne, jų atsisakyta, nereikia. Kam čia stengtis, kam vargti? Beliko tik 140 mln. Tai turbūt yra nedovanotina, nes ankstesnės Vyriausybės tikslas ir buvo, kad kuo daugiau lėšų panaudotume iš Europos Sąjungos lėšų, o tik tada jau skolintis ar naudoti biudžeto lėšas, nes taip turėtų būti, tuo keliu einama.

Ką mes matome dabar? Yra priimtas regioninės tarybos puikus įstatymas, ten numatyta 30 % skirti regionams iš Europos Sąjungos lėšų. Šiandien kiek yra paskirta? 1, 2, 3 % ar išvis nepaskirta? Tarsi užtrauktas stabdys ES lėšoms panaudoti.

Einame prie Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos. Pagal Prezidentą, ką ir kolegos sakė, trūksta darželių, trūksta ikimokyklinių, reikia grupių, įstaigų. Ministerija taip pat užtraukė stabdį ir tų lėšų neskirsto. Nors įstatyme yra numatyta, kad 30 mln. eurų ji turi paskirstyti ir duoti savivaldybėms, kad darželinukai kaip tik gautų vietas, to nėra daroma.

Man iš viso yra klausimas, ar čia jau taps nuolatine taktika stabdyti europinių lėšų panaudojimą, kad jų būtų įlieta kuo mažiau į mūsų ekonomiką ir taip stabdoma ekonomika? Galbūt toks tikslas. Bet gal tada ir įvardinkime, kad mūsų tikslai yra tokie ir laukite tik to.

Dėl galimybės pasiskolinti mes sakome – apribotos skolinimosi galimybės neleidžia mums to daryti. Deja, tai yra netiesa, tokios šalys kaip Vokietija, kitos šalys suteikia savivaldybėms galimybę pasiskolinti neįtraukiant jų į skolos rodiklį. Kaip tai daroma? Labai paprastai – finansų inžinerija. Mes dabar tai galime padaryti, galime padaryti puikiai. Prie Finansų ministerijos turime agentūrą VIP, galime į ją įdėti 100 mln. iš tų pačių ES lėšų, sudaryti galimybę savivaldybėms pasiskolinti, neįtraukiant į skolos rodiklius. Dabar yra tik apie 16 mln. eurų – tiek skolinama su labai griežtais apribojimais. Tuos apribojimus nustato finansų ministrė, ji gali juos pakeisti, pakoreguoti ir suteikti galimybę.

Savivaldybių asociacija iš tikrųjų pasakė labai aiškiai: jeigu mes neturėsime galimybės pasiskolinti bent jau 100 mln. eurų, sužlugs daug ES projektų, prie kurių reikia prisidėti. Tai ar toks tikslas? Kiek aš matau, toks tikslas ir yra – panaudoti kuo mažiau ES lėšų. Ką mes atsakysime vėliau, kai kiekvienas įlietas į ekonomiką euras, ar tai būtų ES lėšos, ar kitos lėšos, grįš ir mokesčių pavidalu. Tai mes rudenį sakysime, mielieji, reikia ženkliai didinti mokesčius visiems iš eilės, nes reikia surinkti pinigų.

Ir pačiam gale – vyšnaitė ant torto. Didesnis Pelnų mokesčio įstatymas bankams baigsis po trejų metų. Dabartinė Vyriausybė turės spręsti, ar tą mokestį išlaikyti bankams, kad jis būtų didesnis, nes bankai gali sumokėti, ar ne. Bet kiek girdime pasisakymų iš Finansų ministerijos, jie to neplanuoja daryti. Vadinas, bankai, mokėkite mažiau mokesčių, o smulkusis verslas galės sumokėti daugiau. Tokiu keliu ir einame. Pritarti šiam projektui, deja, negalime.

PIRMININKAS. Ačiū. Frakcijos vardu – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Girdėjome kolegų padūsavimus, kad gal apskritai nereikėjo teikti šito biudžeto pataisymo, kad buvo galima kaip nors kitaip spręsti. Tokia tradicija buvo pernai. Vyriausybei leidome pasiskolinti 5 mlrd. eurų ir laukėme, kada į Seimą ateis biudžeto patikslinimas. Tai buvo apsieita apskritai be Seimo. Vyriausybė kaip norėjo, be Seimo leidimo, taip leido tuos pinigus. Nedrįstu sakyti, kad blogai, tam reikalinga Valstybės kontrolės ar kitų kompetentingų institucijų išvada, tačiau tikrai nereikia piktintis, kad Seimas yra įtraukiamas į valstybės pinigų valdymą.

Visokios išlaidos atsiranda kitaip, negu planuojama. Šitas biudžetas iš tiesų, įtraukiant Seimą į lėšų paskirstymo svarstymą, yra skirtas kovai su kovidu, medikų atlyginimams ir RRF lėšų perskirstymo klausimams spręsti. Man smagu, kad nors ir nežymiai, tačiau procentiškai yra mažinamas biudžeto deficitas. Pabrėžiu, procentiškai, kadangi pajamos didinamos 5 %, išlaidos didinamos 4,5 %. Jeigu žiūrime biudžeto deficito augimą, tai procentiškai jis mažėja, nors absoliučia išraiška apie 200 mln. eurų padidėja.

Ką daryti su gausiais pasiūlymais, kuriuos kolegų Seimo nariai teikia? Aš ir siūlau atsižvelgti į tai, kam yra skirtas šitas biudžeto patikslinimas. Tai tikrai nėra tradicinis biudžetas, kurį metų pabaigoje svarstome dėl kitų metų. Bandykime susilaikyti nuo pagundų, kad štai dabar yra galimybė svarstyti biudžetą, nors jis skirtas kovai su kovidu, medikų atlyginimams kompensuoti, patirtoms išlaidoms kompensuoti, pasinaudokime šita proga ir pateikime pageidavimų pasiūlymus. Aš siūlau labai atidžiai įsiklausyti į tai, ką pasakė Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas M. Majauskas, jis, matyt, yra aptaręs ir su finansų ministre, ir su Vyriausybe, kas tikslinant Vyriausybėje biudžetą turėtų būti įvertinama. Tai pirmiausia narystės NATO įsipareigojimai ir partijų susitarimas ar pasienyje atsiradusios naujos kritinės situacijos. Ir čia atsakymas ponui V. Ažuolui, ką galėjome žinoti tvirtindami biudžetą prieš Kalėdas apie situaciją pasienyje, kokia dabar atsiranda. Žinoma, negalėjome. Ir nereikia, matyt, bijoti lankstaus biudžeto peržiūrėjimo, kai tikrai atsiranda poreikis. Šiandien situacija yra tokia, kad poreikis yra atsiradęs. Įvertinkime tai, kas yra būtinių būtiniausia.

Man dar simpatiška arba reikšmingai skamba profesoriaus A. Žukausko pasiūlymas dėl Mokslo tarybos narysčių tarptautinėse institucijose nario mokesčio. Žiūriu į finansų ministrę ir tikiuosi, kad tą 150 tūkst. eurų galbūt pavyks surasti, nors M. Majauskas to ir nepaminėjo.

Aš dedu viltis į Vyriausybę ir labai racionalų skaičiavimą, kad patikslintą biudžetą gausime Seime, už jį tikrai balsuosime ir nedejuosime, o kam čia apskritai reikėjo. Tokią tradiciją turėjome, ir tai tikrai nebuvo gera tradicija, kai be Seimo, Seimo narius nušalinant, sprendžiami valstybės finansiniai klausimai. Tikiuosi, kad baigsis tokios tradicijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Frakcijos vardu – G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, tikrai pasistengsiu nekartoti ir nedėstyti tų argumentų, kurie buvo kai kurių kolegų paminėti, bet, žinote, kalbant, kaip gerbiamas Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas užsiminė, apie saugumo reikalus ir panašiai, apie NATO įsipareigojimus, žinote, mes kiekvienais metais, kai BVP auga, susiduriame su ta pačia dirbtine mistine problema, kad formaliai lyg ir nebeatitinkame tų 2%. Bet žinote, prie 1 mlrd. 240 mln. tie papildomi 20 mln. nėra nei esminis dalykas, nei koks nors kritinis taškas ar punktas, dėl kurio mūsų NATO partneriai pyktų. Duok Dieve, jei BVP toliau augs, rudenį mes turėsime vėl neatitikimą, vėl taisytime. Tai čia toks, matyt, linksmas pamąstymas.

Bet yra kai kurių kitų momentų, kurie yra daug rimtesni. Štai šiandien kalbėdamas Prezidentas minėjo savo siūlymą dėl NPD. Mes jo čia nematome. Akivaizdu, kad infliacija po truputį išibėgė visame pasaulyje, maisto pramonės žaliavų kainos objektyviai biržose kyla ir energetikos ištekliai, sakykime, brangsta. Akivaizdu, kad visa tai persikels ir į vartojimo krepšelius. Tikrai kiekvienas papildomas euras, net jeigu tai būtų 10 ar 12, prie atlyginimo liktų dėl to didesnio NPD taikymo. Jis yra tikslingas ir protingas.

O kaip alternatyva biudžeto lėšos yra naudojamos pelno mokesčiui už 2019 metus mažinti, tai yra nuostolius perkelti į 2019 metus. Čia, mano galva, yra visiškai nelygiaverčiai dalykai. Tai yra nesprendžiamos šios dienos besiformuojančios problemos ir mėginamos spręsti tos problemos, kurios iš esmės nelabai ir egzistuoja, nes kita biudžeto eilutė yra prognozuojama, kad avanšinio pelno mokesčio bus surenkama 30 mln. daugiau. Vadinasi, įmonės sparčiai atsigauja.

Turėdami omenyje ir statistiką eksporto, kuris pandemijos laikotarpiu augo 13 % tam tikruose sektoriuose, apskritai mes galime šnekėti, kad reikalingos labai taiklios ir konkrečios intervencijos. Pavyzdžiui, kultūros sektoriuje. Kultūros sektoriuje devynios nacionalinį statusą turinčios įstaigos, kurios vykdo valstybės užsakymą, valstybės strategiją, vaikšto ištiesusios ranką. Kai kurios biudžeto pataisos yra registruotos. Nežinau, ar joms bus pritarta, ar ne komitetuose ir Seime, bet apie tai reikia šnekėti, jeigu mes norime iš tikrųjų kam nors tiksliai ir konkrečiai padėti.

Lygiai taip pat dėl energetikos. Štai Mykolas labai kalbėjo apie tą žalumą ir žalinimą, mėginamas akcentuoti didžiules pastangas, tačiau iš RRF perkelta vos 140 mln. eurų, iš jų beveik 100 suvalgo Energetikos ministerija būtent valstybiniam projektui. O eilė gyva rikiuojasi prie saulės elektrinių ar vadinamųjų saulės kolektorių, kur paraiškų buvo pateikta gerokai daugiau, negu buvo numatyta lėšų. Ir pilni interneto forumai besipiktinančių žmonių, kad štai yra valia, yra noras, yra gera tendencija, o neatsiranda lėšų.

Todėl socialdemokratai šiuo metu tikrai nemato galimybės palaikyti pateikiamo biudžeto pataisų projekto. Tikimės, kad bus atsižvelgta tiek į Prezidento, tiek į mūsų ir opozicijos apskritai siūlymus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir Regionų frakcijos vardu paskutinė – R. Tamašunienė. (*Balsai salėje*) Kalbėti dar bus galimybių, aš kalbu apie kalbas frakcijų vardu.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų, jei ne pandemija, tai tokio pratimo, kaip patikslinti biudžetą viduryje metų, tikrai nebūtų buvę, bet kartu tai ir nauja galimybė atsižvelgti į poreikius, su kuriais realiai susiduria tiek valstybės institucijos, tiek ir savivalda. Jei mes bandome tikslinti biudžetą ir atliepti tuos poreikius, tai iš tiesų reikėtų įvertinti tuos teisėtus lūkesčius, finansines galimybes, bet ir racionalių sprendimų balansą, ko aš, atvirai pasakius, pasigendu, nes šiame biudžete savivaldos poreikiai įvertinami tik epizodiškai. Jau ir RRF fonde neliko tiek, kiek buvo suplanuota ankstesniame fonde, o dabar, šiuo metu tikslinant biudžetą, neatsižvelgiama į esminius savivaldos poreikius. Niekas neabejoja, kad savivaldybių indėlis valdant pandemiją yra esminis ir visi centrinės valdžios sprendimai nugula ant savivaldos pečių, būtent savivalda realizuoja viską, ką Vyriausybė, bendradarbiaudama su savivaldybe, nusprendžia, tačiau kai pradėdame kalbėti apie lėšas, apie poreikius, apie galimybę išbristi iš padarinių, sukeltų COVID-19 pandemijos regionuose ir savivaldoje, tuomet tiems pasiūlymams vietos

nelieka. Net Europos Sąjungos valstybėms taikomo Stabilumo ir augimo pakto bendroji išimtis, reiškianti, kad laikino struktūrinio valdžios sektoriaus balanso nuokrypis nuo vidutinio laikotarpio tikslo įgyvendinant COVID-19 pandemijos padarinių priemones, nelaikomas neatitinkančiu fiskalinės drausmės taisyklių, tai ta taisyklė pritaikoma centrinei valdžiai, o savivaldybės biudžetui ne. Tai kyla klausimas, kodėl mes vėl nusprendėme laikyti užspaudę fiskalinėmis drausmėmis ir grynojo skolinimosi apribojimais savivaldą, kodėl nepabandžius įvertinti jos poreikių, neišbandžius to pasitikėjimo nors pusmečiui, nes biudžetai tikslinami realiai pusmečiui, rudenį projektuosime jau naują biudžetą.

Regioninė politika Vyriausybės programoje užima vietą, bet kai reikia konkrečių veiksmų, norėtusi skaičių ir faktų, o realiai tik nuolatinis pažadas, kad štai patikslinsime pajamas, bus pajamų rodiklis ir jums bus geriau, sukursime sistemą, jums bus geriau, ir vis nustumia dvejus metus į priekį. Bet savivaldos pasitikėjimo ir savarankiškumo didinimas yra nuolatinis ir kryptingas darbas. Labai norėtusi, kad Biudžeto ir finansų komitetas vis dėlto labiau įvertintų Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išanalizuotą realų savivaldos poreikį, dabar yra viltis, kad tai padarys Vyriausybė ir atsižvelgs į tuos poreikius. Nenoriu kartoti visko, kas buvo pasakyta anksčiau prieš tai kalbėjusių kolegų, tačiau iš tiesų tenka abejoti, kodėl pasirenkami tik tokie sprendimai, kaip perkelti žvyrkelių programą į vietinės reikšmės kelius, neva žvyrkelis nuo to taps asfaltuotas, neskiriant papildomo finansavimo. Tai neapgaudinėjime savęs tokiais sprendimais ir vien tik tuo, kalbant apie savivaldybių finansavimo gerinimą. Jeigu savivaldybė turi galimybę spręsti, tai turėtų deleguotoms funkcijoms gauti atitinkamą finansavimą. Todėl labai tikimės, kad po pirmojo svarstymo Vyriausybė atsižvelgs į Lietuvos savivaldybių asociacijos, mūsų Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymą ir tas savarankiškumo didinimas bus ir spartesnis, ir efektyvesnis, o kartu ir pandemijos padarinių mažinimas ir bus galimybės susidoroti regionuose su ekonominiais, socialiniais iššūkiais, kurių taip pat pakanka. Tenka pripažinti ir pajuokauti, kad savivaldos greitai atitiks vieną esminį principą – tai žalumo principą, nes jos pažaliuos dėl to, kad valstybės nuleidžiami sprendimai nesuteikiant finansinių galimybių juos įgyvendinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar dar du pasisakymai ne frakcijų vardu. Pirmasis – kolega A. Vinkus. Kviečiame į tribūną, gerbiamas Antanai.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, prisipažinsiu, kad labai laukiau šio įstatymo pakeitimo, nes tvirtinant biudžetą praeitų metų gruodžio 22 dieną nepavyko išspręsti, mano požiūriu, labai aktualios problemos, susiformavusios mano rinkimų apygardoje Kretingoje. Gal jau aš ir įgrišau su tuo prašymu ir didžiai gerbiamos ponios G. Skaistės mūsų frakcijos posėdyje... Bendravome su Kultūros komitetu ir su ponu M. Majausku Biudžeto ir finansų komitete, ir su kitomis institucijomis, gerbiamu kultūros ministru, kuris iš tiesų labai geranoriškai išklause, suprato, bet lėšų neskiria. Mano rūpimo klausimo esmė susijusi su valstybės investicijų programa, dėl kurios pateikiau, įregistravau pasiūlymą.

Kretingos dvaro sodybos grafų Tiškevičių rūmuose veikiantis Kretingos muziejus yra vienas iš lankomiausių krašto istorinės atminties muziejų pajūrio regione. Per pastaruosius metus čia atvyksta apie 130 tūkst. lankytojų iš Palangos, Klaipėdos, iš kitų aplinkinių regionų, ypač kai orai blogesni, tai traukte traukte juos aplankyti kultūrinės vertybės. Turistus turiu omeny.

2019 m. gegužės 22 d. sudaryta komisija įvertino Kretingos dvaro sodybos Tiškevičių rūmų žiemos sodo oranžerijos stiklinių konstrukcijų būklę ir nustatė, kad oranžerijos aliumininė konstrukcija yra fiziškai susidėvėjusi, neatitinka šilumos ir mechaninio atsparumo normatyvinių reikalavimų; stiklo paketai pažeisti, dalis iš jų suskilę, išdužę, nehermetiški; išorinis medinis tiltelis viršum oranžerijos yra pažeistas puvinio, todėl netinkamas eksploatuoti; stiklo paketų ir aliuminio konstrukcijų rėmų sujungimai yra nesandarūs, pralaidūs krituliams.

Muziejaus žinomumą ir išaugusį lankomumą lėmė tai, kad per pastaruosius dešimtmečius Europos Sąjungos struktūrinių fondų bei valstybės lėšomis buvo restauruoti šeši paminkliniai pastatai ir įrengtos septynios naujos ekspozicijos, tačiau šių lėšų nepakako žiemos sodo oranžerijos restauracijai. Projekto „Kretingos dvaro sodybos grafų Tiškevičių rūmų žiemos sodo kapitalinio remonto tvarkybos ir tvarkomieji darbai“ bendra vertė – 1 mln. 315 tūkst. 669 eurai, iš jų tvarkybos remonto darbams – 739 tūkst. 459 eurai, tvarkomieji darbai – 576 tūkst. eurų.

Kultūros ministro 2021 m. kovo 1 d. įsakymu „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkybos darbų finansavimo 2021–2023 metų programos patvirtinimo“ Kretingos muziejaus žiemos sodo oranžerijos tvarkybos darbai įtraukti į finansavimo programą ir skirta 370 tūkst. eurų bei numatytas 252 tūkst. eurų Kretingos rajono savivaldybės lėšų prisidėjimas, kaip tai numatyta Nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkybos darbų finansavimo tvarkos sąraše. Ypač tai remia Kretingos rajono meras A. Kalnius bei kultūros ir meno premijos laureatė, ilgametė muziejaus direktorė V. Kanapkienė.

Pagal Kretingos dvaro sodybos grafų Tiškevičių rūmų žiemos sodo kapitalinio remonto techninį projektą ir ekspertizės patvirtintą kainą tvarkomiesiems statybos darbams iš viso papildomai reikia 576 tūkst. 210 eurų. Šioms lėšoms gauti buvo parengtas investicijų projektas Kretingos dvaro sodybos grafų Tiškevičių rūmų žiemos sodo oranžerijos modernizavimui, pritaikant ją neįgalųjų reikmėms. Tikslas – padidinti šio kultūros paveldo objekto žinomumą, prieinamumą neįgaliesiems, pagerinti paslaugų kokybę, išlaikant esamus ir skaičiuojant papildomus lankytojų srautus.

Šis projektas 2020 metais buvo pateiktas Kultūros ministerijai su tikslu gauti lėšų iš valstybės programų, tačiau lėšų negauta. Projekto įgyvendinimo metu bus atliekamas žiemos sodo oranžerijos aliumininės konstrukcijos su dvigubo stiklo paketais keitimas. Oranžerijos konstrukcijų montavimas, apsauginių žaliuzių nuo saulės įrengimas ir taip toliau. Trečio aukšto įrengimas, keltuvo, panduso žmonėms su negalia įrengimas, kad pakiltų į trečią aukštą. Remonto darbai po kapitalinio pertvarkymo, projektavimo techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos. Įvertinęs tai, kas išdėstyta, pateikiau pasiūlymą atsižvelgti ir skirti 576 tūkst. 210 eurų finansavimą Kretingos rajono savivaldybės investicinio projekto Kretingos dvaro sodybos grafų Tiškevičių rūmų žiemos sodo oranžerijos modernizavimui, pritaikant ją neįgalųjų reikmėms.

Gerbiamieji, tikrai ne kartą kalbėjau ir kiekviename komitete, jau kartojuosi, ir šį kartą drįsau viešai šioje garbintoje auditorijoje kreiptis į visus, kurie turi galimybę padėti šiam projektui, išdrįsau šiandien tai pasakyti. Jeigu šiomis dienomis nugalėjau kovido virusą, turime su jūsų pagalba nugalėti ir tą bėdą dėl kilmingo, kilmingos asmenybės vardą turinčio muziejaus finansavimo. Dieve duok, kad išsispręstų.

PIRMININKAS. Paskutinė diskusijoje – I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų svarstome biudžetą, kuriame turėjome kalbėti tik apie kovido ir pandemijos valdymą, apie pakeitimus, susijusius būtent su šiomis sritimis, bet patys valdantieji atidarė skrynelę, kurioje pasipylė įvairių pasiūlymų. Bet iš esmės tie klausimai, kuriuos turėtume spręsti, deja, toliau lieka nejudinami.

Aš šiandien norėčiau pakalbėti apie kelis aspektus. Vienas dalykas, visi esame gavę Lietuvos savivaldybių asociacijos raštą, kuriame aiškiai faktiškai visų savivaldų merai išreiškė susirūpinimą dėl regionų politikos, ir ten yra susijusių klausimų virtinė, bet svarbiausias klausimas iš tiesų yra susijęs su skolinimosi galimybėmis investicijoms. Valstybė toliau sėkmingai skolinasi įvairiems pandeminiais reikalams, bet tikrai nėra atsižvelgiama į regionų politikos aspektus – savivaldoms ir toliau lieka suvaržyta galimybė skolintis, tiksliau – jokių galimybių, tiktai skolas gražinti, o reikalingas biudžeto balanso skaičiavimo tvarkos pakeitimas taip ir nėra padarytas ir neketinama daryti. Ne veltui (čia taip vienas iš iliustratyvių pavyzdžių) rezoliucija dėl žvyrkelių programos Seime sulaukė balsų tiek iš opozicijos, tiek iš pozicijos, nes mes visi matome, kokioje padėtyje po truputį atsiduria regionai. Jeigu taip ir toliau, ne tik savivaldos negalės panaudoti europinių lėšų investiciniams projektams, bet ir apskritai nekurs jokių naujų projektų, ir tikėtis, kad regionai atsigaus, o regioninė politika klestės, tikrai negalime.

Antras dalykas, į ką norėčiau atkreipti dėmesį, džiugu, kad valstybės investicijų programa, vadinamasis politikų pageidavimų koncertas neturi naujų projektų, tai yra džiugu, vadinasi, mes po truputį galbūt pereiname prie tvaresnės planavimo sistemos, bet blogai yra tai, kad mes neturime jokios programos Vilniaus regionui finansuoti. Kaip žinote, Lietuva europinių projektų kontekste yra padalinta į dvi dalis – Vilniaus regionas ir likusi Lietuva. Vilniaus regione mes turime iš tiesų baisių dalykų, ir ne tik kalbant apie Vilniaus miestą, bet ir apie aplinkines savivaldybes,

ypač švietimo srityje, todėl su kolegomis esame registravę ir vieną pasiūlymą dėl 20 mln. eurų skyrimo Vilniaus miestui dėl švietimo ir ugdymo įstaigų plėtros. Kodėl? Iš tiesų vis dar Vilniaus mieste turime, sunku patikėti, Vilnius – sostinė, vietoj normalių, vakarietišku tualetų, tupikų, skylių sienose, avarinės būklės pastatų. Jeigu mes šiuo atveju iš esmės neimsime spresti jau griūvančių pastatų, turint omeny, kad jau dabar mums iš esmės trūksta vietų Vilniaus mieste, gali būti, kad dar po kokių ketverių penkerių metų mokiniai tiesiog neturės kur mokytis. Tai yra net nebus pastatų, kur būtų galima normaliai mokytis. Štai kodėl siūlome iš perdėm didelio valstybės biudžeto, tai yra 934 mln. eurų, bent 20 mln. eurų skirti jau ir šiais metais mokyklų plėtrai. Tai yra būtina, kad ateityje mes neturėtume dar didesnės problemos.

O kalbant apskritai, tai yra tikrai du momentai. Rezervas pernelyg didelis ir per mažai suplanuotas, jis turėtų atsigulti konkrečiose valstybės biudžeto eilutėse ir rodyti kryptį, kaip mes toliau gyvensime jau po pandemijos laikotarpio. Reikia planuoti, kaip mes su tuo virusu gyvensime, o ne tiesiog numatyti didžiulį krepšį Vyriausybės žiniai, su kuriuo jie galės daryti ką nori.

Kitas momentas, pradėti normaliai planuoti investicijas. Čia kalbame ir apie Savivaldybių asociacijos poreikius, ir apie Vilniaus regioną. Jeigu dėl tų dalykų nepavyks sutarti komitetuose, kad bent į dalį projektų ir pasiūlymų dėl biudžeto įstatymo projekto būtų atsižvelgta, Darbo partijos frakcija iš principo negalės palaikyti. Norėtusi, kad tikrai būtų didesnė diskusija, ir ne tik su pozicija, bet ir su opozicijos atstovais. Visgi mes visi esame Lietuvos Respublikos Seimo nariai, atstovaujame rinkėjams ir norėtusi, kad būtume išgirsti ne tik tada, kai viltingai reikia kažkokių balsų dėl vieno ar kito projekto, bet ir tada, kai kalbama apie tvarų valstybės biudžeto ir plėtros planavimą. Tai tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi, kas pageidavo, pasisakė diskusijoje. Nebent finansų ministrė dar norėtų tarti žodį. Atsisakote. Gerai, taupome laiką. Žinome, pagal Seimo statutą ir išskirtines biudžeto projekto svarstymo procedūras dabar Vyriausybė ne vėliau kaip per 15 dienų turi pateikti atnaujintą biudžeto projektą. Manau, kad tiek dienų neprireiks, mes iki sesijos pabaigos pagal nustatytą grafiką galėsime apsvarstyti ir patvirtinti biudžeto pataisas. Šį klausimą šiandien baigėme svarstyti.

Dabar kitas mūsų darbotvarkės klausimas, įrašytas rytiniame posėdyje ministro S. Gentvilo pageidavimu, bet entuziasto aš nematau salėje. Tuomet mes kol kas paliekame šį klausimą truputį vėlesniam laikui.

12.09 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹, 14, 18, 21, 24, 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509(2) (priėmimas)

Pradedame svarstyti darbotvarkės 1-5.1 klausimą – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektą. Pranešėjas – A. Petrošius. Jis dar pateiks Socialinių reikalų ir darbo komiteto paskutines pastabas, išvadas, reagavimus į Teisės departamento pastabas. Bet man sako, kad jokių pastabų nėra. Tuomet ir komiteto atstovui nebūtų čia ką veikti.

Dabar tiesiog pastraipsniui. Aš vardinsiu ir klausiu dėl pritarimo bendru sutarimu, matyt. Ar niekas neprieštaraus, kad pastraipsniui dabar mes eitume? Man atrodo, kad dėl šio projekto nėra ginčų. Kartais būna pastabų, kad prašokame bendru sutarimu. Bet manau, kad čia ne tas atvejis.

1 straipsnis. Ar galime priimti bendru sutarimu? Priimame bendru sutarimu. 2 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 3 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 4 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 5 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 6 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 7 straipsnis. Priimame bendru sutarimu. 8 straipsnis dėl įstatymo įsigaliojimo nuo liepos 1 dienos arba atitinkamai kitos dalys nuo lapkričio 1 dienos. Taip pat priimame bendru sutarimu. Pastraipsniui baigėme.

Dėl motyvų – A. Sysas. Prašom dėl motyvų už.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, kadangi nėra didelių ginčų, džiaugiuosi, kad nors beveik po šešių mėnesių siūlymas, kad pandemijos metu reikėtų kompensuoti

prarastas pajamas mamytėms arba tėveliams, kurie dėl pandemijos turėjo mažesnius atlyginimus arba buvo prastovose, kad nenukentėtų jų pajamos, pasirinktas kitas laikotarpis yra labai teisingas... todėl kviečiu balsuoti už šį įstatymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuosime nustatytu laiku.

12.11 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2) (priėmimas)

Čia kartu buvo ir kitas projektas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2). Dėl jo taip pat jokių pastabų, atrodo, nėra pateikta priėmimo stadijoje. Taip pat klausiu, ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritariame. 2 straipsniui dėl įstatymo taikymo taip pat pritariame bendru sutarimu.

Dėl motyvų, matau, niekas neužsirašė. Finalinis balsavimas bus nustatytu laiku.

Pagaliau mes sulaukėme ir aplinkos ministro. Tuomet projekto pateikimas. Dar ministras prašo palaukti. Gerai.

12.12 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-514(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-515(2) (svarstymas)

Tada mes turime galimybę apsvarstyti 1-6.1 klausimą – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-514(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas – komiteto pirmininkas M. Lingė. Dėl abiejų. Dėl lydimos Sveikatos draudimo įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-515(2) taip pat.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerai, pirmininke. Labai dėkui. Komitetas birželio 2 dieną apsvarstė Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kurį poreikis svarstyti iškilo po to, kai Seime buvo priimtos vienišo asmens išmokos. Abu projektai, kuriuos šiuo metu nagrinėjame ir svarstome, yra susiję taip pat kaip lydimieji, pasivejantys šį jau priimtą paketą, todėl išlaikant nuoseklumą reikia suderinti su minimais teisės aktais įtvirtinant vienišo asmens išmoką ir jos dydį integruojant į šiuos įstatymus. Komitetas pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms ir taip pritarta bendru sutarimu.

Taip pat svarstė Sveikatos draudimo įstatymo projektą. Dėl jo komiteto išvada yra pritarti patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Sprendimas taip pat priimtas bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Nematau, kad diskusijoje būtų pageidaujančių kalbėti. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Balsavimas kaip visada – nustatytu laiku.

Ar ministras jau pasiruošęs startuoti? Vis dar ne. Gerai. Peticijų komisija visada džiaugiasi, kai suteikiame galimybę anksčiau. E. Pupinis turbūt pasiruošęs. Kas čia yra, kad pranešėjai šiandien neatlaiko mūsų tempo? Jeigu pranešėjas nepasiruošęs, tai gal tada aš... Tai ką darome, pranešėjau? Tada kol kas atidedame... Gerai, jau suradote.

12.15 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Tomo Kazlausko peticijos“ projektas Nr. PNP-14-16

E. Pupinis pristato rezervinį 8 klausimą – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Tomo Kazlausko peticijos“ projektą.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, atsiprašau, kad šiek tiek užtrukau. Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Tomo Kazlausko peticijos“ projektas. Gerbiami kolegos, Peticijų komisija T. Kazlausko peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų gegužės 26 dienos posėdyje ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktus pasiūlymus inicijuoti Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo nuostatų, susijusių su Seimo narių rinkimų sistema, pakeitimus.

Kompleksiškai vertinant Konstituciją, Konstitucinio Teismo oficialios konstitucinės doktrinos nuostatas, Seimo rinkimų įstatymo straipsnius, manytina, kad Seimo rinkimų įstatyme nustatyta Seimo narių rinkimų tvarka atitinka Konstituciją ir neprivalo būti keičiama. Pažymėtina, kad Seimo peticijų komisija taip pat nusprendė T. Kazlausko peticiją perduoti susipažinti su joje pateiktais pasiūlymais Seimo valdybos 2021 m. kovo 17 d. sprendimu Nr. SV-S-65 „Dėl darbo grupės Lietuvos Respublikos rinkimų sistemos analizei atlikti ir reikalingų įstatymų projektams parengti sudarymo“ sudarytai darbo grupei. Todėl prašom šį gerbiamo T. Kazlausko kreipimąsi atmesti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galime atmesti bendru sutarimu? Nematau prieštaravimų, turbūt dėl peticijų mes nebūtinai keliame į tą balsavimo laiką. Priimame sprendimą atmesti peticiją bendru sutarimu.

12.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projektas Nr. XIVP-369 (pateikimas)

Dabar matau salėje D. Asanavičiūtę. Galbūt pateiktumėte rezervinį 3 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projektą Nr. XIVP-369.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kaliniai, politiniai tremtiniai, Seimo nariai, kolegos ir gerbiami Lietuvos žmonės. Noriu pristatyti jums nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projektą.

Projekto rengimą paskatino pareiga į vieną skaudžiausių ir tragiškiausių Lietuvos istorijos tarpsnių pažvelgti ne vien šaltu protu, bet ir jautria širdimi. Manau, kad labai svarbu įamžinti mūsų tautos begalinių kančių aimanas, bado ir šalčio virpulius, kol dar yra likusių gyvų tolimojo Sibiro vargus patyrusių brolių ir seserų, tremtinių ir politinių kalinių.

Deja, laikas nepermaldaujamas, jis kasdien nusineša amžinybėn neįkainojamas žinias ir atsiminimus, suvoktus įvykius ir išmoktas pamokas. Sovietmečiu buvo įkalinta per 156 tūkst. Lietuvos gyventojų. 1940–1953 metais buvo ištremta per 130 tūkst. Lietuvos žmonių. Sovietiniuose lageriuose buvo sušaudyti ir mirė per 23 tūkst. kalinių, tremtyje žuvo apie 28 tūkst. Taigi bendras mirusiųjų skaičius viršija 50 tūkst.

Tremtiniai ir kaliniai buvo ne tik lietuviai, bet ir žydai, lenkai, totoriai, kitų tautybių Lietuvos gyventojai, gražiausias tautos žiedas, sąmoningiausi, aktyviausi visuomenės veikėjai, tarpukario nepriklausomybės metais susiformavusi patriotinė Lietuvos inteligentija. Pirmasis masinis ir pats žiūriausias Lietuvos gyventojų trėmimas prasidėjo 1941 m. birželio 14 d. naktį. Lietuvos geležinkelio stotyse buvo formuojami tremtinių ešelonai, į gyvulinius vagonus suvaryti žmonės išsisavaites vežami Rusijon mirti. Tremtinių asmenų sąrašuose buvo ne tik darbingi žmonės, bet ir senoliai, ligoniai, neįgalieji, nėščios moterys, vaikai ir kūdikiai.

Masinių Lietuvos gyventojų trėmimą 1953 metais nutraukė J. Stalino mirtis. Žinoma, iki pat 1980 metų ir net iki pat Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo vis dar vyko Lietuvos gyventojų represijos, suėmimai ir trėmimai.

1953 metais taip pat įvyko vadinamasis Vorkutos sukilimas. Lietuviai aplink Vorkutą lageriuose kalinti nuo 1940-ųjų, tačiau beveik visi pirmieji kaliniai mirė nuo bado, šalčio, ligų, žuvo šachtose. Ypač daug Lietuvos politinių kalinių šiuose lageriuose įkalinta 1948–1949 metais. Didžiąją jų dalį sudarė antisovietinio pasipriešinimo dalyviai. Tuo metu po 600, po 1 tūkst. 200 lietuvių kalėjo visuose Vorkutos lagerių punktuose. 1953-iaisiais vykusiam Vorkutos sukilime dalyvavo ir mirė taip pat lietuviai politiniai kaliniai.

Būtų sunku numatyti vienus metus šiam ilgam tautos genocido laikotarpiui paminėti. 2023-iaisiais sukanka 70 metų nuo Sovietų Sąjungos vykdytų paskutinių masinių okupuotos Lietuvos gyventojų trėmimų į Rytus. Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija priėmė sprendimą siūlyti Seimui paminėti masinių trėmimų pabaigą, kad būtų pagerbtos visų metų trėmimo aukos – šimtai tūkstančių Lietuvos piliečių, kentėjusių sovietinėse koncentracijos stovyklose, patyrusių Sibiro tremtį ir gulagų golgotas. Dešimtys tūkstančių lietuvių žmonių, mirusių toli nuo Tėvynės su Lietuvos vardu lūpose, atgulusių amžino poilsio atšiaurioje Sibiro žemėje. Sulaužyti likimai ir giliai įsirežę randai neapleidžia ir šiandien Sibiro tremtį patyrusių

tėvų ir anūkų. Tad tremties stigma persiduoda iš kartos į kartą, todėl neabejoju, kad žiaurus Lietuvos tautos genocidas nebus pamirštas dar ilgai.

Tremtinių ir politinių kalinių metai – tai galimybė dar kartą parodyti Lietuvos gyventojų netekčių sovietų okupacijos metais mastą ir padarinius Lietuvos valstybei. Paskatinti visuomenę ir ypač jaunimą domėtis Lietuvos valstybingumo raida, valstybės istorija ir kultūra bei siekis apsaugoti ir gaivinti tautos istorinę atmintį.

Šį projektą pasirašė, be Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narių, taip pat ir R. Morkūnaitė-Mikulėnienė, I. Haase, A. Anušauskas. Todėl kviečiu balsuoti ir palaikyti 2023-ųjų metų paskelbimą Tremtinių ir politinių kalinių metais. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip, atrodo, aiškus projektas, bet vis tiek keturi Seimo nariai nori jūsų paklausti. Pirmasis – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Jūs pati minėjote savo pasisakyme, kad vis dėlto 70 metų, kai baigėsi, vadinasi, tai J. Stalino mirtis. Ar buvo tikslinga sieti su J. Stalino mirtimi šią datą – vis tiek pavadinimas yra Tremtinių ir politinių kalinių metai, ar su kita data, tarkim, kai prasidėjo trėmimai? Turbūt dabar labiau tiktų negu kokios nors pabaigos metai? Ačiū.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Kadangi šie metai jubiliejiniai, jie nepaskelbti Tremtinių metais, o 1953 metais taip pat vyko Vorkutos sukilimas, todėl remiantis būtent ta data paskelbti Tremtinių ir politinių kalinių metais. Tuo labiau kad paskutinį kartą 2011-ieji buvo paskelbti Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminimo metais. Tiesiog norime pagerbti mūsų tremtinius ir politinius kalinius tokia pasirinkta data.

PIRMININKAS. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, labai ačiū už jūsų iniciatyvą ir rūpinimąsi politiniais kaliniais ir tremtiniais. Neabejojame, kad tai yra reikalinga daryti žinant žmonių amžių, tikrai dar galima paminėti daug gyvų žmonių. Po dešimties metų jau turbūt būtų šiek tiek kitoks minėjimas. Iniciatyvai tikrai pritarčiau. Tačiau norėčiau toje dalyje, kurioje yra išvardinami tremtiniai ir politiniai kaliniai, neužmiršti ir XIX amžiaus tremčių, nes mes jas visiškai išmetėme iš mūsų galvų manydami, kad tai tik 1940 metais buvo. XIX amžiuje labai daug žmonių buvo ištremta ir jų vaikai ir anūkai dažnai Lietuvoje nuveikė didelius darbus. Todėl siūlyčiau į tą aprašomąją dalį įtraukti ir šitą tremtį, nes kalbame apie visą jų kompleksą, taip pat politinius kalinius tiek 1831 metų sukilimo, tiek 1863 metų sukilimo.

Taip pat norėčiau pasakyti dar vieną labai svarbų aspektą, kad turime unikalią galimybę išgryninti tremtinių ir politinių kalinių tam tikrą išliekamąją vertę. Jų idėjų išliekamąją vertę ir pagaltoti, kaip jų atminimą mes perduosime ateities kartoms, nes labai gali būti, kad kartu su tais žmonėmis į nebūtį pasitrauks ir tam tikri kiti dalykai – dainos, kultūrinis paveldas ir taip toliau. Kad šita dalis būtinai atsirastų – nuo to priklauso viso šito projekto, sakyčiau, išliekamoji vertė. Labai ačiū.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už pastabas. Savo pristatyme taip ir paminėjau, kad ta išliekamoji vertė ateities kartoms išliktų, dėl to mes turime tikrai pažymėti ir paminėti šituos metus 2023 metais. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju. Žinoma, kad sveikinu šią iniciatyvą ir pritariu profesoriaus V. Rakučio pastabai ar palinkėjimui praplėsti tą ratą, taip pat nepamirštant ir tų žmonių, kurie nebuvo galbūt represuoti jėga, bet buvo priversti bėgti nuo to bolševikinio siaubo, kurie sudarė didžiąją mūsų tautiečių diasporos dalį ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, ir kitose Vakarų valstybėse, kurie taip pat buvo išplėsti iš šitos žemės ne savo noru. Iš tikrųjų didesnio masto tragedijos įsivaizduoti turbūt neįmanoma, turint omenyje, kad per visą tą laiką buvo sunaikintas mūsų, čia būnančių, ir kultūrinis genofondas. Dievo apvaizdos dėka ir mūsų vilties ir ryžto, be jokios abejonės, ir tos pačios išeivijos, būtent tų žmonių pastangų dėka taip pat mes radome savyje tos stiprybės atsistoti ir vis dėlto pasipriešinti šitai meškai, kuri dabar mums vėl grasina.

Galbūt aš linkėčiau nesustoti prie metų, nes tie metai kartais išgaruoja kitų metų kontekste, o pradėti jau nuo šio... Sakyčiau, jubiliejumi tokių tremčių pavadinti gal nederėtų, galbūt paminėjimas, nes tikrai čia nėra 80-mečio šventė, pradedant nuo 1941 metų tremčių, tai yra mūsų tra-

gedijos, tautos tragedijos metai. Minint šią datą nuo šiol visada prisiminti kiekvienais metais, nepaisant, kokius ten metus mes esame paskelbę valstybės mastu. Aišku, ir todėl, kad tų žmonių vis mažėja ir mažėja, bet ir todėl, kad mes pritrauktume tą jaunąją kartą ir palikuonis, nes čia turbūt ir salėje sėdi didžioji dalis žmonių, palikuonių, kurie turi savo šeimose tą patirtį, tą baisiąją patirtį.

Pritardamas, be jokios abejonės, linkiu praplėsti tą mastą ir ypatingą dėmesį skirti edukacijai ir švietimo sistemai. Jūs, kaip Švietimo ir mokslo komiteto narė, tą galite inicijuoti. Pritariu ir neklausiu daugiau nieko.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Vytautai. Kaip tik 16 dieną Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijoje mes paminime tremties pradžią ir su Rusijos lietuviais, kurie rengia šventinį koncertą, simboliškai šventinį. Tiesiog kviečiu visus stebėti per jutubą šitą posėdį.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Dalia, tikrai sveikinu šią jūsų iniciatyvą, ypač kad ji sutampa su jau netoli esančiais renginiais politiniams kaliniams ir tremtiniais prisiminti ir pagerbti. Mano klausimas toks: ar šitas nutarimas gali būti vertintinas kaip tam tikras sustiprintas bilietas tais metais, 2023 metais, būsимoms ekspedicijoms į tuos tolimus kraštus? Kaip žinome, kai kur jau nebeleidžiama aplankyti. Galbūt tai tikrai būtų kaip dokumentas, plačiau atidarantis galimybes apsilankyti visur, kur tiktai tos būsimos gausios ekspedicijos galėtų apsilankyti? Ačiū.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Iš tikrųjų gana apmaudu, kad misija „Sibiras“ nutraukė šiuo metu savo keliones ir ekspedicijas, į Rusiją neįvažiuoja jau keleri metai. Šiuo momentu tai padaryti neįmanoma, tačiau mes kalbame su Lietuvos Respublikos ambasadoriumi Rusijoje dėl galimybės ateityje, artimoje ateityje vis dėlto atnaujinti šitas ekspedicijas, ieškome būdų. Vienas iš būdų – rengti ekspedicijas čia, Lietuvoje, aplankyti ir kapus, ir paminklus, ir atstatyti juos. Kalbame su Rusijos lietuviais ir su pačiu ambasadoriumi, nes Sibire yra daug nykstančių kapų, daug yra nykstančių paminklų tremtiniais ir nėra galimybių jų dėl sustojusių ekspedicijų atstatyti, renovuoti.

Dėl to mes turime kalbėti, mes kalbėsime 16 dieną posėdžio metu apie skiriamas lėšas ir pajėgas atstatyti ir išsaugoti tuos istorinius paminklus.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar motyvai už ir prieš. I. Haase kalba už.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Aš kviečiu gerbiamus kolegas palaikyti siūlymą 2023 metus paskelbti Tremtinių ir politinių kalinių metais dėl stiprios ateities, Lietuvos ir jos žmonių stiprybės. Mūsų kelias į šių dienų Lietuvą nebuvo lengvas. Jame buvo ir kovų, ir užgrobimų, ir skaudi tremtis. Mes privalome suprasti, kad tai yra data ne tik paminėti ir prisiminti, bet ir galimybė dar labiau sustiprinti savo ir ateities kartų tautiškumą. Mes galime būti dar labiau atsparūs, jeigu stiprybės semsimės iš savo šaknų, ir tai ne tik valstybės šaknys, tai ir mūsų dažnos šeimos šaknys, juk tremtį patyrusių savo giminėje turime beveik kiekvienas. Todėl dar kartą kviečiu palaikyti pateiktą pasiūlymą ir nutarimą.

Kviečiu taip pat aktyviai dalintis iniciatyvomis, kurios galėtų būti įgyvendintos Tremtinių ir politinių kalinių metais. Taip pat būtinai raskime lėšų, kad iniciatyvas galėtume įgyvendinti. Šiandien laisvoje Lietuvoje tai įgyvendinti yra mūsų ir teisė, ir pareiga.

PIRMININKAS. Prieš kalba R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Tai tik mano pastabos. Tikrai nebūsiu prieš, bet pastabas labai noriu pasakyti. Kaip bebūtų keista, ši kartą ponui V. Juozapaičiui, jo minčiai aš tikrai pritariu, kad tie dalykai turi būti visada minimi, jie ir yra minimi, nes yra Gedulo ir vilties diena, Raseinių rajone vyksta didieji suvažiavimai ir panašiai. Žinoma, yra logiška dabar teikti ir skelbti kitus metus būtent Tremtinių ir politinių kalinių metais dėl to, kad mes dabar gyvename geopolitiškai karštam taške – šalia tos sienos, kur vyksta nemalonūs įvykiai, šiame mūsų regione.

Norėčiau pabaigai pasakyti, kad atminimas ateities kartoms turi būti išlikęs garbingas, nes, noriu priminti, beveik 10 tūkst. tremtinių kreipėsi į pačius konservatorius dėl Lietuvos genocido

vadovo, kad jis nebūtų atleistas, tai irgi gerbtini dalykai. Tokia pastaba: jeigu teikiame, teikime garbingai šituos dalykus, gerbdami ir pačius tremtinius. Kviečiu balsuoti už. Ačiū.

12.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-566 (pateikimas)

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar ilgai lauktas ministro S. Gentvilo projekto pateikimas. Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-566. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami Lietuvos gyventojai, gerbiami Seimo nariai, Vyriausybės vardu teikiame Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės projektą, tai yra Seimo nutarimas, kuris bus svarstomas komitetuose, bet iš esmės tai yra Europos Sąjungos strateginis dokumentas. Kodėl kiekviena Europos valstybė turi turėti tokį dokumentą arba kodėl kiekviena pasaulio valstybė turi turėti tokį dokumentą? Mes matome, kad gyvename klimato krizėje, ji vis labiau pradeda jaustis ir Lietuvoje. Žemdirbiai tai pajunta per sausras ar stichines lijdndras, matome išbalansuotas žiemas ir vasaras. Taip pat matome, kad mūsų mokyklose jau tampa neparengtos itin karšioms sezonams. Užpradėjusiais metais mes turėjome didelę diskusiją, ar nereikėtų kondicionavimo sistemą įrengti kiekvienoje mokykloje. Mes, Lietuva, irgi pradėjome jausti klimato kaitą.

Pastarieji penkeri metai Lietuvoje metrologiniais stebėjimais buvo šilčiausi per visus istorijos laikotarpius, ir mūsų 2020 metų vidutinė metinė temperatūra jau buvo 1,2 laipsnio šiltesnė negu iki... pramoninio pasaulio temperatūra. Pasaulis susivienijo ir, nepaisydamas geopolitinių ginčų, pradeda kalbėti. Apie bendrą veikimą dėl aplinkosaugos ir klimato kaitos reikia susitarti tarptautiniu mastu. Todėl Lietuva, dalyvaudama kaip tarptautinės bendruomenės narė, priima tarptautinius įsipareigojimus, kurie nugula į vietos dokumentus.

Kas yra Nacionalinė klimato kaitos darbotvarkė? Joje nustatomi tikslai, kaip iki 2050 metų Lietuva kartu su visu Europos kontinentu taps klimatui neutraliu kontinentu. Šioje darbotvarkėje, tai yra strateginis dokumentas, numatoma, kaip iki 2030–2040 metų mes keisimės žemės ūkio, transporto, energetikos, atliekų tvarkymo, pramonės ir kituose sektoriuose, ypač buities, gyventojų būsto, kaip mes sugebėsime pasikeisti taip, kad nenaudotume papildomai iškastinio kuro.

Koks yra kontekstas? Jeigu girdėjote, prieš dvejus metus, 2019 metais, Europos Komisija pateikė ir priėmė sprendimus, kad Europos Sąjunga iki 2030 metų 40 % sumažins savo klimatui pavojingas emisijas. Praėjusių metų pabaigoje Europos Vadovų Taryba, o kartu ir Europos Komisija patvirtino didesnę ambiciją, tai yra minus 55 % iki 2030 metų. Taigi revizuoti reikėjo šią darbotvarkę, mes, sakyčiau, per rekordiškai trumpą laiką, per tris keturis mėnesius, sugebėjome pakelti ambiciją ir atsižvelgti į Europos Sąjungos nutarimus, kad vietoj 40 % sumažinta bus 55 %, mes sugebėjome subalansuoti, manau, optimaliai pasiūlymus tarp sektorių, kaip bus išdalinti šie įsipareigojimai. Čia turbūt yra esminė skaidrė visos šios darbotvarkės, nes ji rodo, kiek nuo 2005 metų Lietuvoje skirtingi sektoriai išaugino savo emisijas. Pirmame stulpelyje iš kairės yra vadinamųjų aplinkos taršos leidimų prekybos sektoriuje dalyvaujančios Lietuvos įmonės. Jų yra 90. Tai yra naftos perdirbimo gamyklos, trąšų perdirbimo gamyklos, stiklo fabrikai, cemento fabrikai ir kitos didesnės energetinės bendrovės, kurios dalyvauja ir perka aplinkos taršos leidimus Europos biržose, dalį jų gauna nemokamai. Kaip matome, šiame sektoriuje emisijos sumažėjo, jos turi mažėti dar labiau, tačiau dėl kitų sektorių, kurie nedalyvauja aplinkos taršos leidimų prekybos sektoriuje, turi būti nacionaliniu lygmeniu susitarta, kokia kvota mes kiekviename sektoriuje orientuojamės į sumažinimus.

Lietuva, priešingai nei Europos Sąjunga, Europos Sąjungos lygmeniu yra įsipareigojusi sumažinti 55 % emisijas iki 2030 metų, palyginti su 2005 metų emisijomis, Lietuva yra numaciusi ne 55 % sumažinti, bet 30 % sumažinti. Lietuva gauna mažesnę įsipareigojimą nei Europos Sąjungos vidurkis, tačiau pačiai Lietuvai šio dokumento esmė yra, kaip mes pasidalinsime tarp sektorių – tarp žemės ūkio, energetikos, pramonės, transporto ir atliekų tvarkymo įsipareigojimų.

Kaip matote, dešiniajame stulpelyje iš esmės yra numatyta, kiek skirtingi sektoriai turėtų sumažinti savo emisijas. Šio dokumento esmė yra pasidalinti tarp Lietuvos įvairių sektorių įsiparei-

gojimus. Kaip matome, žemės ūkis turbūt sudėtingiausia tema, dėl jos greičiausiai daugiausiai diskusijų virs, jis yra mažiausiai išauginęs emisijų nuo 2005 metų, todėl ir dabar programuojami iš esmės mažiausi įpareigojimai sumažinti emisijas. O transportas nuo 2005 metų išaugo perpus, tai yra 49 %. Jam priemonių reikės daugiausiai. Aš čia tai akcentuoju ne be reikalo, nes transporto sektoriuje emisijos yra tiesiog iššovusios į viršų. Reikia būti realistais, turėdami 10–15 metų senumo automobilių ūkį, mes tikrai nepersodinsime žmonių į elektromobilius. Tikslas turėtų būti iš esmės dvigubas. Vienas – persodinti į viešąjį transportą, ten, kur įmanoma. Antras – paskatinti lietuvius pirkti trečdaliu mažiau taršius automobilius. Ir tikslai bus įgyvendinti.

Taigi teikiame šį projektą kaip visos Vyriausybės suderintą projektą. Jis yra reikalingas ir Europos Komisijai, nes Europos Komisija mus vertins, kaip mes siekiame šitų tikslų.

Lietuva yra viena iš sėkmingų pavyzdžių, kaip mes sugebėjome ekonominį augimą atsieti nuo emisijų augimo. Sukurdami daugiau gėrio, daugiau gerovės ekonomikoje, mes neišmetame daugiau CO₂ emisijų. Tačiau nereikia savęs apgaudinėti, nes dažnai vartojami produktai, kurie buvo gaminami Europoje, o dabar gaminami Azijoje, Baltarusijoje, Rusijoje ar Ukrainoje ir jie ten išmeta 2–3 kartus daugiau emisijų negu išmesdavo Europoje. Todėl šita strategija neturėtų tapti Lietuvos ir Europos Sąjungos deindustrializacijos strategija, mes turime išlaikyti pramonę čia, Lietuvoje, Europoje ir mes turime apginti Europos kontinentą nuo konkuruojančių kitų valstybių. Todėl Europos Komisija šiais metais paskelbs 12 teisėkūros iniciatyvų projektų, tarp jų ir anglies importo mechanizmą, kuriuo apgins didžiuosius energetinius vartotojus Europoje.

Tiek pristatymo. Tikiu, komitetuose bus išsamios diskusijos. Norėčiau atsakyti į jūsų klausimus. Ačiū posėdžio pirmininkui, kad rado laiko rytinėje darbotvarkėje.

PIRMININKAS. Ačiū už pranešimą. Dabar klausimai. R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Sveikintinas jūsų, ministre, ir laiku klausimas, pats projektas. Ko gero, tai susiję su visomis Europos Sąjungos valstybėmis, tiek ir už vandenyno, nes tai yra bendras žmonijos reikalas. Laukti tikrai nebegalime. Gal kam ir nepatiks dėl nusistovėjusių konservatyvių tradicijų nekeisti automobilių ir panašiai, bet gamta diktuoja visai kitas sąlygas, kad mes jau turime žengti prie tų dalykų.

Paminėjote švietimo mokyklas, kad yra nerenovuotų pastatų, blokai perkaista, sudėtinga mokyti ir panašiai, dėl to krenta mokymosi kokybė. Norėjau paklausti, kiek šitas jūsų projektas yra koreliuotas su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, ar jai žinoma, kiek ji dalyvaus šiame projekte, kiek prisidės? Ačiū jums.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Tai bendras Vyriausybės projektas ir teikiamas kartu su Vyriausybe. Švietimo, sporto ir mokslo ministerija dalyvavo jį rengiant. Tačiau gal reikėtų atsakyti dėl pastatų renovacijos. 60 % Lietuvos pastatų yra žemesnės negu C energetinės klasės. Visuomeniniai pastatai – ne išimtis, o tarp visuomeninių daugiau negu pusė yra švietimo paskirties pastatai. Iš esmės mums ir reikia kalbėti apie visų mūsų gyvenamųjų, visuomeninių ir komercinių pastatų efektyvumo didinimą. Tam kovo 31 dieną pasitvirtinome ilgalaikę renovacijos strategiją dėl visų paskirčių pastatų Lietuvoje. Jų yra 660 tūkst. per visą Lietuvą. Tam reikės milijardų milijardų. Švietimas yra to sudėtis.

PIRMININKAS. Klausia A. Palionis.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pranešėjau, norėčiau daugiau paklausti apie žemės ūkį, nes teko darbuotis. Mes puikiai suprantame, kad yra Europos Sąjungos BŽŪ politika: ir pesticidų mažinimas, ir mineralinių trąšų mažinimas, ir ŠESD mažinimas. Europos Sąjunga tai siekia pasiekti per BŽŪP finansavimą – tai Kaimo plėtros programą. Aš manau, kad žemės ūkis tai sugebės atlikti taikydamas bearimes technologijas, ekologinio ūkininkavimo plotų didinimą.

Bet norėjau paklausti tokio klausimo. Šiandien mes svarstėme naują biudžeto projektą, kurio pagrindiniai pakeitimai susiję su DNR plano skirstymo pinigais. Ar manote, kad teisingai buvo paskirta žemės ūkiui iš viso voko – iš 2,3 mlrd. eurų dalis pinigų – 16 mln. eurų, ypač įvertinant tą skaidrę, kuri buvo vaizduojama? Ar neturėtų kiekvienam sektoriui proporcingai atitekti tie pinigai, nes vien tręšimo planų sudarymo neužtenka – reikia dar ir skaitmenizuoti visą tręšimą ir visus kitus procesus? Toks retorinis klausimas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už klausimą. Na, projektai visada gali būti geresni, bet reikia matyti platų kontekstą, kad žemės ūkis gauna pinigų per daugelį sričių, ne tik per RRF'ą. RRF'e – mažiausia suma. Bet norėčiau ir apginti žemės ūkio tą mažą mažą kišenėlę RRF'e, nes žemės ūkis galės naudotis ekosistemų sugeriamu CO₂, nes mūsų miškai, mūsų pievos, mūsų pelkės sugeria beveik trečdalį šalies išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Atgaivindami tas pelkes, miškus ir daug anglies dvideginio sugeriančias ekosistemas, mes padidiname gamtos pajėgumus sugerti tai. Per RRF'ą yra būtent finansuojamas tas atgaivinimas ir būtent ta papildoma absorbcija moksliskai, arba sekvestracija, atiteks žemės ūkiui. Žemės ūkis galės didinti kažkuria apimtimi emisijas vystydamas gyvulininkystę ar augalininkystę ir kompensuoti tai ekosistemomis, kurios galės daugiau sugerti CO₂. RRF'e yra numatyta iš esmės pinigų šioms labai efektyvioms priemonėms ir jas tikrai reikėtų apginti.

O iš esmės žemės ūkyje reikia kalbėti apie vieną vienintelę priemonę, tai yra septintadaliu sumažinti azoto trąšų naudojimą, ir žemės ūkyje 11 % emisijų sumažinimas bus pasiektas.

PIRMININKAS. Toliau klausia K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Sveiki, ministre. Tikrai aktualus klausimas ir džiugu, kad jis pagaliau Seimo darbotvarkėje. Dėl tam tikrų detalių tikrai galima diskutuoti. Pavyzdžiui, pastatų renovaciją mes planuojame, nors neskaičiuojame, kiek CO₂ išskiria pagaminamos medžiagos ir kaip čia mes turėtume vertinti. Arba mes planuojame 200 tūkst. elektromobilių, bet neskaičiuojame, kokią poveikį tai turės mūsų elektros tinklui. Norime statyti kuo galingesnes įkrovimo stoteles, nors turint omenyje 200 tūkst. elektromobilių galbūt kaip tik vertėtų statyti vidutinės galios.

Mano klausimas būtų labiausiai susijęs su mūsų tokiais analitiniais sprendimais. Klimato kaitos programoje, kurią mes svarstėme ir patvirtinome finansavimo programoje komitete, mes kol kas neturime jokių skaičiavimų, kiek kainuoja kiekvienos technologijos įgyvendinimas, kiek kiekvienas šaltinis mums sutaupo CO₂. Kokius skaičiavimus mes turime šioje klimato kaitos darbotvarkėje, kurią šiandien teikiate? Ar pas mus yra kokia nors analizė, kiek kiekviena technologija mums kainuoja, kiek mums kainuos kiekvieną procentą ir uždavinį įgyvendinti?

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už labai teisingą, analitišką klausimą. Aš noriu pabrėžti, kad ši darbotvarkė nėra priemonių planas. Darbotvarkė nubrėžė proporcijas, kokiomis Lietuvos skirtingi sektoriai sumažins savo emisijas pagal Europos Sąjungos įsipareigojimą. Bendras įsipareigojimas yra minus 30 %. Kaip matome, žemės ūkis įpareigojamas 11 % susimąžinti, o atliekų tvarkymo sektorius net 69 % iki 2020-ųjų. Tai yra skirtumai. Čia yra proporcijų pasidalijimas. O priemonių planą, kokią priemonę atliekų tvarkymo sektoriuje, žemės ūkio tvarkymo sektoriuje, žemės ūkyje taikyti, jau spręs Vyriausybė, kurdama priemonių planą. Ten bus analizuojama kaštų ir naudų analizė, nes mes matome tame pačiame žemės ūkyje – biometano jėgainės yra be galo našios ir skatintinos. Todėl iš esmės mes šiomet jau padvigubiname biometano jėgainių finansavimą, kad apdorotų tiek kvapus, tiek klimatui pavojingas dujas.

PIRMININKAS. Toliau klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena. Aš, ministre, iš tikrųjų noriu pasidžiaugti, kad atsirado šis dokumentas, labai reikalingas ir lauktas. Planai ir tikslai yra labai ambicingi. Tikiuosi, kad bent dalį jų pavyks įgyvendinti. Noriu paklausti, kaip planuojate skatinti verslą, verslo įmones, pramonės įmones transformuotis ir siekti šių numatytų tikslų? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū, Ligita. Lietuva yra parlamentinė respublika ir parlamentas tikrai gali keisti šią strategiją ir darbotvarkę. Kaip pavyzdį galiu pateikti: Europos Komisija pristatė 55 % sumažinimo tikslus, Europos Parlamentas norėjo minus 60 %. Visgi buvo apsisistota prie minus 55 %.

Dabar, kalbant apie Lietuvos pramonės prisitaikymą, Europos Komisija duoda kelias kišenes. Tai yra Teisingos pertvarkos fondas (angliškai „Just Transition Fund“), Modernizacijos fondas, kuris yra maždaug 2 % aplinkos taršos leidimų sumos, kuri yra skiriama Rytų Europos įmonėms, nes jos yra mažiau našios, ir kartu RRF, kuriame yra nemažai pinigų skirta, ir struktūrinė parama. Tai čia Europos biudžetai.

Matysime, jeigu iš tikrųjų bus įtrauktas tiek kelių sektorius, tiek gyvenamojo būsto, būsto sektorius į aplinkos taršos leidimų sektorių, dar padidės paramos sumos, kurios bus perskirstomos per Briuselį. Čia yra galimybė Lietuvai, jeigu mes greitai sutaupome pinigų, turime papildomai

atliekamų aplinkos taršos leidimų, kuriuos galima parduoti ir gauti dideles pajamas tiems, kurie yra lėtesni Europoje.

PIRMININKAS. Ir, matyt, paskutinis klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Gerbiamas ministre, norėčiau jūsų paklausti, ar 13.4 punktas Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkėje yra įrašytas per klaidą, rašant, cituoju: „Stipri ūkininkų ir juos vienijančių organizacijų derybinė galia ir poveikis politiniams sprendimams...“ įvardinta kaip grėsmė. Sutinkate su tuo ar manote, kad tai turi būti redaguotina? Ačiū.

E. GENTVILAS (LSF). Sutinku, kad komitetų svarstymo metu šita žeminanti frazė iš tikrųjų būtų išbraukta.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausimams ir atsakymams skirtas laikas baigėsi. Dabar dėl motyvų. A. Vyšniauskas – už. (*Balsai salėje*) Nėra darbo vietoje. Tada A. Palionis – už.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Noriu pasakyti, kad tikrai yra laiku ir reikalingas šis projektas ir dokumentas. Tik aplinkos ministrui noriu pasakyti, reaguodamas į jo atsakymą, kad ir kitos sritys turi kitų finansavimo šaltinių, tokių kaip Sanglaudos fondas, iš kurio galima finansuoti, tad negalima ir lyginti, kad žemės ūkis turi vienintelius kitus šaltinius. Tikriausiai visi sektoriai turi savo finansavimo šaltinius, kuriais įgyvendina savo priemonių planus. O dėl visos klimato kaitos situacijos aš manyčiau, kad jeigu yra paskirstyta bent proporcijomis, procentiškai pagal sektorius, kiek kas turėtų susimažinti, iš tų skirtų finansinių šaltinių bent būtų socialiai teisinga kiekvienam sektoriui ir padalinti. Bet iš esmės palaikau šitą projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalba V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Matot, kaip jūs šauniai įtikinate, ambicingi tikslai. Ir Ligita, ir kitus kolegas įtikinote. Tačiau turite žinoti, kad tos lėšos labai reikalingos ir mūsų pensijoms didinti, ir atlyginimams, ir Lietuvos gerovei, kaip ir Prezidentas nori, tačiau reikia nepasiduoti tarptautinės žaliosios mafijos pertekliniams reikalavimams ir šantažui. Taip sakant, žmonių gerovei ir sveikatai, nes dauguma tų projektų yra pertekliniai. Mes buvome Lietuvoje ir ministras pats pripažino, kad, palyginti su 1990 metais, mes puikiai atrodome. Ir užterštumas, ir visa kita, niekas nediskutuoja, kad reikia, kad upės švarios būtų, kita, bet daug yra šituose žaliųjų projektuose... Taip sakant, jau susikūrusi mafinė struktūra, kur svarbiausia pinigų įsisavinimai, prisavinimai, todėl kviečiu visus kolegas žiūrėti labai racionaliai, atidžiai, nes tie išipareigojimai iki 2020 metų buvo 20 % sumažinti. Dabar jau 50–100 %. Kur mes einame? Pabuskite, gerbiami kolegos, ir išsiblaivykite nuo tos, taip sakant, žaliųjų iš Europos ir kitų apgaulės.

PIRMININKAS. Pasisakymai baigėsi. Dabar mes balsuosime dėl šiamo tarpsnyje svarstytų darbotvarkės projektų. Kaip tik eilės tvarka pirmasis ir yra ką tik pateiktas Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-566. Balsuojame, ar pritarti po pateikimo.

Už balsavo 110, prieš nėra, susilaikė 10. Pritarta po pateikimo. Ministras dar nori kažką pasakyti. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už balsavimą. Aš norėjau kaip papildomo paprašyti Kaimo reikalų komiteto.

PIRMININKAS. Mūsų projekte Kaimo reikalų komitetas kaip papildomas yra įvardintas. Aš savo ruožtu dar pridėčiau ir Ekonomikos komitetą, nes tikrai transportas ir pramonė yra šio komiteto priežiūros sritys. Manau, sutiksime, kad reikia skirti. Ir, žinoma, pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Optimistinė svarstymo data – birželio 29 diena. Galime taip sutarti? Gerai. Baigiame šį klausimą.

12.56 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹, 14, 18, 21, 24, 33 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 126 Seimo nariai, už – visi 126. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-509(2) išpūdingai, vie-ningai priimtas. (*Gongas*)

12.57 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2), taip pat priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 127 Seimo nariai, už – 127. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-510(2) priimtas. (*Gongas*)

12.59 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-514(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-515(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-6.1 klausimas – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-514(2). Svarstymo stadija. Manau, kartu gali būti balsuojama po svarstymo ir dėl lydimosios – Sveikatos draudimo įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-515(2). Balsuojame dėl šių projektų po svarstymo.

Balsavo 126 Seimo nariai: už – 125, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta po svarstymo.

13.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projektas Nr. XIVP-369 (pateikimo tęsinys)

Ir, kaip prisimenate, mes spėjome apsvarstyti ir vieną rezervinį klausimą – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Tremtinių ir politinių kalinių metais“ projektą Nr. XIVP-369. Balsuojame, ar pritarti po pateikimo.

Balsavo 121: už – 119, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Dabar belieka sutarti, kad pagrindinis bus Švietimo ir mokslo komitetas, papildoma – Laisvės kovų (ilgas pavadinimas) komisija. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime sutarti? Matau, prieštaravimų nėra.

Taigi rytinį šios dienos posėdį baigėme. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 70 STENOGRAMA

2021 m. birželio 8 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir A. MAZURONIS*

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Gerbiami kolegos, pradedame 2021 m. birželio 8 d. vakarinį Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.
Užsiregistravo 61 Seimo narys.

14.01 val.

Konstitucinio Teismo teisėjo Vytauto Mizaro priesaika

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Konstitucinio Teismo teisėjo priesaika. Gegužės 18 dieną Lietuvos Respublikos Seimas slaptu balsavimu paskyrė V. Mizarą Konstitucinio Teismo teisėju. Konstitucinio Teismo įstatymas numato, kad prieš pradėdami eiti pareigas teisėjai prisiekia Seime. Prisiekiantysis asmuo priesaiką skaito padėjęs ranką ant Konstitucijos. Prisiekęs asmuo po priesaikos tekstu pasirašo. Priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas. Konstitucinio Teismo teisėjas, įstatymų nustatyta tvarka neprisiekęs arba prisiekęs su išlyga, netenka teisėjo įgaliojimų. Kviečiu Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen ir V. Mizarą į prisaikdinimo procedūrą.

V. MIZARAS. Aš, Vytautas Mizaras, prisiekiu būti ištikimas Lietuvos Respublikai; prisiekiu garbingai ir sąžiningai eiti Konstitucinio Teismo teisėjo pareigas; prisiekiu ginti nepriklausomos Lietuvos valstybės konstitucinę santvarką ir saugoti Konstitucijos viršenybę, paklusdamas tik Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Tepadedu man Dievas! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname naują Konstitucinio Teismo teisėją ir linkime visada laikytis duotos priesaikos. Sėkmės jums darbuose. Taip pat viso Seimo vardu noriu padėkoti už ilgametį darbą Konstituciniame Teisme Konstitucinio Teismo pirmininkui D. Žalimui ir palinkėti toliau sėkmingai dirbti Lietuvos labui. (*Plojimai*)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 2-3.1 klausimas – Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio... Atsiprašau, Ministrė Pirmininke, kadangi ataskaitą pristatėte dėl buvusios Vyriausybės, aš supratau, kad galbūt galima ir praleisti. Gerai. Labai dėkui.

14.03 val.

Diskusija dėl Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitos

Pasveikinę Konstitucinio Teismo pirmininką iš naujo prisiekus ir grįžę prie Seimo patvirtintos išankstinės vakarinio posėdžio darbotvarkės, skelbiame darbotvarkės 2-2 klausimą – diskusiją dėl Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitos. Diskusijoje pagal Seimo statuto 207 straipsnį pirmieji kalba Seimo opozicijos lyderis ir opozicinių frakcijų atstovai. Opozicijos lyderi, prašom į tribūną.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, gerbiama Vyriausybė, vis mes turime tokį keistą žanrą kas ketverius metus, kai svarstoma buvusios Vyriausybės ataskaita ir dalis veikiančios Vyriausybės. Išties galbūt šiandien norėtusi pakalbėti ir apie tas kelias savaites naujosios Vyriausybės darbo ir praėjusius metus, bet nežinau, ar verta tai daryti, nes, atrodo, viskas jau yra pasakyta, šiandien išklausėme ir Prezidento vertinimus ir matymą. Aš tiesiog norėčiau galbūt palinkėti Vyriausybei suprasti, manau, kad jau didelė dauguma narių suprato, koks atsakingas ir nelengvas yra Vyriausybės darbas. Visuomet, kai tu būni kitoje pusėje, nenoriu sakyti, barikadų pusėje,

nes, manau, mes visi esame toje pačioje barikadų pusėje, Lietuvos barikadų pusėje, kai tu esi opozicijoje, kalbi ir vertini, visą laiką reikia prisiminti, jog ateis toks momentas, kai tavo žodžiai bus prisiminti, ką tu kalbėjai tuomet, kai buvai opozicijoje, ir ką kalbi dabar, kai esi Vyriausybėje. Turiu aš čia prisirinkęs citatų ir gerbiamos Ministrės Pirmininkės apie Vyriausybės ataskaitų žanrą, kad tai panašu į tam tikrus pasigyrimus, tik medaliai nekabinami. Yra citata ir tuometinio opozicijos lyderio: atrodo, Vyriausybė taip gerai dirba, kad ir saulė šviečia tik irgi Vyriausybės dėka. Prisimenu ir kolegės A. Armonaitės vertinimą ir pasakymą – atrodo, jog dalis ministrų tebėra prastovose. Aš galėčiau irgi pašaržuoti: atrodo, jog dalis ministrų dar net neprisiekė ir nesusipažino su savo darbo vietomis ministerijose. Bet tai, matyt, yra tam tikros pamokos, kurias mes visi turime išeiti, nes visuomet, kai tu būni opozicijoje, yra labai lengva kalbėti, vertinti, bet kai prisiimi atsakomybę, pamatai, kad realybė yra visiškai kitokia.

Aš tikrai linkėčiau Vyriausybei būti ir ryžtingesnei, ir drąsesnei, kad nebūtų tokių pamastymų arba iliuzijų, jog neturime centrinės valdžios ir daug ką sprendžia savivalda, ypač kas yra susiję su mūsų švietimu ir tuo pagrindiniu tikslu, ko mes siekėme ir norėjome turbūt visi pasiekti, kad vaikai kuo greičiau grįžtų į ugdymo procesą, atsidarytų mokyklos, universitetai. Tie sprendimai buvo palikti spręsti pačiai savivaldai.

Vakcinavimo procesas irgi yra labai svarbus. Turbūt visi suprantame, kad tai yra vienintelis šansas išeiti iš pandeminės situacijos. Ir daugelis kitų dalykų. Nebijokite priimti sprendimų, nebijokite daryti klaidų, nes tai yra neišvengiama. Jeigu nedirbsi, nedarysi, atrodo, tikrai nesuklysi, bet tiesiog nepasieksi turimų tikslų, neįgyvendinsi tų pažadų, skirtų rinkėjams.

Kalbant apie ataskaitos žanrą, aš prisimenu savo situaciją šioje tribūnoje prieš ketverius metus, kai A. Kubilius, berods, pasakė, kad reikia keisti Statutą. Gal mes irgi čia sugalvokime bendrai pozicija ir opozicija sprendimą, kad po kitų ketverių metų, nežinia, kaip čia bus, ar bus taip pat, ar bus kitaip, to niekas nežino, bet kad turėtume prasmingą diskusiją apie Vyriausybės ataskaitą. Ją mes kartais labai nuvertiname, na, kas iš to, ar bus pritarta, ar nebus pritarta, pasekmių kaip ir nėra. Pakeiskime Statutą taip, kad ta ataskaita būtų prasminga, būtų kitu laiku, kad Vyriausybė tikrai turėtų atsiskaityti už savo veiklą.

O šiaip aš galiu dabar tik pasakyti, kad 2020 metų Vyriausybės 11 mėnesių darbą vertinu puikiai, o tas tris savaites – labai gerai, nors šiek tiek šaržuojau, aišku. Bet kad tokio šaržo nereikėtų daryti, raskime savyje sutarimo ir negalvokime, ai, dabar palikime šitą klausimą ir po 3,5 metų čia kažkam kitam skaudės galvą dėl tokio formato. Vis dėlto Vyriausybės ataskaita turi būti tikrai rimtas dokumentas, rimta diskusija Seime. Tas vertinimas pritarti nepritarti neturi būti vien tik formalumas.

Tikrai norėčiau palinkėti sėkmės jums. Patikėkite, žinau, ką tai reiškia. Manau, kad jūs irgi jau patyrėte, ką tai reiškia. Kitais metais, kai bus svarstoma jau jūsų Vyriausybės ataskaita, iš šitos tribūnos, tikiuosi, nereikės tokių vaizdingų pasisakymų, metaforų ir epitetų skirti jūsų Vyriausybės atžvilgiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui opozicijos lyderiui. Kitas diskusijoje Valstiečių ir žaliųjų frakcijos vardu dalyvauja L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, gerbiama Vyriausybė, Vyriausybės ataskaita, kaip aš ją vertinu iš socialinės apsaugos perspektyvų, mano galva, nėra iki galo korektiška. Pirmiausia, kad Vyriausybės ataskaitoje nėra ataskaitos, tai yra rimto praėjusių metų aptarimo ir analizės nėra, o dominuoja savų planų pristatymas ir atsiskaitoma už tai, kas yra padaryta kovojant su pandemija šiais metais, o ne tais, už kuriuos atsiskaitoma. Prezidento pranešime, mano galva, turėjome daugiau praėjusių metų analizės negu pačios Vyriausybės teiktoje praėjusių metų ataskaitoje.

Dėl to yra apmaudu, netgi labai, nes praėję metai socialinei apsaugai buvo istoriniai. Tiek sprendimai valdant pandemiją, tiek praėjusiais metais įvykdytos reformos, šalia pandemijos, bus gairės ne vienus metus ir būtinų, svarbių, naujų priemonių, reformų vertinimo neatlikimas yra lyg nubraukimas didžiulių visų mūsų kartu padarytų investicijų į socialinę apsaugą ir nepasiėmimas svarbių pamokų šiuo laiku, kai socialinės apsaugos sistemos ir toliau turi būti tobulinamos. To nepadaryta ataskaitoje. Tikiuosi, tai bus padaryta kitais formatais.

Korektiškumo trūksta ir ataskaitoje pateikiant duomenis. Kaip pavyzdys: duomenys apie pandemijos valdymą pateikiami šių metų, o demografinės tendencijos – praėjusių metų. Žinoma, juos maloniau pateikti, nes bent keletas pastarųjų metų buvo išskirtinai rekordiniai teigiamo gyventojų balanso prasme. Kas darosi šiais metais, mes matome grafike. Tai blogai. Iš tiesų demografinės tendencijos yra labai blogos. Nepaisant to, kiek šioje ataskaitoje naujoji Vyriausybė giriasi, esminis visai valstybei rodiklis rodo, kad kažkas iš esmės vyksta ne taip. Į tai mes visi turime atkreipti dėmesį, nes nuo gruodžio mėnesio drastiškai mažėja gyventojų skaičius. Čia turbūt reikėtų gilesnės analizės, bet korektiškumo atžvilgiu reikėjo tai aptarti ir ataskaitoje, jeigu jau aptarime šiuos metus.

Dabar pabandysiu, tiesa, labai trumpai, padaryti tai, ko nerandame ataskaitoje, – tai įvardinti esminius socialinės apsaugos pokyčius, kurie yra svarbūs visai visuomenei ir yra ilgalaikiai.

Pirmiausia – kovos su kovidu priemonės. Tai nevyriausybinių organizacijų ir mokslininkų siūlymu, o Vyriausybės sukurtos naujos priemonės, kurias daugelis žinome, – tai subsidijos už prastovas, darbo užmokesčio subsidijos po prastovų, išmokos savarankiškai dirbantiems, darbo paieškos išmoka, papildomai sustiprintos ligos ir motinystės, draudimo, profesinio mokymo, pamėistrystės, darbo vietų steigimo ir kitos priemonės – visas didžiulis paketas ir, žinoma, išmokėtos vienkartinės išmokos pažeidžiamoms grupėms. Visa tai iš esmės prisidėjo prie tvarios darbo rinkos išsaugojimo ir paklojo teigiamus pamatus teigiamoms darbo rinkos tendencijoms, kurios vyksta šiuo metu.

Visa tai krito ant pečių dar 2018 metais reformuotos Užimtumo tarnybos, kuri, sakyčiau, pandemijos sąlygomis netgi herojiškai atlaikė šimtą tūkstantinių žmonių ir naujų priemonių srautus, sparčiausiai Lietuvoje mokėjo visas jai priskirtas išmokas ir įrodė, kad krizės ir ne tik krizės laikotarpiu Užimtumo tarnyba yra vienas pagrindinių visuomenės institutų, užtikrinančių visuomenės tvarumą. Ar pandemijos valdymo kontekste yra teisinga valdantiejiems kelti šios tarnybos kokios nors naujos reformos klausimą, yra labai rimtas klausimas. Visos šios priemonės, kurias išvardinau, pabrėžiu, visos priemonės dabartinių valdančiųjų yra tęsiamos, o viena, kuri buvo panaikinta, iš naujo sugrąžinta siekiant spręsti pokarantininius iššūkius. Tai rodo, kad priemonės iš tiesų suvaidino tinkamą savo vaidmenį ir dalis jų turbūt turi ateitį ir kitais metais. Ir čia rimtas klausimas, kokias pamokas ir kokias priemones valdantieji pasiims, modifikuos ir tęs šį darbą, kuris vyksta jau antrus metus, planuodami kitų metų sprendimus socialinės apsaugos ir užimtumo srityje. Reikia iš patirties mokytis, nes į ją sudėjome ir labai daug kūrybinių bei įgyvendinimo pastangų visi kartu ir visų mūsų lėšomis.

Antra. Noriu atskirai pabrėžti keletą praėjusiais metais priimtų reformų, turėsiančių įtakos socialinei apsaugai bent keletą metų į priekį. Pirmiausia, socialinių paslaugų akreditavimo ir nevyriausybinių organizacijų tiesioginio finansavimo reforma. Tai, kas buvo priimta praėjusiais metais, tiesia kelius visoms nevyriausybiniams organizacijoms, veikiančioms socialinėje srityje, atitolti nuo tų 30 metų vargano išgyvenimo iš projektinių konkursų ir tapti lygiavertėmis bei tvariomis partnerėmis savivaldybėms teikiant socialines paslaugas. Būtent akreditavimo sistema ir tiesioginis finansavimas, jau išbandytas vaikų dienos centrų tinkle, įrodė, kad organizacijos tampa ir stipresnės, ir sparčiau kuriasi naujos. Kaip svarbu, kad nuo kitų metų akredituotinos kitos aštuonios socialinės priežiūros paslaugos taip pat būtų tinkamai finansuojamos iš valstybės biudžeto ir paskatinta tokia pat plėtra, kur paslaugų labiausiai trūksta. Savivaldybės teigia, jeigu bus valstybinis finansavimas, tikėtina, kad mes padengsime paslaugomis visą šalį. Kaip iš socialines paslaugas į prioritetus iškėlusios Vyriausybės to tikiuosi.

Ne mažiau svarbi buvo priimta socialinio būsto reforma, kuri pirmą kartą mūsų istorijoje nustatė ribą, kiek šeima ar pavieniai žmonės turi laukti socialinio būsto eilėje. Kaip žinoma, to socialinio būsto kartais laukiama 10, 15 ir daugiau metų. Mūsų įstatyme yra pasakyta – treji metai. Jeigu po trejų metų šeima nesulaukia, ji pradeda gauti išmokas, kad padengtų būtinąsias gyvenimo išlaidas.

Trečia reforma, kuri buvo šalia kovidinės, tai yra piniginės paramos. Išmokos buvo ne tik padidintos, bet ir pirmą kartą pritaikytas vienišo asmens principas, jam pirmiausia pirmuosius mėnesius mokant didesnę išmoką. Šis principas dabar jau perkeltas ir pensijas gaunantiems asmenims per vienišo asmens išmokas.

Ketvirta svarbi reforma, kuri buvo pasiūlyta, pristatyta beveik prieš metus, tai asmeninio asistento. Projektas pateiktas, kaip minėjau, prieš metus, priimtas neseniai, nors faktiškai nepa-keistas. Klausimas, kam reikėjo tiek tempti tą projektą, kurį įgyvendinti dabar nespėjama pasiren-gti. Bet tai irgi, mano galva, vienas sisteminių sprendimų praėjusiais metais, ilgam laikui nubrė-šiančių visai kitokį neįgaliųjų dalyvavimą mūsų visuomenėje.

Taigi begalė dalykų. Šalia tų, kuriuos įvardijau, dar ir kiti, kurie prisidėjo prie socialinės ap-saugos ir užimtumo vystymo mūsų šalyje.

PIRMININKAS. Laikas.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Mano galva, jie turi teisę būti paminėti, įvertinti ir į juos atsižvelgta planuojant ateitį. Labai ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Kita diskusijoje dalyvauja Laisvės frakcijos seniūnė I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Gerbiami kolegos, gerbiama premjere, ministrės ir ministrai. Šioje salėje mes dažnai girdime kalbas apie praeitį, analizuojame, kaip koks nors projektas pavyko, kurios nors ankstesnės valdžios darbas buvo padarytas geriau ar blogiau. Ataskaita, kaip dokumentas, ir turėtų būti pranešimas apie praeitį, buvusius darbus ir iššūkius. Tačiau šiandien norisi kalbėti ne apie praeitį, ne apie buvusius 2020 metus, kuriuos, be abejonės, ryškiausiai paženklino pandemija ir į kuriuos sugrįžti, ko gero, nė vienas nenorėtų. Tad šiandien kviečiu diskutuoti ir ieškoti spren-dimų atečiai.

Vyriausybės ataskaitoje kaip esminės ir strategiškai svarbiausios išskiriamos penkios Minist-rės Pirmininkės projektų portfelyje esančios ateities reformos. Šios reformos yra labai svarbios ir Laisvės frakcijai, ir Laisvės partijai. Tai pirmoji šių reformų yra valstybės tarnybos pertvarka. No-rėdami sukurti konkurencingą, inovatyvią valstybę, mes privalome daugiau investuoti į viešojo sektoriaus kokybę. Efektyvi, sudėtingas idėjas kurianti ir jas įgyvendinanti valstybės tarnyba yra būtina valstybės pažangos sąlyga. Šiandien valstybiniame sektoriuje susiduriame su didžiuliais iššūkiais, valstybinis sektorius siejamas su mažu greičiu, neefektyvumu, popierizmu, kitais nei-giamą konotaciją turinčiais bruožais. Dėl tokios gana prastos reputacijos ir nekonkurencingų atly-ginimų tampa vis sudėtingiau pritraukti naujų, talentingų darbuotojų. Valstybės tarnautojų re-gistro duomenimis, juos, beje, dar vakar naktį patikslinau, tad jie labai švieži, valstybės ir savival-dybių institucijose ir įstaigose dirbo 54 tūkst. 200 valstybės tarnautojų, čia neskaitant statutinių pareigūnų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis. Vyrai sudarė 31 %, moterys – 69 %. Vi-dutinis darbuotojo amžius beveik 48 metai. Tad šie bendri statistiniai duomenys rodo ir dar kelis valstybės tarnybos iššūkius, kad valstybės tarnyba sparčiai sensta, pritraukia per mažai jaunų spe-cialistų ir yra dominuojama vienos lyties. Akivaizdu, kad valstybės tarnyba turi būti geriau ap-mokama ir orientuota į rezultatą. Tarnautojų atlyginimai turi būti adekvatūs, o dirbantys specia-listai profesionalūs, kūrybingi, skaidriai ir taikliai atrinkti. Dėl to turime nustatyti aiškesnius pa-reigų pažeminimo ir paaukštinimo kriterijus ir svarstyti sugrąžinti į valstybės tarnybą bandomąjį laikotarpį. Siekiant geresnio ir greitesnio paslaugų teikimo, turime daugiau dėmesio skirti valsty-bės tarnautojų skaitmeninio raštingumo įgūdžių tobulinimui ir įtraukti skaitmeninį raštingumą kaip privalomą valstybės tarnautojų kompetenciją. Pandemijos metu visi puikiai įsitikinome ir pa-matėme, kad viešasis sektorius gali puikiai veikti nuotoliniu būdu, kad paslaugos, tiek savivaldy-bių, tiek valstybės, gali būti teikiamos nuotoliniu būdu ir procesas išibėgėjo pandemijos metu, todėl to pagreičio nereikėtų paleisti ir dabar. Valstybės tarnyboje situaciją reikia keisti iš esmės ir Lietuvos viešasis sektorius, turėtume turėti tokią viziją, turi tapti prestižiniu darbdaviu, kur dirb-ti valstybei būtų pritraukiami didžiausi šalies talentai.

Antroji reforma – pažangos programa Tūkstantmečio mokyklų, pokyčiai švietimo sistemo-je. Nieko irgi nenustebinsiu, vienas pagrindinių Laisvės partijos prioritetų visada buvo ir turbūt bus, kad kūrybingas asmenybės ugdantis švietimas yra visa ko pagrindas. Mus džiugina tai, kad šiuo Tūkstantmečio mokyklų projektu bus stiprinamos kompetencijos keliomis kryptimis, tiek įtraukiojo ugdymo stiprinimas, kur tikrai matome, kad yra daug spragų ir reikalingos konsultaci-jos, pagalba mokykloms pritaikant ugdymo aplinką įtraukiamam ugdymui, mokytojų kompeten-cijos čia irgi aktualu. STEAM ugdymas, tai vėlgi dar nedaugelis mokyklų turi tiek tikrai geras la-

boratorijas, tiek ir tas tinkamas mokytojų dalykines kompetencijas, integruojant naujausias mokslo žinias.

Trečia svarbi kryptis yra kultūrinio ugdymo stiprinimas. Iki šiol kultūros ir švietimo sektorių bendradarbiavimas švietimo sistemoje labiau priklausė nuo mokytojo, vadinasi, kiek aktyvus yra mokytojas, kiek vaikai lanko ir popamokinėje veikloje istorijos, kažkokius kultūros centrus, muziejus, koncertus ir kitas veiklas. Aš matau, kad ši Vyriausybė, kultūros ir švietimo ministrai tikrai glaudžiau dirba, ir tai yra daug žadantis dalykas, nes vis dėlto kultūrinis ugdymas padeda pamatus ir kritiniam mąstymui, ir empatiškai, įvairiapusiškai asmenybei. Na, ir lyderystės ugdymas švietimo srityje. Labai svarbus vadovų kompetencijų ugdymas ir įvairios konsultacijos.

Trečia reforma – „EdTech“ skaitmeninė švietimo transformacija. Tai vėlgi labai svarbi kryptis. Ir Seime ne per seniausiai yra įsteigta „EdTech“ grupė V. Mitalo iniciatyva, tai tikiuosi, kad čia ir su Vyriausybe sklandžiai vyks tas darbas.

Ketvirtoji reforma – inovacijų ekosistemų mokslo centruose, Inovacijų agentūros ir misijomis grįstų mokslo ir verslo inovacijų programų sukūrimas. Viskas apie inovacijas. Tai vėlgi, jeigu norime būti ta konkurencinga valstybė, tai be geros valstybės tarnybos... Vis dėlto ta ateitis yra inovacijos ir jų greitas pritaikymas, mokslo ir verslo bendradarbiavimas, atitinkamos lėšos MTEP'ui ir, be abejo, efektyvus jų panaudojimas.

Galiausiai penktoji ateities reforma – ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo modelio sukūrimas. Čia pasitelkdami aktyviau NVO ir privatų sektorių mes tikrai galime užtikrinti, kad ilgalaikės globos paslaugas, ilgalaikės priežiūros paslaugas... Žmonės gyventų oriai ir ramiai. Laisvės frakcija čia turi lūkestį, kad bus plečiamos, ir stipriai plečiamos, globos ir slaugos priežiūros paslaugos namuose. Gyvenimas institucijoje vis dėlto turi būti vertinamas tik kaip asmeninis pasirinkimas, o ne vienintelė įmanoma išeitis dėl nesudarytų sąlygų. Tad siekis yra, kad žmonės vis dėlto galėtų gyventi savo namuose savarankiškai.

Ši ataskaitoje pateikta vizija, kad ir kaip paradoksaliai skambėtų, yra šviesi. Laisvės frakcija linki sėkmės įgyvendinant šias ateities kryptis, ateities reformas. Tikimės, kad Vyriausybei pristatant 2021 metų ataskaitą jau galėsime džiaugtis pirmaisiais rezultatais. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Kitas diskutuoti užsirašęs Seimo narys – A. Matulas, jo salėje šiuo metu nematau. Ir tai visi Seimo nariai, kurie norėjo dalyvauti diskusijoje.

Dabar – komitetų išvadų pristatymas. Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkės salėje nematau, tai perskaitysiu aš, kad Aplinkos apsaugos komitetas apsvairstė 2020 metų Vyriausybės ataskaitą ir jai pritarė.

Audito komiteto pirmininkas Z. Balčytis. Prašom. Gal pristatytumėte komiteto išvadą?

Z. BALČYTIS (LRF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Audito komitetas šių metų balandžio 26 dieną svarstė Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitą ir bendru sutarimu priėmė sprendimą pritarti Vyriausybės veiklos ataskaitai, tačiau atkreipė dėmesį, kad Vyriausybės veiklos ir finansinio atsiskaitymo procesai iki šiol nėra susieti tarpusavyje, todėl nesudaromos galimybės objektyviai vertinti atitinkamam tikslui panaudotų valstybės finansinių išteklių efektyvumą ir pasiektą pažangą. O teisinis reglamentavimas, pagal kurį naujai sudaryta Vyriausybė pateikė ankstesnės Vyriausybės metinę veiklos ataskaitą, yra netikslingas ir keistinas. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ateities komiteto pirmininko salėje nematau, tai perskaitysiu, kad Ateities komitetas pritarė Vyriausybės ataskaitai. Už balsavo 9, prieš nebuvo, susilaikė 5 Seimo nariai.

Biudžeto ir finansų komitetas taip pat pritarė Vyriausybės veiklos 2020 metų ataskaitai.

Ekonomikos komiteto pirmininkas ponas K. Starkevičius. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Ekonomikos komitetas gegužės 26 dieną apsvairstė Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitą ir pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kultūros komiteto išvadą pristatys V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkui, pirmininke. Kultūros komitetas gegužės 26 dieną svarstė 2020 metų Vyriausybės ataskaitą ir jai pritarė. Balsavo: 6 – už, 1 (komiteto pirmininko pavaduotojas) primygtinai susilaikė, įvertinęs praeitos Vyriausybės ataskaitą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Europos reikalų komiteto išvadą pristatys komiteto pirmininkė R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Birželio 4 dieną komitetas svarstė Vyriausybės ataskaitą ir bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kaimo reikalų komiteto pirmininko nematau, tad pristatysiu, kad komitetas pritarė Vyriausybės 2020 metų ataskaitai. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko taip pat nematau. Komitetas pritarė Vyriausybės 2020 metų ataskaitai. Už balsavo 6, prieš nebuvo, susilaikė 1.

Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Birželio 2 dieną komitetas apsvarstė ataskaitą ir, balsavus 7 už, susilaikius 4, prieš nebuvo, išvadai pritarė.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Sveikatos reikalų komiteto pirmininko pono A. Matulo nematau. Komitetas pritarė Vyriausybės ataskaitai, už kurią balsavo 7 Seimo nariai, prieš balsuojančių nebuvo, susilaikė 3.

Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto išvadą pristatys komiteto pirmininkas ponas A. Žukauskas. Atsiprašau – Švietimo ir mokslo komitetas. Šiandien daug klaidų.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiami kolegos, Švietimo ir mokslo komitetas birželio 2 dieną savo posėdyje svarstė Vyriausybės ataskaitą ir jai pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš nebuvo, susilaikė 4.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Teisės ir teisėtarkos komiteto pirmininko salėje nematau. Komitetas taip pat pritarė Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitai. Už balsavo 6, prieš nebuvo, susilaikė 2 Seimo nariai.

Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininko taip pat nematau. Komitetas pritarė Vyriausybės ataskaitai bendru sutarimu.

Žmogaus teisių komiteto pirmininko taip pat salėje nematau. Komitetas taip pat pritarė Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaitai bendru sutarimu.

Išklausėme visų komitetų išvadas ir skelbiu, kad Vyriausybės 2020 metų veiklos ataskaita išklaudyta. Labai ačiū Vyriausybei.

14.33 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-437(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 2-3.1 klausimas – Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-437(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Dėl 2 straipsnio pataisų, pasiūlymų taip pat negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Dėl 3 straipsnio pataisų, pasiūlymų taip pat negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui.

Motyvai dėl viso. Už užsirašė kalbėti V. Mitalas, bet jo salėje nėra. Balsavimas dėl įstatymo projekto tam numatytu laiku.

14.34 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-438(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-3.2 klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-438(2). Priėmimo stadija. (Balsai salėje) Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Dėl 2 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui.

Dėl motyvų dėl viso užsirašiusių kalbėti Seimo narių nėra. Balsavimas dėl įstatymo projekto tam numatytu metu.

14.35 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-439(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-3.3 klausimas – Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-439(2). Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Dėl 2 straipsnio pataisų, pasiūlymų taip pat negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Ir dėl 3 straipsnio pataisų, pasiūlymų taip pat nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui.

Motyvai dėl viso. Dėl motyvų už užsirašę kalbėti Seimo narys A. Vinkus. Gerbiamas Antanai, jūs užsirašėte kalbėti dėl motyvų už.

A. VINKUS (LVŽSF). Labai ačiū. Atsiprašau, kad užtrukau. Noriu pasakyti, turbūt nereikia vieniems kitų įtikinėti, kad pandemija įnešė daug chaoso į nusistovėjusios rinkos ekonomikos santykius, pažeisdama įprastinius tiekėjų ir pirkėjų tarpusavio ryšius, tiekimo grafikus, išprovokavo įvairius apribojimus ir kitokius pokyčius. Suprantama, visa tai trukdo atkurti ekonomikos nuosmukį, atgaivinti verslo potencialą. Teikiamas įstatymų pakeitimo paketas kaip tik ir kelia sau tikslą rasti naujas galimybes kuo sparčiau sugrąžinti verslo aktyvumą, vienokia ar kitokia forma atkurti verslo partnerių santykius ir ryšius arba ieškoti naujų įprastus santykius pakeičiančių formų. Ypač tai aktualu tais atvejais, kai verslo partneriai yra už Europos ribų. Taigi siekis įteisinti galimybę perkelti gamybą, susigrąžinti iš kitų valstybių tiekimo grandines, perkelti pačius darbuotojus, mano galva, būtų viena iš tokių priemonių. Siūlomas leidimų laikinai gyventi ir teisės dirbti Lietuvoje supaprastinimas, galimybė atsivežti šeimos narius, manau, prisidėtų prie spartesnio verslo atgaivinimo.

Europos Sąjungoje veikiančios įmonės dėl sutrikusių verslo procesų, ypač su partneriais iš ne Europos Sąjungos valstybių narių, taip pat ruošiasi panašioms pokyčiams. Tai padeda pasitikėti, kad einame teisingu keliu. Balsuosiu už šį įstatymo projektą ir agituojau jus taip pat jį palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Dėl motyvų prieš nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam darbotvarkėje numatytu metu.

14.37 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 75¹, 75², 75³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-567 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-4 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 75¹, 75², 75³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-567. Pranešėja – švietimo ministrė J. Šiugždinienė. Pateikimas.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Laba diena. Mielai kolegos, Vyriausybė teikia Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 75 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 75¹, 75², 75³ straipsniais įstatymo projektą, parengtą įgyvendinant Konstitucinio Teismo 2020 m. gruodžio 7 d. nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 75 straipsnio 2, 3 dalių, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ 1.2, 3.6 papunkčių ir šiuo nutarimu patvirtinto Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti skyrimo mokslo ir studijų institucijoms tvarkos aprašo atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

Konstitucinis Teismas pripažino, kad Mokslo ir studijų įstatymo 75 straipsnio nuostatos prieštarauja konstituciniams teisinės valstybės valdžių padalijimo principams. Konstitucinis Teismas konstatavo, kad valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšos moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti turi būti skiriamos vadovaujantis įstatymu, o ne poįstatyminiais teisės aktais. Įstatyme, o ne poįstatyminiame teisės akte turi būti aiškiai reglamentuota, kaip turi būti teikiama valstybės parama mokslui, skiriant mokslo ir studijų institucijoms valstybės biudžeto lėšas MTEP ir meno veiklai. Taip pat įstatymu turi būti nustatyti mokslo ir studijų institucijų mokslinės veiklos vertinimo sistemos pagrindai ir rezultatų vertinimo kriterijai.

Igyvendinant Konstitucinio Teismo nutarimą, įstatymo projekto straipsnių nuostatomis siūloma nustatyti: valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšų MTEP, meno veiklai skyrimo pagrindus, MTEP, meno veiklos vertinimo kriterijus, reikšmingus valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšų skyrimui, ir valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšų MTEP, meno veiklai skirstymo mokslo ir studijų institucijoms esminius elementus.

Siekiant apsaugoti mokslo ir studijų institucijų teisėtus lūkesčius, įstatymo projekto 5 straipsniu numatomos pereinamosios nuostatos. Taip pat įstatymo projekte siūloma, kad valstybės biudžeto lėšų skyrimas mokslo ir studijų institucijų MTEP, meno veiklai būtų detalizuojamas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinama tvarka. Įstatymas turėtų įsigalioti 2021 m. liepos 1 d., būsimu palyginamojo vertinimo pradžia – 2023 metai, pereinamasis laikotarpis – 2020–2021 metai.

Atkreipiamė dėmesį, kad įstatymo projektu nesiekiamo vykdyti teisinio reglamentavimo pokyčių, o tik perkelti Vyriausybės nutarimų nuostatas į įstatymą. Institucijų MTEP ir meno veiklos vertinimo ir finansavimo procedūros dėl šių keitimų nekistų. Svarbu – užtikrintų nuoseklų MTEP, meno veiklos vertinimą ir valstybės biudžeto lėšų skyrimo tęstinumą universitetams, mokslinių tyrimų institucijoms ir kolegijoms.

Igyvendinant Konstitucinio Teismo nutarimą, dabartinė tvarka nustos galioti 2021 m. liepos 1 d. Atsižvelgdami į tai, prašome šį įstatymo projektą Seime svarstyti skubos tvarka. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Jūsų paklausti užsirašė penki Seimo nariai. Pirmoji klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ministre, iš tikrųjų Konstitucinio Teismo nutarimus reikia vykdyti, todėl gerai, kad tas įstatymo projektas atkeliavo, tik truputį vėlokai, mūsų vertinimu. Sakykite, kadangi prašote ir skubos tvarkos, ir, aišku, iki liepos mėnesio reikia kaip nors priimti, kaip derinote su universitetais, su realiai mokslinius tyrimus atliekančiomis institucijomis šitą projektą ir ar manote, kad atitinka aukštųjų mokyklų ir institutų lūkesčius šis įstatymo projektas?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Turbūt todėl ir užtrukome tiek ilgai, kad iš tikrųjų buvo nemažai diskusijų, derinimo, taip pat buvo daug darbo su teisės specialistais, siekiant perkelti nuostatas, nebuvo taip paprasta. Taigi tiek universitetai, tiek kolegijos dalyvavo, komentavo ir vyko diskusijos. Esminių prieštaravimų dėl šito įstatymo pakeitimo nėra.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi V. Ažuolas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama ministre, iš tiesų Konstitucinis Teismas pasakė – reikia daryti. Aišku, visi vertinimo kriterijai, susiję su veiklos kokybe arba, pavyzdžiui, perspektyvumu, yra iš tikrųjų nelabai konkretūs, vis tiek reikės poįstatyminių aktų. Tai čia, ko gero, bus sutvarkyta.

Kitas klausimas apie proporcijas pagal mokslo sritis. Kaip dėl jų buvo suderėta? Pavyzdžiui, iš tikrųjų socialinei sričiai – 11 %, žemės ūkio sričiai – 6 %. Ar tikrai buvo pasiektas tam tikras sutarimas, nes iš tikrųjų, pavyzdžiui, žemės ūkio sritis, kurioje pas mus galbūt mažai mokslininkų dirba, yra perspektyvi, o jos kriterijus gana mažas. Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Kaip jau minėjau, šiuo atveju nebuvo keičiama tvarka ir nebuvo persiderama dėl pačių procentų. Vyriausybės nutarimais tokie procentai jau yra patvirtinti, panašiai kaip ir skaičiuojant studijų kainą. Tokius juos turime ir turbūt ateityje galime gilintis į tai ir svarstyti, ar reikia juos keisti, tačiau toks dabar yra paskirstymas, jo mes nekeičiame šiuo metu. Tačiau mes planuojame koreguoti ir mokslo finansavimo modelį, dirba darbo grupė, tai pakeitimų turėsime, tačiau tam, kad tikrai nepažeistume aukštojo mokslo institucijų lūkesčių, mes turi-

me šiuo metu patvirtinti Konstitucinio Teismo nurodymu šiuos pakeitimus ir mes tai darome. Tačiau pokyčių ateityje turėtų būti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi V. Jukna.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų pritariu, prieš tai kalbėjome su kolegomis, kad esmė bus, kaip skirstoma ir kaip rezultatai bus vertinami. Pagrindinis klausimas, kodėl procentai mažėjantys? Pavyzdžiui, 2022 metai, 2023 metai – mažėjančia linkme eina procentai. Kodėl? Kodėl tie procentai mažės? Iš tikrųjų esminis klausimas ir bus, kad ne kiek procentų paskirs, o kas bus prie to vertinimo kriterijų. Žinome, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją labai *įtakoja* Vilniaus universitetas ir KTU. Ar neatsitiks taip, kad vėl liūto dalį pasiims jie, o visiems kitiems liks tik trupiniai?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Tikrai nežinau, kas ką *įtakoja*. Gal *įtakoja*, jūs geriau žinote. Nesu tikra, tikrai neturiu procentų pasidėjusi, bet viskas priklauso nuo rezultatų. Jeigu mažėja procentai, tai tikriausiai irgi yra tam tikras mažėjimas, nežinau, apie kuriuos konkrečiai jūs kalbate. Atsiversiu ir dar pažiūrėsiu, priešiu ir pakomentuosiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Jukna. Ruošiasi L. Nagienė.

V. JUKNA (DPF). Dėkui. Gerbiama ministre, norėjau paklausti dėl pačių vertinimo kriterijų, kur minėjote, kad ateityje bus peržiūrimi. Ir noriu paklausti, ar nenumatote vis dėlto didesnį svorio koeficientą numatyti darbams, taikomiesiems tyrimams, kurie yra orientuoti labiau į Lietuvos šakos konkurencingumo didinimą, ypač žemės ūkio srityje? Dabar daugeliu atvejų mokslinės veiklos vertinimas faktiškai neatspindi taikomųjų tyrimų, kurie nėra paskelbti tarptautiniuose žurnaluose, turinčiuose citavimo indeksą. Skatindami mokslininkų darbą Lietuvos ūkiui ir konkurencingumui didinti, ar nenumatote didinti svorio koeficiento ir finansavimo būtent už šiuos darbus? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Turbūt reikia diskutuoti, tačiau visas mokslas yra tarptautinis, kad ir kaip mes į jį žiūrėtume, mokslas yra tokia sritis, kad jis privalo būti tarptautiškas. Čia, kaip sakant, yra vienas iš svarbesnių dalykų. Tačiau galbūt būtų galima galvoti apie tam tikrą skatinimą, būtent apie tai, ką jūs kalbate. Tikrai šiandien nenorėčiau pasakyti kaip, bet tikrai būtų galima galvoti apie skatinimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinė klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, pratęsdama kolegos Edmundo klausimą, aš vis dėlto norėčiau grįžti prie tų procentų. Iš tikrųjų procentai, jūs sakote, perkelti iš Vyriausybės nutarimo ir Vyriausybės nutarime buvo tokie. Gal buvo tikslinga atlikti vertinimą, padaryti tyrimus ir tada surašyti taip, kaip yra iš tikrųjų. Gal kiekvienais metais tie procentai ir keistųsi, ar kas dvejus metus, ar kas trejus. Dabar mes perkeliame, bet nežinodami, kodėl mes perkeliame. Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Ar jūs kalbate apie procentinį paskirstymą tarp krypčių?

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Taip, tarp krypčių, 1 punktas 75-o...

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Neturiu pasiėmusi. Žinote, mes irgi atsidūrėme tokioje sudėtingoje situacijoje, kai mums reikėjo gana skubiai keisti, įvykdyti šį pakeitimą. Tokiam pakeitimui, jeigu mes norime iš esmės peržiūrėti mokslo finansavimo modelį, reikia tikrai daugiau laiko negu kelių mėnesių. Taigi, verta peržiūrėti ir, kaip sakiau, jau yra suformuota darbo grupė finansavimo modeliui peržiūrėti, mokslo finansavimo modeliui peržiūrėti. Mes tikrai ir su mokslininkais kalbėjome, kad kai kurie dalykai galėtų būti galbūt ir supaprastinti, ir peržiūrėti, tačiau tam tikrai reikia laiko, ne kelių mėnesių šiam dalykui analizuoti, bet tikrai jau modeliuoti ir tartis reikėtų mažiausiai dar pusmečio.

Tikrai to negalėjome padaryti taip greitai, čia mes tiesiog gavome palikimą taisyti dėl neaiškios Konstitucijai. Be to, dar yra teisėtų lūkesčių ir mes turime įvertinti. Jeigu darytume pakeitimus, tai jie įsigaliojotų tik po tam tikro laikotarpio, gali ir po trejų ar penkerių metų. Čia labai rimti pakeitimai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai po pateikimo. Nei už, nei prieš nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto numatytu darbotvarkėje metu.

14.48 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-544 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-5 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-544. Pranešėjas – A. Žukauskas. Pateikimo stadija.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiami kolegos, jūs turbūt puikiai žinote, kad Lietuva pirmauja Europoje pagal išduodamų diplomų skaičių ir pagal diplomus turinčių gyventojų skaičių. Deja, mes nesame tarp pirmųjų šalių, kurių diplomai generuotų labai aukštą vertę. Priežastis yra menka studijų kokybė, kuri neleidžia mūsų absolventams sukurti aukštų verčių. Bolonijos proceso dalyviai, o Lietuva yra Bolonijos proceso dalyvė, yra susitarę, kad studijų kokybę lemia trys esminiai veiksniai.

Kaip pirmasis yra įvardijamas pasirengimas studijuoti. Antras veiksnys yra studijų finansavimas. Ir trečias veiksnys yra studijų prieinamumas pasirengusiems studijuoti, arba kitaip vadinama studijų socialinė dimensija, kuri užtikrina visų talentingų, visų pasirengusių mokyklų abiturientų galimybę studijuoti aukštojoje mokykloje. Šiandien mano pateiktomis pataisomis sprendime pirmą studijų kokybės klausimą, tai yra didintume reikalavimus daliai ketinančių studijuoti, tai yra atlieptume Bolonijos proceso šitą pirmą veiksnį dėl studijų kokybės.

Mano siūlomų pataisų esmė yra tokia: 46 straipsniu yra įteisinamos priėmimo į aukštąsias mokyklas sąlygos kaip veiksnys, lemiantis studijų kokybę, šalia kitų ten išvardintų veiksmų. 59 straipsnis iš esmės skirtas tam, kad stojantiesiems tiek į valstybės finansuojamas vietas, tiek į valstybės nefinansuojamas vietas būtų tie patys reikalavimai, tai yra trys valstybiniai brandos egzaminai, išskyrus menų studijas, kur tik dviejų yra reikalaujama, ir kad stojantys į universitetus atitiktų tam tikrą vidurkį, ne žemesnį nei pagrindinis valstybinių brandos egzaminų pasiekimo lygis, o į kolegijas atitinkamai patenkinamas. Taip yra daroma dėl to, kad šiandien yra nevienodos sąlygos. Tai yra tie, kurie stoja į valstybės nefinansuojamas vietas, gali stoti tik su vienu brandos egzaminu. Ir, kitaip sakant, jie gali, sumokėję už studijas, atsipirkti nuo aukštesnių reikalavimų stojantiesiems ir tokiu būdu jie, studijuodami kartu su tais aukštesnio lygio abiturientais, imtais į valstybės finansuojamas vietas, smukdo studijų kokybę, nes gerai žinoma, kad dėstytojai prisitaiko maždaug pagal vidutinį studentų lygį ir jie tokiu būdu priversti nuleisti studijų kokybės kartelę.

Ir 77 straipsniu, jis irgi skirtas studijų kokybei didinti, yra siūloma įteisinti 25 % nubyrežimą, tai yra toleruoti 25 % nubyrežimą, nesumažinti finansavimo tol, kol studentų nubyra mažiau nei 25 %, kad universitetai nebūtų suinteresuoti išsaugoti tuos studentus, kurie nelabai gerai studijuoja. Šiandien yra tokia problema, kad jų atsikratydami universitetai kartu praranda ir finansavimą, o ta pataisa leistų išsaugoti finansavimą nemažinant studijų kokybės.

Taigi tokie yra siūlymai ir aš mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Jūsų paklausti užsirašė gana daug Seimo narių. Ir pirmoji vėl klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas vicepirmininke. Tikrai, komiteto pirmininke, nustebinate tokiu griežtu projektu. Pats esate iš universiteto bendruomenės, ir rinkimų metu daug kas kalbėjo apie tai, kad, taip, reikia tvarkos, bet kartu reikia ir lankstumo. Mes neturime jokio pereinamojo mechanizmo, kai tam tikrų akademinų rezultatų nepasiekiantys jaunuoliai iš mokyklos, nes valstybė nepasirūpino kokybišku viduriniu išsilavinimu, po to nebegali patekti į aukštąsias mokyklas ir iš principo mes netenkame dalies specialistų valstybės raidoje, nes jų universitetai neparengs dėl jūsų labai aukštai užkeliamos kartelės. Ar nemanote, kad per staigus, per griežtas, pernelyg universitetų autonomiją pažeidžiantis šis įstatymo pakeitimas tikrai atsijos didelę dalį jaunuolių nuo galimybės įgyti kokybišką aukštąjį išsilavinimą ir dirbti Lietuvos valstybei?

A. ŽUKAUSKAS (LF). Geras klausimas. Iš tikrųjų tai, ką aš minėjau, šiandien ta sistema ir negali užtikrinti kokybiškų studijų, nes daugybė stojančiųjų netenkina aukštų reikalavimų ir jie smukdo studijų kokybę tokiu būdu.

Antra, ką noriu pabrėžti, kad šito stojimo sąlygos įsigaliotų tik nuo 2023 metų, jeigu spėtume iki vasaros priimti šias pataisas, ir tuomet yra dar dveji metai pasirengti.

Ir trečia, ką aš noriu ypač akcentuoti, kad mes tikrai turime pakankamai daug pasirengusių abiturientų ir dar anksčiau baigusią mokyklą gerais valstybiniais egzaminais ir pakankamu skaičiumi tų išlaikytų egzaminų, tačiau problema yra būtent socialinė dimensija, kad daugybė iš tų jaunuolių, baigusią mokyklą ir išlaikiusių reikalingus egzaminus, pagal pataisas studijuoti... tris tuos egzaminus, nesirenka aukštosios mokyklos dėl daugybės socialinių priežasčių. Tai yra jų tėvai neturi aukštojo išsilavinimo ir nemotyvuoja vaikų, jiems yra sunku persikelti iš mažo miestelio ar kaimo į didmiestį, jiems yra sunku studijų metu dėl materialinių sąlygų. Ir netgi yra gerai žinoma, kad jų karjeros galimybės yra žemesnės negu tų, kurie gyvena didmiesčiuose ir ten lengviau susiranda darbą. Taip sakant, studijų prieinamumas yra visai kita dimensija ir ją reikia spręsti būtent per socialinį aspektą, užtikrinant, kad tie, kurie gali studijuoti, visi galėtų studijuoti, o ne taip, kaip iki šiol mes darydavome, kad kaip nors palengvintume patekimą į aukštąsias mokyklas tų, kurie nelabai pasirengę studijuoti. Taigi, aš manau, čia yra tikrai pakankamas rezervas tų abiturientų, kurie nestoja. Jeigu mes per tuos dvejus metus padirbėsime su socialine dimensija, tai tikrai nepristigsime specialistų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi E. Pupinis.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas vicepirmininke. Gerbiamas kolega, jūs pasakėte, kodėl jūs teikiate šitą įstatymo pataisą, tai pirmiausia užtikrinant kokybę. Sutinku su jumis šimtu procentų. Tikrai, kaip sako, jeigu turtingas, tai vaikas galėjo įgyti išsilavinimą, jeigu gabus, jis negalėjo galbūt išvažiuoti vien dėl to, kad neturėjo galimybės ir tėvai jo nemotyvavo, kad toliau siektų išsilavinimo. Tai viena.

Žinote, kuris punktas man truputėlį užkliuvo? Man užkliuvo punktas, kuriame jūs kalbate apie matematikos privalomą egzaminą. Prašom pasakyti, kodėl jūs pasirinkote?.. Aš suprantu, trys – labai gerai, pritarčiau, tie trys privalomi egzaminai turėtų būti išlaikomi. Lietuvių kalba privaloma, o pasirinktinai kodėl parinkote matematiką? Galbūt istorikui, humanitarinius mokslus studijuojančiam nebūtina išlaikyti matematikos egzaminą? Tai man vienintelis klausimas, nes pažiūrėjus į kitą punktą dėl universitetų, kad jie nustato pasirenkamuosius dalykus, kokius turi būti išlaikę, tai galbūt suvienodinti šitą punktą.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Taip, aš supratau jūsų klausimą. Iš tikrųjų yra du stojimo reikalavimų lygiai. Vieną nustatytų valstybė kaip minimalų su trimis valstybiniais brandos egzaminais arba dviem į menų krypties studijas, kur nereikia matematikos, o tada jau aukštosios mokyklos nustato savo svertinius balus, kiek nori tų egzaminų, paprastai ima keturis, ir jau pagal tai stoja.

Kodėl reikia matematikos? Matematika yra pagrindinis mokslas, ugdantis abstraktų mąstymą. Jau 6 tūkšt. metų šito dalyko yra mokoma, kiek egzistuoja mokyklos civilizacijoje, nes jis leidžia tada studijuoti ne tik tiksluosius mokslus, bet ir istorikui reikia abstraktaus mąstymo, ir kalbų specialistui reikia abstraktaus mąstymo. Sritys, kuriose, manoma, galima išsiversti be abstraktaus mąstymo, nes ten vyrauja vaizdinis mąstymas, yra menai, literatūra, bet pas mus literatūra atskirai nedėstoma, yra kartu su kalbomis. Daugelio šalių praktika yra tokia, kad reikalaujama matematikos egzamino, o kai kuriose šalyse bent kokio gamtos mokslo, bet tos šalys yra išsivysčiusios geriau. Ir mums, kaip sakoma, kaip Alisai stebuklą šalyje, jeigu mes norime nueiti kur nors, neužtenka bėgti, reikia bėgti du kartus greičiau. Man atrodo, kad tai tikrai nepakenks.

Ir šiandien ta praktika egzistuoja, tik jos nėra įstatyme, ji yra poįstatyminiuose aktuose, realiai vaikai ir šiandien laiko matematikos egzaminą. Dar kartą pabrėžiu, tų vaikų, kurie išlaiko pakankamu lygiu, yra pakankamai. Nepakankamos yra socialinės sąlygos, kad tie vaikai galėtų atvykti iš mažesnių miestelių arba net ir iš didmiesčių, kurių prastas socialinis statusas. Jie tiesiog nestoja, bet galėtų stoti. Čia mes turėsime atskirai į tą klausimą koncentruotis.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia E. Pupinis. Aš tik primenu, kad klausiti skirta minutė, atsakyti – 2 minutės.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas komiteto pirmininke, čia gerbiama Ieva klausė, ar ne per griežtas. Aš noriu paklausti, ar ne per greitai jis įvedamas: 2023 metai, tai tik pora metų? Kodėl aš klausiu? Iš tiesų mes visi žinome, kad turėjome tam tikrų problemų dėl matematikos egza-

minų, vėlgi turbūt ne visi mes žinome to priežastis. Jos nėra nustatytos: ar tai moksleivių problema, kad jie negeba mokytis, ar problema visos sistemos ir mokytojų, kurie nesugeba pateikti žinių iki tam tikro lygio. Čia turbūt kalti ne visai moksleiviai. Iš tikrųjų visa sistema kalta.

Ar nemanote, kad dėl to ir reikėtų šiek tiek atidėti, nes pasirinkimai jau įvyko? Iš esmės visi susiskirstė – humanitarai, *tiksliai*, iš esmės per dvejus metus atsukti visą tą mechanizmą būtų gana sudėtinga. Ačiū.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Čia vėl tas pats klausimas, ar reikia matematikos. Dar kartą pabrėžiu, daugelio šalių praktika rodo, kad reikia.

Ar pakanka dvejų metų, ar nepakanka? Aš manau, kad, kaip sakiau, ir šiandien yra pakankamai tų, kurie išlaiko, tik jie negali studijuoti dėl socialinių priežasčių.

Kita vertus, noriu pabrėžti, kad nebūtinai tas, kuris yra pasirinkęs humanitarinį profilį, negali laikyti matematikos. Jie gali laikyti, nors jiems dėstoma B lygiu. Šie valstybės nustatomi reikalavimai nėra labai aukšti. Tikrai studijuojant, mokantis B lygiu galima išlaikyti egzaminus. Grubiai šnekančiam – 36 balai iš 100. Tikrai net B lygiu mokantis galima išlaikyti tuos egzaminus. Tai neužmąstys mūsų universitetų ir kolegijų. Tuo labiau kad, pavyzdžiui, universitetai jau seniai, jau keli metai laikosi trijų valstybinių brandos egzaminų susitarimo tiek į valstybės finansuojamas, tiek nefinansuojamas vietas.

Taigi čia, aš manau, kaip tik šis įstatymas paskatins matematikos mokymąsi tiek iš mokytojų pusės, tiek padidins motyvaciją ir mokiniams mokytis matematikos rimčiau negu iki šiol.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Paskutinis klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų jūsų pasiūlymas labai nustebino. Jūs dirbęs universitete. Kodėl netaikote daugelio Europos šalių stojimo tvarkos, kai patys universitetai nustato stojimo tvarką, ir studentai turi galimybę kuo daugiau gauti nemokamo mokslo? Kaip jūs manote, ar yra teisinga, kad aukštajam mokslui nepanaudoti pinigai, realiai pavogti, atitenka universitetams – priedams ir visokioms priemonėms išsimokėti? Ta praktika yra taikoma ir toliau. Neseniai, prieš pusmetį, buvo 2,5 mln. pavogta iš studentų, šiemet planuoja taip pavogti apie 12 mln. Kuo mažiau įstos studentų, tuo daugiau liks universitetams pinigų pasidalinti, nors tai prieštarauja įstatymui. Kaip jūs manote, ar tai yra teisinga?

A. ŽUKAUSKAS (LF). Aš nevarčiau tokių drastiškų terminų, tokių kaip pavogti. Anos kadencijos Vyriausybė naudojo mechanizmą, skatinantį priimti į valstybės nefinansuojamas vietas pagal tuos pačius reikalavimus kaip į valstybės finansuojamas vietas. Tiems universitetams, kurie laikėsi šio reikalavimo, buvo išmokama tam tikra premija. Aš manau, kad tai nebuvo pats geriausias sprendimas, nors tai buvo reikalingas sprendimas.

Šiandien ta sistema eliminuotų tokių pinigų skirstymą, o ateityje, jeigu žiūrėtume į tolimą ateitį, o gal ir nelabai į tolimą, jeigu mes čia labai sutarsime, jeigu pavyktų susitarti dėl skaidraus ir aiškaus būdo, kaip skirstomos studijų vietos tarp universitetų, pavyzdžiui, kaip Vokietijoje yra skirstoma pagal įsidarbinimo rodiklius (aš dar nepaminėjau, kad Lietuvoje įsidarbinimas nesiekia nė pusės baigusių aukštąsias mokyklas), tuomet būtų galima laipsniškai pereiti prie tvarkos, kai visiškai patys universitetai nusistato tvarką, nes jie būtų suinteresuoti tų studijų vietų daugiau gauti, tai yra ir pasiekti geresnių rezultatų. Bet dar čia mums reikia padirbėti, nes tokios skaidrios tvarkos, nustatančios studijų vietas kiekviename universitete, mes neturime ir tai užtruks kažkiek laiko, bet perspektyva turėtų būti tokia. Jokių krepšelių, kaip dabar, jokių lenktynių pagal šimtąsias balo dalis, universitetai turi vietas, kurios skirstomos pagal kokybės rodiklius, ir jie priimtų į tas vietas tokius studentus, kad tą kokybę galėtų toliau užtikrinti, taip tas grįžtamasis ryšis mums užtikrintų studijų kokybę. Čia visi tie siūlymai yra laipsniškai išeiti iš tos dabartinės sistemos.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausyti ir atsakyti skirtas laikas baigėsi. Labai jums dėkui.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl motyvų už pasisako D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (MSNG). Aš manau, reikia padėkoti įstatymo projekto rengėjui už tikrai svarbią iniciatyvą, diskusiją, nes tikrai mes turime galvoti apie konkrečias priemones, kaip gerinti studijų kokybę, ji tikrai mūsų šalyje vis dar nėra aukščiausio lygio.

Kitas dalykas. Kalbėjau ir su kolegomis, dirbančiais švietimo sistemoje, tai ir dabar iš esmės jau tam tikrų užuomazgų čia yra, nes norint studijuoti aukštojoje mokykloje tiesiog (...), pavadinime liaudiškai, sistemoje norint teikti paraiškas stoti studijuoti, jau ir dabar faktiškai reikalaujama turėti tam tikrų egzaminų sumą, kai viena iš sudedamųjų dalių yra matematika. Todėl aš manau, kad stiprinti matematiką tikrai reikia, tiktai galbūt sutikčiau su kolegomis, kėlusiais klausimą dėl pačios datos tam tikrų dalykų. Bet jeigu šiandien mes pritarsime šiai stadijai, tai tiesiog, aš manau, komitetuose bus galima tikrai dar apie tai plačiau pakalbėti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Dėl motyvų prieš pasisako V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Šiam įstatymo projektui negalime pritarti, nes yra didinamas privalomų egzaminų skaičius šiandien. Pagal galiojantį Švietimo įstatymą užtenka vieno egzamino, kad galėtų stoti mokytis į aukštąją mokyklą, o čia yra nurodomi netgi trys egzaminai. Mes dar labiau atitoliname galimybes įgyti aukštąjį mokslą. Kodėl nesirenkama ta europinė praktika, kai patys universitetai nustato stojimo tvarką ir prisiima atsakomybę ne už tai, ką priima, o už tai, ką išleidžia? Tuo keliu ir mes turėtume eiti, bet, deja, šiuo įstatymo projektu nuo to kelio mes nukrypstame. Ta praktika kai kurie universitetai džiaugiasi, kad kuo daugiau liks nepanaudotų aukštajam mokslui lėšų, nes jie žino, kad tos lėšos atiteks jiems dovanų pavidalu. Nors įstatymas tai draudžia, Biudžeto sandaros įstatymas taip pat draudžia taip skirstyti pinigus, bet turbūt įstatymai ne visiems galioja, ypač Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai tie įstatymai negalioja ir elgiamasi kaip norima. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklauseme visų motyvų už ir prieš. Balsavimas dėl įstatymų projektų – tam darbotvarkėje numatytu metu.

15.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-616 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės rezervinis 5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-616. Pranešėjas – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, priėmę šį nutarimą, mes įgyvendintume frakcijų pareikštus norus turbūt kaip nors prasmingiau išdėstyti savo atstovus komitetuose ir sudaryti jiems palankesnes veiklos aplinkybes. Paminėsiu tuos siūlomus pakeitimus. Ateities komitete vietoj I. Pakarklytės dirbtų frakcijos atstovė M. Ošmianskienė. Biudžeto ir finansų komitete būtų naujas narys – A. Palionis, jis pereina iš Aplinkos apsaugos komiteto. Valstiečių ir žaliųjų frakcija paprašė A. Norkienę išbraukti iš Užsienio reikalų komiteto ir įrašyti į Seimo Švietimo ir mokslo komitetą. Ir turbūt bene reikšmingiausias šio nutarimo projekto turinio elementas yra naujojo Tautos ir teisingumo partijos pirmininko P. Gražulio išbraukimas iš Kultūros komiteto ir perkėlimas į Aplinkos apsaugos komitetą. Taip, nors ir po pusės metų pertraukos, mes įgyvendintume ir kultūros bendruomenės prašymą išlaisvinti, taip sakant, kultūrą nuo šio Seimo nario. Tai tiek dėl projekto.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Nėra Seimo narių, norinčių paklausti. Dėl motyvų po pateikimo nėra norinčių šnekėti. Galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Labai dėkui. Galime.

Svarstymas. Šnekėti nėra norinčių. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Po svarstymo gal galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pataisų ir pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. 2 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta. 3 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. 4 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 5 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 6 straipsnis. Pritariame bendru sutarimu? Pritarta.

Priėmimas. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl Seimo nutarimo projekto bus darbotvarkėje tam numatytu metu.

15.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-617 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės rezervinis 6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-617. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Tai visiškai formalus projektas, susijęs su anksčiau mano pateiktu projektu. Kai yra įvykdomi minėti Seimo narių perkėlimai iš vieno komiteto į kitą, kai kuriais atvejais pasikeičia Seimo narių skaičius atitinkamame komitete. Dėl to šiuo nutarimu tai siūloma įtvirtinti. Biudžeto ir finansų komitete dabar būtų 11 narių. Beje, opozicijos atstovų ten būtų daugiau negu mažumos. Kultūros komitete vietoj 8 liktų 7 nariai. Švietimo ir mokslo komitete būtų 13 narių vietoj 12, o Užsienio reikalų komitete 8 vietoj buvusių 9.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiamas kolega, jūsų paklausti nori R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Kaip žinote, po šio sprendimo liks 7 Kultūros komiteto nariai. Turbūt žinote, kad aš svarsčiau apie pasitraukimą iš Kultūros komiteto dėl esamos darbinės keistos situacijos, nes jaučiasi ir tam tikras mobingas. Tačiau aš iš visuomenės gavau paramą, todėl nusprendžiau likti. Jeigu aš pasitraukiu, komitetas išnyksta, taip? Ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Komitetas neišnyksta, nes jis yra įtvirtintas Seimo statute. Jūs pats vienas pasitraukti negalite, jeigu dėl to nebus Seimo atitinkamo nutarimo. Gerai, kad nepasitraukėte, šiuo momentu nereikia ieškoti kitų sprendimų, nes, aišku, būtų tekę. Jeigu būtų kategoriškas frakcijos teikimas, mes turėtume tartis su jūsų frakcija, nes jūsų buvimas atitinka frakcijai tenkančią kvotą ir frakcija turėtų iš esmės rasti kitą narį. Todėl viskas gerai, kad galutinis sprendimas yra toks, koks buvo jūsų įvardintas.

O dėl mobingo reikalų. Aš neįsivaizduoju, kad komitetuose galėtų būti kokie nors mobingai. Nesate administraciškai pavaldūs komiteto vadovui. Čia nebent darbuotojai gali tokiais dalykais skųstis, bet ne komiteto nariai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Po pateikimo dėl motyvų nėra norinčių šnekėti kolegų. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Svarstymo stadija. Diskutuoti taip pat nėra norinčių Seimo narių. Motyvai po svarstymo. Taip pat nėra norinčių šnekėti. Gal galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Priėmimas pastraipsniui. Vienas straipsnis. Dėl viso dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl Seimo nutarimo projekto bus tam darbotvarkėje numatytu metu.

15.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-618 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės rezervinis 7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-618. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Čia visiškai trumpas ir paprastas nutarimas – Liberalų sąjūdžio frakcija siūlo pakeisti savo atstovą Baltijos Asamblėjoje. Vietoj frakcijos seniūno E. Gentvilo būtų įrašoma naujoji Seimo narė E. Rudelienė.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Nėra norinčių paklausti Seimo narių. Dėl motyvų po pateikimo taip pat nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Gal galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Labai ačiū. Pritarta.

Svarstymo stadija. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti Seimo narių. Pasisakyti dėl motyvų po svarstymo taip pat nėra norinčių. Galime pritarti po svarstymo Seimo nutarimo projektui bendru sutarimu? Labai dėkui. Pritarta.

Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Iš vieno straipsnio, tai iškart dėl viso. Dėl motyvų priėmimo stadijoje nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl Seimo nutarimo projekto numatytu darbotvarkėje metu.

15.16 val.

Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-479(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės rezervinis 1 klausimas – Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-479(2). Pranešėja – M. Danielė. Svarstymo stadija.

M. DANIELĖ (LF). Projektas buvo registruotas Sveikatos reikalų komiteto narių. Pagrindinė komiteto... Įstatymas apibrėžia gydomojo masažo specialisto išsilavinimą ir atskiria gydomojo masažo specialistą nuo masažuotojo. Apibrėžiamas išsilavinimas yra profesinis plius papildomas gydomojo masažo profesinio mokymo modulis. Buvo gauti trys pasiūlymai. Visi pasiūlymai yra techninio pobūdžio. Sveikatos reikalų komitetas pritarė projektui bendru sutarimu. Sveikatos reikalų komitetas yra pagrindinis komitetas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Diskusijoje dalyvauti nėra norinčių Seimo narių. Po svarstymo dėl motyvų pasisakyti taip pat nėra norinčių kolegų. Balsavimas dėl įstatymo projekto po svarstymo numatytu darbotvarkėje metu.

15.18 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-558, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-559 (pateikimas)

Kiti darbotvarkės rezerviniai 2-1 ir 2-2 klausimai – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-558 bei lydimasis Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-559. Pranešėja – J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Sveikatos reikalų komitete sudaryta darbo grupė dėl Alternatyviosios ir papildomosios medicinos įstatymo svarstė klausimą ir teikiame pasiūlymus, kurie iš esmės užtikrina daugiau žmonių grupių galimybę teikti alternatyviosios ir papildomosios medicinos paslaugas. Manome, kad bus ekonomiškai naudinga ir tie žmonės galės vėlgi save realizuoti. Labai prašau pritarti visoms pataisoms, kad įstatymas galėtų įsigalioti, kaip ir numatyta, nuo liepos 1 dienos.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Nėra Seimo narių, norinčių jūsų paklausti. Dėl motyvų šnekėti taip pat nėra norinčių Seimo narių. Balsavimas dėl įstatymų projektų po pateikimo numatytu darbotvarkėje metu.

15.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projektas Nr. XIVP-255 (pateikimas)

Paskutinis rezervinis 4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projektas Nr. XIVP-255. Pranešėja – A. Norkienė. Pateikimas.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiame Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projektą, atsižvelgdami į tai, kad 2023 m. rugsėjo 1 d. sukanka 150 metų, kai gimė ši puiki moteris. Ji buvo lietuvių tautinio atgimimo veikėja, Steigiamojo Seimo narė, knygnešė, publicistė ir tikrai suvaidino

ypatingą vaidmenį kuriant nepriklausomą Lietuvos valstybę. Iš tikrųjų nors ir nepateko tarp tų vyrų, kurie pasirašė Vasario 16-osios Aktą, vis dėlto ji daug ir aktyviai dirbo, aukojo ir savo asmeninį gyvenimą, neretai atiduodama ir savo santaupas, labai kovojo už lygias moterų teises ir visų visuomenės narių lygiateisiškumą Lietuvoje. Todėl pripažindami F. Bortkevičienės indėlį į tai, kad Lietuva tapo viena pirmųjų valstybių, suteikusi moterims rinkimų teisę, ir pažymėdami jau minėtą jos gimimo jubiliejų, siūlome 2023 metus skelbti F. Bortkevičienės metais.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Jūsų paklausti užsirašė trys Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, labai ačiū jums už šitą puikią iniciatyvą pagerbti šią iš tikrųjų iškilią asmenybę, kontroversišką asmenybę, ypač Lietuvos Respublikos metais. Visokeriopai palaikydamas jūsų iniciatyvą, manyčiau, kad vis dėlto reiktų daugiau akcentuoti jos veiklą iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, nes iš tikrųjų čia turbūt buvo jos aukso metai. Tikrai ši moteris yra, sakyčiau, tik atsitiktinai nepatekusi į Vasario 16-osios Akto signatarus. Taigi tikrai jus palaikau.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju jums, tikrai pritariu visoms jūsų išsakytoms mintims. Maniau, taip nepelnytai užmiršta, bet bus proga prisiminti ir tikrai įgarsinti jos gerus darbus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia T. Tomilinas, jo salėje nematyti. Tai, gerbiama kolege, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju.

PIRMININKAS. Pasisakymai po pateikimo dėl motyvų. Nėra norinčių kalbėti nei dėl motyvų už, nei dėl motyvų prieš. Balsavimas dėl Seimo nutarimo projekto tam numatytu, darbotvarkėje skirtu metu.

15.22 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-520 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-520. Pranešėjas – V. Jukna. Pateikimas.

V. JUKNA (DPF). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Gerbiami kolegos, teikiu Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

Kiekvienais metais ekologiškas maistas įgauna vis didesnę populiarumą ne tik Europoje, bet ir Lietuvoje. Europos Komisija paskelbė ekologinių veiksmų planą Europos Sąjungoje. Planuojama, kad 2030 metais būtų pasiektas Europos ekologinio susitarimo tikslas, tai yra 25 % žemės ūkio paskirties žemės būtų paversta ekologine žemdirbyste. Ekologinis ūkininkavimas tampa prioritetine Europos Sąjungos sritimi. Tai puiki galimybė ir Lietuvai užimti ir sustiprinti pozicijas, tačiau tam reikia ne tik ūkininkų pastangų, bet ir palankesnių mokestinių sąlygų ekologiškų produktų gamybos plėtrai. Žmonių mityba yra vienas iš svarbiausių veiksnių, darančių įtaką jų sveikatai ir ilgaamžiškumui, tačiau sveikų ekologiškų produktų suvartojimas Lietuvoje yra nedidelis, o tai stabdo ekologinio žemės ūkio vystymąsi ir ekologiškų produktų gamybos plėtrą. Lietuvos ekologiški produktai sudaro tik vos virš 1 % visų maisto produktų, parduodamų rinkoje.

Ekologiški maisto produktai – tai sertifikuoti, ekologinės gamybos būdu pagaminti žemės ūkio, įskaitant akvakultūrą, produktai. Ekologinė gamyba – tai maisto produktų gamybos sistema, apimanti tvarų ir tausojantį ūkininkavimą, plačią biologinę įvairovę, gyvūnų gerovės standartų taikymą ir gamybos būdą atsižvelgiant į vartotojų teikiamą pirmenybę sveikiems ir natūraliems produktams. Ekologiniame žemės ūkyje siekiama užauginti ekologiškus žemės ūkio produktus nenaudojant sintetinių trąšų, pesticidų ar kitų augimo stimuliatorių. Ekologiškų produktų gamyba ir paruošimas yra sertifikuojamas ir patys produktai yra atitinkamai ženklinami. Taip užtikrinama galimybė vartotojui lengvai atpažinti ir pasirinkti produktus, draugiškus tiek žmogui, tiek aplinkai.

Nuo 2016 metų Lietuvoje 236 tūkst. hektarų yra deklaruoti kaip ekologiški. Ekologinis ūkininkavimas yra ypač sudėtinga žemės ūkio šaka, tačiau nauda kuriama ne tik užauginus produk-

tą ir jį realizavus, tačiau tai kartu švarus dirvožemis, švarus vanduo. Čia suderinama geriausios aplinkos apsaugos praktika, didelė biologinė įvairovė, gamtos išteklių išsaugojimas, aukšti gyvūnų gerovės standartai. Kompleksiškai kuriama visapusiška pridėtinė vertė, todėl būtina šiems produktams skirti prioritetą ir visokeriopai skatinti jų vartojimą.

Svarbu skatinti ekologiškus produktus vartoti ir viešajame sektoriuje, tai yra ugdymo įstaigose, ligoninėse, viešose valgyklose ir taip toliau. Pavyzdžiui, Kopenhaga yra pirmas didmiestis, kurio viešosiose valgyklose yra šimtu procentų tiekiamas ekologiškas maistas. Vienoje veikia maždaug 860 hektarų ekologiškų miesto sodų tinklas, kuris taip pat aprūpina viešąsias valgyklas, visų pirma vaikų darželių valgyklas. Italijoje, Romos viešosiose valgyklose per dieną patiekama apie 1 mln. ekologiškų maisto produktų.

Teikiamu projektu ekologiškiems produktams būtų nustatytas 5 % PVM tarifas. Tai skatintų ekologiškų produktų didesnę vartojimą ir ekologinių ūkių plėtrą. Kol kas ekologiškų produktų vartojimas Lietuvoje tik išsibėgėja. Anot statistikos, šių produktų kartą per savaitę ar dažniau perka 14 % apklaustųjų, kartą ar kelis per mėnesį – 34 % apklaustųjų, dalis apklaustųjų – 18 % negalėjo nurodyti, kaip dažnai perka ekologiškus produktus, nes netikrina etikečių. Didžioji dalis pirkėjų, nepirkusių ekologiškų produktų, pagrindine priežastimi nurodo jų brangumą ir ribotą įsigijamumą. Tai nulemia aukšta kaina, kartu mažėja ir ekologiškų produktų suvartojimas ir ekologiškų ūkių plėtra.

Siekiant skatinti ekologiškų produktų gamybos plėtrą ir didinti jų vartojimą bei užtikrinti galimybę žmonėms sveikai maitintis, siūloma ekologiškiems maisto produktams nustatyti 5 % lengvatinį PVM tarifą. Kviečiu palaikyti ir užtikrinti kuo sveikesnę žmonių mitybą.

PIRMININKAS. Labai dėkui.

V. JUKNA (DPF). Dėkui. Pirmininke, jeigu leistumėte, aš kartu ir kitą pristatyčiau dėl...

PIRMININKAS. Ne, čia atskiri, nesusiję. Dabar atsakymai į klausimus, paskui gal kitą.

Pirmasis klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas frakcijos seniūne, kaip Krikščionių demokratų partijos programa paprastai prasideda „Tėve mūsų“, taip, panašu, Darbo partijos programa prasideda „PVM mūsų“. Tai yra lyg Darbo partijos tapatybės dalis. Tai gerbiame ir matome. Kalbant rimtai, matyt, turėtume matyti ne tik mūsų tapatybės dalį, bet ir ekonominę dalį.

Gerbiamas frakcijos seniūne, aš norėjau jūsų paklausti, ar vertinote, kiek toks sprendimas gali kainuoti biudžeto netekimų? Ir taip pat kas būtų tie tikrieji tokio sprendimo naudos gavėjai? Ačiū.

V. JUKNA (DPF). Gerai. Dėkui. Aš irgi norėčiau pabrėžti, kad iš tiesų tai rodo, kad Darbo partija labai atkakliai ir nuosekliai siekia užsibrėžtų tikslų ir nori pasiekti, kad mūsų vaikai ir senjorai, visi žmonės maitintųsi kiek galima sveikiau.

Dabar atsakysiu į jūsų klausimą. Tiesiogiai vertinti vien pinigais tokių dalykų, taip buhalteriskai, mechaniskai niekada nesiūlau, nes yra visa grandinė ir kitų dedamųjų. Visų pirma žmonėms maitinantis sveikai mažėja išlaidos sveikatos apsaugai, žmonės mažiau serga, gali daugiau dirbti, mažėja išmokos ir taip toliau, ir taip toliau. Reikėtų pradėti nuo to, kad vis dėlto Lietuvoje (ir pagal EBPO įvairias ataskaitas yra nurodoma) daugelio net ir mirčių būtų galima išvengti pakeitus gyvenimo būdą ir mitybą. Ekologinė mityba yra būtent tas dalykas, dėl ko ir reikėtų mums visiems pasistengti, kad žmonės turėtų galimybę kuo daugiau vartoti sveiko, kokybiško maisto. Tai reikėtų pradėti daryti nuo pat darželių ir kitų įstaigų.

Kas gi būtų tie naudos gavėjai? Naudos gavėjai, be abejo, būtume mes visi, o kartu tai skatintų ekologinių ūkių plėtrą. Dabar pagrindinis ekologinės gamybos ūkių stabdys, gal galima būtų sakyti, yra per daug mažas vartojimas dėl aukštų kainų. Tiesiog mes išsprendę vieną problemą, spręstume daugybę ir kitų. Dėkoju.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia R. Tamašunienė. Aš tik primenu, klausti – minutė, atsakyti – 2 minutės.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ačiū. Gerbiamas kolega, jūsų siekiai yra labai gražūs, kad ekologinis produktas būtų plačiau vartojamas ir būtų įperkamas mūsų piliečiams. Jūsų priemonė turėtų veikti, bet ekonomistai, finansininkai dažnai pabrėžia, kad PVM nėra tas mokestis, kuris daro įtaką galutinei kainai. Mano vertinimu, mes per mažai turime kontrolės, o galbūt motyvavimo jau

parduodančių produktą. Vis dėlto siekiama, kad ekologiškas produktas būtų auginamas ūkiuose ir pasiektų mūsų parduotuves, švietimo įstaigas, kaip minėjote, kodėl pasirinkote tik PVM mažinti? Galbūt reikėjo pagalvoti apie trumpųjų grandinių efektyvumą arba kitas priemones, kodėl įsivaizduojate, kad ši priemonė veiks geriausiai?

V. JUKNA (DPF). Taip, visos priemonės turi būti taikomos, ir trumposios grandinės, aš tik dar norėčiau papildyti jūsų klausimą: 90 % Lietuvoje suvartojamų ekologiškų produktų yra pagaminama Lietuvoje. Faktiškai mes tuo remiame ir Lietuvos gamintojus, perdirbėjus, ūkininkus, auginančius tą žaliavą.

O šiaip turi būti taikomos visos priemonės, kad mes skatintume ekologinės produkcijos vartojimą, kaip minėjau, ir viešajame sektoriuje, ko dabar faktiškai labai nedaug yra. Dabar yra, galbūt tiksliai ir nepasakysiu, apie 26 ar 30 darželių, kurie dalyvauja Žemės ūkio ministerijos remiamoje programoje, ir būtent ten yra tiekiamas ekologiškas maistas vaikams. Bet, kaip sakau, turi būti taikomos visos priemonės. Tai, ką mes galime čia padaryti, galime nustatyti lengvatinį 5 % PVM, kad skatintume ekologiškų produktų gamybą. Jeigu būtų tokia galimybė, siūlyčiau ir nulini nustatyti, bet, deja, siūlome 5 %, nes tokios galimybės nėra.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi A. Skardžius.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Norėčiau pratęsti R. Tamašunienės temą. Iš tikrųjų ir mokslininkai nustato, kad sunku pamatyti, kur tas PVM nusėda, ar jis gamintojui pakliūna kokių nors būdu, ar pardavėjui, ar dar kam nors, kokiam nors tarpininkui. Ar nemanote, kad viską reikėtų apversti? Jūs pats sakėte, kad vartojimas svarbu, o vartojimas yra ir tam tikras mados dalykas. Jeigu didėja vartojimas, paprastai kaina krenta. Ar nemanote, kad tuos pinigus, kuriuos mes norėtume leisti, geriau panaudoti socialinei reklamai arba savivaldai, kad ji paskatintų savo darželius pirkti produkciją ir taip sumažintų kainą? Ir nuo to visiems būtų gerai – ir tiems, kurie gamina tą produkciją, ir tiems, kurie vartoja, galbūt ir mūsų valstybei – juk išsaugosime pinigus, kuriuos galėsime panaudoti visiems kitiems dalykams, socialinėms reikmėms. Ačiū.

V. JUKNA (DPF). Dėkoju už klausimą. Tikrai negalima teigti, kad jeigu mes padarysime 5 % PVM tarifą, lygiai tiek pat tie produktai atpigs, tikrai to nebus. Taip, jie kažkiek atpigs, tam yra ir tam tikros tarnybos, kurios turėtų prižiūrėti, kad nebūtų piktnaudžiaujama, tai ir Konkurencijos taryba, kuri stebi rinką, bet apskritai pridėtinės vertės mokesčio sumažinimas tikrai duotų paskatą tiek vartojimui, tiek plėtrai.

Dabar dėl socialinės reklamos. Taip, jau ekologiški produktai yra žinomi Lietuvoje, jų labai pristatyti nereikia. Žmonės žino, kad tokie yra, žino, kaip atrodo ekologinio sertifikavimo ženklas, bet tie produktai vis dėlto yra brangesni. Turint omeny, kad dažnai žmogus renkasi, ar iš viso pirkti, pavyzdžiui, mėsą, pieną, daugeliu atvejų jo pasirinkimą lemia kaina, o ne kokybė. Žinoma, būtų galima eiti ir tuo keliu, ilgesniu, užtikrinti visiems žmonėms pakankamas pajamas, kad galėtų įpirkti ir brangesnius produktus, bet šiuo atveju, manyčiau, žymiai tikslingesnė ir taiklesnė parama būtų sumažinti PVM tarifą būtent ekologiškiems produktams, kad žmonės galėtų rinktis kokybišką ir sveiką maistą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Paskutinis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, šiek tiek iš kitos pusės bus mano klausimas. Suprantu norą mažinti PVM, bet mano klausimas būtų. Žinome, kad mūsų persikirstymas ir mokesčių surinkimas yra vienas mažiausių Europos Sąjungoje, iš čia kyla aibė problemų, jų mes niekaip neišsprendžiame metų metus, o PVM yra svarbiausias mokestis, daugiausiai surinkame į biudžetą. Kuo ruošiatės padengti tą praradimą? Kaip sakė jūsų partijos lyderis vienoje diskusijoje šioje salėje, net ir turtingas dviejų dešrų nesuvalgo, vis tiek valgo tik vieną dešrą, net ir esant pigesnei dešrai. Kuo padengsime tą biudžeto trūkumą, jeigu bus pritarta tokiam įstatymo projektui ir biudžetas negaus dalies PVM?

V. JUKNA (DPF). Aš tik norėčiau atkreipti... Pirmiausia ačiū už klausimą. Norėčiau atkreipti dėmesį į vieną dalyką, kurį paminėjau savo pristatyme. Iš dalies tai bus ir atsakymas į jūsų klausimą. Lietuvoje ekologiški produktai šiuo metu sudaro tik apie 1 % visų maisto produktų, pardudamų rinkoje. Tai yra labai labai nedidelis kiekis kol kas. To žymaus nuostolio tikrai biudžetas nepasieks.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai už – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (DPF). Gerbiami kolegos, Lietuva, kaip Europos Sąjungos narė, gali būti stipri savo išskirtinumu, mes negalime būti stiprūs visose srityse. Akivaizdu, kad judėjimas tiek žemės ūkio, tiek visos visuomenės sveikatos gerinimo, ekologijos linkme yra būtent tas išskirtinumas, kuris galėtų būti priimtinas mūsų žmonėms ir mūsų šaliai. Todėl tikrai raginčiau šiandien žengti pirmą žingsnį ir palaikyti šį projektą, nes ekologinė žemdirbystė, ekologinių žemės produktų, maisto produktų vartojimas yra tamptai susiję. Jeigu palaikysime šį sprendimą, toliau jis judės į komitetus, bus galima stiprinti visą paketą ir taip Lietuvoje ekologijai turėti tokią paramą, kokios mes norime. Kviečiu visus palaikyti ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Motyvai prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, iš tiesų reikia pripažinti, kad gerbiamo Darbo partijos frakcijos seniūno iniciatyva yra graži ir sveikintina. Tačiau reikia atkreipti dėmesį į iškeltą tikslą ir pasirinktą priemonę, kuri nebūtinai gali leisti tikėtis tokio rezultato, kokio tikisi šio įstatymo iniciatoriai. Jeigu mes norime sumažinti kainą ir tikime, kad sumažintas pridėtinės vertės mokestis nereguliuojamoje rinkoje, kur yra ribota konkurencija, sumažins kainą, aš pasakyčiau paprastai, esame gana naivūs. Vis tik jeigu taip ir įvyktų, atkreipsiu dėmesį, kaina būtų sumažinta ir turtingam, ir neturtingam žmogui. Šiuo atveju galbūt daug taiklesnė priemonė būtų sumažinti kainą tam, kuris negali įpirkti, ir čia priemonė daug veiklesnė būtų didinti subsidijas, didinti pašalpas, galbūt didinti neapmokestinamąjį pajamų dydį, kaip siūlo Prezidentas. Taigi daug priemonių, kurios galėtų būti taiklesnės tiems, kam tos pagalbos reikia.

Jeigu vis dėlto norime paskatinti gamintojus, tai vėlgi atkreipsiu dėmesį, kad yra ir vietiniai gamintojai, ir nevietiniai gamintojai ir tokiu sprendimu mes skatintume ir tuos, ir tuos. Jeigu norime paskatinti vietinius gamintojus, daug taiklesnė priemonė būtų subsidijos vietiniams gamintojams. Tokiu būdu taupykite ir mokesčių mokėtojų pinigus, ir pasiektume norimą rezultatą. Todėl šiuo atveju aš esu linkęs susilaikyti dėl šio pasiūlymo. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, išklausėme visų motyvų už ir prieš. Balsavimas dėl įstatymo projekto bus tam numatytu darbotvarkėje metu.

15.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 18 d. nutarimo Nr. XIV-320 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-560 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 18 d. nutarimo Nr. XIV-320 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-560. Pranešėja – Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas J. Jarutis.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo nuostatas komisija yra sudaroma iš komisijos pirmininko, partijų, gavusių Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje, pasiūlytų asmenų, dviejų Respublikos Prezidento, dviejų Lietuvos teisininkų draugijos ir dviejų teisingumo ministro pasiūlytų narių.

Šių metų gegužės 18 dieną, tvirtindamas naujos sudėties Vyriausiąją rinkimų komisiją, Seimas slapto balsavimu atmetė vieną iš teisingumo ministrės pateiktų kandidatų J. Udrij, todėl teisingumo ministrė teikia naują kandidatą. Juo tapo M. Reznikovas.

M. Reznikovas turi aukštąjį teisinį išsilavinimą, yra komunikacijos agentūros „Fabula Rud Pedersen Group“ partneris ir projektų direktorius, Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto lektorius. Vyriausiosios rinkimų komisijos narys jis buvo nuo 2017 metų iki šių metų gegužės.

Atsižvelgdama į teisingumo ministrės gegužės 28 dienos siūlymą ir siekdama, kad būtų patvirtinta visos sudėties Vyriausioji rinkimų komisija, teikiu Seimo 2021 m. gegužės 18 d. nutarimo

Nr. XIV-320 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo projektą.

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Kviečiame į tribūną pretendentą poną M. Reznikovą prisistatyti, nors jau ne pirmą kartą turbūt. Kolegos, ruoškite klausimus. Prašom.

M. REZNIKOVAS. Laba diena. Galėčiau tarti žodį? Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, dėkoju už mano kandidatūros svarstymą. Ačiū Seimo Pirmininkei už pristatymą, dėkoju teisingumo ministrei už mano kandidatūros teikimą. VRK jau dirbau praėjusią kadenciją ir norėčiau prisidėti prie rinkimų organizavimo tęsdamas šį darbą.

Vilniaus universitete esu gavęs teisės magistro laipsnį, o su rinkimų teise dirbau nuo 2000 metų, kai pirmą kartą buvau Rinkimų komisijos nariu. Vėliau keturis kartus vadovavau apylinkės rinkimų komisijai. Į ankstesnės sudėties VRK buvau deleguotas politinės partijos, todėl turiu pareigą atsakyti į galimas abejones, ar galėsiu dirbti kaip nepartinis komisijos narys.

Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymas numato, kad teisingumo ministro siūlymu skiriamas narys darbo komisijoje laikotarpiu turi sustabdyti narystę partijoje ir negali dalyvauti jos veikloje. Tą jau esu padaręs. Vis dėlto aš nematau, kad formali atitiktis reikalavimams yra pakankama pasitikėjimui pelnyti, ir man būtų sudėtinga, jei turėčiau sakyti, kad buvau vienoks VRK narys, o dabar staiga kitoks pasidarysiu. Turiu pasakyti, kad nesu politikas, niekada nekandidavau rinkimuose, nebuvau renkamas į partijų valdymo organus. Man dalyvavimas partijų veikloje pirmiausia yra savo vertybių deklaravimas. Bet kuriuo atveju aš jau turėjau galimybę parodyti savo vertybes, jas atskleisti per pastaruosius ketverius metus, kai dirbau VRK ir dalyvavau priimančioms sprendimams.

Aš labai tikiu visuotine lygia rinkimų teise kaip pagrindiniu rinkimų organizavimo principu. Tikiu, kad visą laiką buvau nuoseklus savo argumentacija ir teisės taikymu nepriklausomai nuo politinės partijos ar kampanijos dalyvių asmenybės. To reikalauja VRK nario priesaika ir negalėčiau būti šališkas ar nenuoseklus toliau dirbdamas kaip nepartinis VRK narys.

Kaip man ypač svarbų tobulintiną rinkimų teisės aspektą matau teisinį apibrėžtumą, aiškumą ir teisės taikymo prognozuojamumą VRK veikloje. Tikiu, kad prie to prisidės aptariamais įstatymų pakeitimais, ir turiu tvirtą motyvą būti šių pozityvių pokyčių dalimi. Prašau jūsų pasitikėjimo ir mano kandidatūros palaikymo. Dėkoju už jūsų skirtą laiką.

PIRMININKAS. Ačiū, pretendentė. Jūsų nori paklausti trys kolegos Seimo nariai. Pirmas klausia R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Išties, gerbiamas kolega, atsiribodamas nuo, aišku, klausimo, kurį aš jums užduosiu, teko man stebėti jūsų darbą VRK ir jokių pastabų neturiu. Bet tiek jūs kalboje, tiek Seimo Pirmininkė nuspėjo vieną faktą – jūs neįvardijate, kokios politinės partijos narys jūs buvote ir esate. Esate laikinai sustabdęs, jūs esate Liberalų sąjūdžio narys. Jūs ir negalėjote kandidatuoti, nes dar 2000 metais, kai jūs startavote komisijos... aš pats buvau apygardos komisijos pirmininko pavaduotojas, pirmininkas buvo A. Štaras, mes jus skyrėme ir į komisijos narius, ir panašiai.

Man jūs dabar pasakykite, kaip čia gali būti tas nepriklausomumas, nes Seimo Pirmininkė ir Liberalų sąjūdis deklaravo visą laiką, kad bus skaidri politinė jėga, kad nebandys prastumti savo partiečių į šį postą? Kaip čia dabar išėjo, kad ministrė po tam tikrų pokalbių su Liberalų sąjūdžio partijos vadovybe jus pasiūlė į šias kandidatūras, ir kaip jūs elgsitės, jeigu kils skandalas arba kils klausimas dėl Liberalų sąjūdžio, nes turėjo problemų ir Liberalų sąjūdis, „Tvarka ir teisingumas“, socialdemokratai. Mes turėjome dėl finansavimo problemų ir dažniausiai partijos pasiūlyti komisijos nariai nusišalindavo nuo balsavimo arba nuo sprendimo. Kaip jūs dabar elgsitės, jeigu bus iškeliamas klausimas Liberalų sąjūdžio, pavyzdžiui, kokio finansavimo, nes jūs esate kaip ir narys, tik sustabdėte narystę ir laikoma, kad nepriklausomas?

M. REZNIKOVAS. Dėkoju už klausimą. Mano buvusi narystė partijoje, be abejo, skaitėte, yra nurodyta mano gyvenimo aprašyme, kuris buvo pateiktas. Apskritai įstatymas numato tokią galimybę, kad partijų nariai gali būti skiriami tokiu būdu į VRK sudėtį, ir įstatymas numato procedūrą, kad tuo laikotarpiu negalima dalyvauti partijos veikloje.

Aš suprantu abejonę ir man, tarkime, būtų labai sudėtinga ateiti, jeigu, tarkim, aš nebūčiau pažįstamas iš savo darbo VRK anksčiau. Man labai svarbu buvo visą laiką balsuoti vienodai, sakyti tuos pačius argumentus nepriklausomai nuo to, kokia yra partija, koks yra kandidatas. Aš kliaujuosi šiuo atveju tuo savo įdirbiu, kurį dariau ketverius metus rodydamas, kad aš jau buvau balsuojantis kaip nepriklausomas ir nesivartantis kaip nors pagal partinę liniją. Aš galiu tik sakyti, kad koks aš buvau, toks aš ir būsiu iš tiesų.

Įstatymas turi būti skaitomas visais atvejais vienodai nepriklausomai... Partijos yra skirtingos, bet situacijos yra tos pačios, įstatymas yra tas pats. Dėl manęs yra aišku, kad mano biografija yra tokia. Jeigu aš bandyčiau piktnaudžiauti savo pozicija, tai dėl manęs visada galima kelti klausimą dėl interesų derinimo, ar aš nesinaudoju... Aš manau, kad visi žmonės turi savo politinius įsitikinimus. Dėl manęs viskas aišku. Aišku, kokia ji yra, bet ir mano vertybės yra aiškos. Man visuotinė ir lygi rinkimų teisė yra principas, kuriuo aš ketinu vadovautis, jeigu būčiau skirtas į pareigas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkui, pirmininke. Gerbiamas pretendentė, man įdomi jūsų nuomonė. Iš tikrųjų tenka apgailestauti, kad vis dar labai dažnai pasitaikydavo Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimuose politikos. Simpatijos, antipatijos tikrai būdavo jaučiamos ir tikrai matomos bent jau tuose sprendimuose.

Man labai įdomi jūsų nuomonė, kodėl taip yra, kai dažnai Vyriausioji rinkimų komisija... pavyzdžiui, pateikiant teisininkų argumentus, dėliojant didžiausius raštus, dalyvaujant diskusijose, jaučiama ta emocija, kad matai, kad tikrai klausimas jau yra nuspręstas, kaip bus nubalsuota. Priimdami sprendimą Vyriausiosios rinkimų komisijos nariai sako: gerai, jeigu nepatinka, pasitikrinkite teisme, teismas patvirtina, kad argumentai, kuriuos išsakė teisininkai Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, buvo geri, ir taip vėl grįžtame atgal į Vyriausiąją rinkimų komisiją. Ir taip su daugybe sprendimų įvairiausių partijų, įvairiausių kandidatų. Tai kur tada Vyriausioji rinkimų komisija tas simpatijas antipatijas turi, nežinau, galbūt trūksta teisinės kompetencijos, kur yra bėda, kad tokie dalykai vyksta?

M. REZNIKOVAS. Labai kompleksinis klausimas. Aš asmeniškai iš mūsų rinkimų teisės matau tokias vietas, kur mums trūksta aiškumo, apibrėžtumo, ir kampanijos dalyviai dažnai įgyvendindami kokią nors komunikacijos priemonę galvoja, ar peržengė ribą, ar neperžengė ribos. Tarkime, tokie klausimai, kas yra politinė reklama, tokie klausimai, kas yra papirkimas, visą laiką kelia daug ginčų ir tie ginčai nebūna apie simpatijas antipatijas, jie būna apie tai, kad skirtingi teisininkai dažnai turi skirtingas nuomones. Ankstesnės sudėties VRK dažnai buvo taip, kad yra trys teisininkai ir yra trys nuomonės. Tai reiškia, mano nuomone, to teisinio apibrėžtumo, teisinio aiškumo, teisinio prognozuojamumo trūkumą. Aš čia labai daug tų vilčių dedu į Seimo darbo grupę, kuri dirba prie rinkimų kodekso idėjos, surinkinėja visokius pasiūlymus, pastabas, tarp tų pasiūlymų ir pastabų yra dalis atsakymų į tuos klausimus. Aiškesnės politinės reklamos reglamentavimas, papirkimo aiškesnis reglamentavimas ir aš ieškočiau atsakymo per kitą reglamentavimą šiuo atveju ir norėčiau prie šito darbo taip pat prisidėti.

PIRMININKAS. Jūsų klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pretendentė, mano klausimas būtų vertybinis. Jūs minėjote, kad darbuojatės viešųjų ryšių kompanijoje. Na, niekam ne paslaptis, kad nemaža viešųjų finansų dalis per valstybės valdomas įmones, per asignavimų valdytojus patenka į viešųjų ryšių kompanijas, kur jos yra atitinkamai paskirstomos žiniasklaidos priemonėms. Mano klausimas būtų toks. Ar nereikėtų tobulinti čia teisinio reglamentavimo deklaruojant interesus ir deklaruojant pajamas būtent viešųjų finansų aspektu, nes tai dažnai lemia ir rinkimus, ir tiems rinkimams pradedama ruoštis gana iš anksto. Tą mes jau matėme ne vienuose rinkimuose ir ne vieną dešimtmetį, stebime kaip pasyvūs stebėtojai. Koks turėtų būti vertybinis aspektas išgryninant tą viešumą, deklaravimą ir atskaitingumą? Ačiū.

M. REZNIKOVAS. Labai kompleksinis, labai platus klausimas. Dėl manęs šiuo atveju, aš negalėčiau kandidatuoti į šitas pareigas, jeigu mes dirbtume su politinėmis partijomis, politinėmis kampanijomis. Mes neturime tokių darbų, neturime tokių pajamų ir nematau interesų konflikto

asmeniškai su mano agentūra ir mano darbu šioje vietoje. Be abejo, aš esu deklaravęs asmeninius visus privačius interesus šioje vietoje ir per ketverius metus neturėjau tokios situacijos. Mūsų pagrindinė veiklos kryptis yra darbas su verslo klientais ir mūsų absoliuti didžiauma pajamų yra iš verslo. Aš negaliu atsakyti už visą sistemą, apie save galiu pasakyti, kad aš ketverius metus dirbau neturėdamas interesų konfliktų, savo visus privačius interesus esu deklaravęs ir galėčiau dirbti vadovaudamasis tais pačiais vertybiniais principais ir toliau.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Ačiū, ačiū.

M. REZNIKOVAS. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Šiandien dėl to balsuojama nebus. Siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomo nematau. Siūloma svarstyti birželio 15 dieną. Taip pat frakcijos turi galimybę užsirašyti Sekretariate dėl susitikimo su pretendentu.

15.54 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-408 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-408. Pranešėja – V. Giraitytė. Prašom pristatyti. Pateikimas.

V. GIRAITYTĖ (DPF). Gerbiami kolegos, jums teikiamas Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimas. Esmė yra ta, kad siekiama papildyti 19 straipsnį 4 punktu ir įrašyti, kad mažesnis PVM būtų taikomas nereceptiniams vaistams, medicinos pagalbos priemonėms. Atsižvelgdami į dabartinę situaciją ir vertindami dabartinį PVM taikymą farmacijoje, mes teikiame šį projektą ir galvojame, kad tai nėra sąžininga situacija visų pacientų atžvilgiu, kai už receptinius kompensuojamus arba nekompensuojamus vaistus yra taikomas mažesnis PVM tarifas, o už nereceptinius vaistus yra taikomas visas 21 % PVM tarifas. Todėl teikiame šį įstatymo pakeitimą. Laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmas klausia M. Majauskas. Mykolo nematyti. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, noriu jūsų paklausti. Jeigu įstatyme jūs numatytumėte lengvatinį tarifą medicinos pagalbos priemonėms, tai tikrai sakyčiau, šaunu, viskas gerai. Ar tuo įstatymu jūs neskaitinsite visų eiti ir prisipirkti nereceptinių vaistų, reikia ar nereikia? Mano nuomone, jūs skatinate daugiau chemijos įsigyti, eiti į farmacijos įstaigas ir pirkti medikamentus. Kaip jums atrodo?

V. GIRAITYTĖ (DPF). Aš tikiuosi, kad šis įstatymas tikrai nepaskatins didesnio vartojimo. Čia turėtume kalbėti apie švietimą sveikatos srityje ir vaistų vartojimo reikalingumą būtent iš medicininės pusės pacientams, kuriems reikia arba nereikia šios pagalbos. Tikrai nemanau, kad tai paskatins per didelį vartojimą, nes vis dėlto tikiu, kad žmonės pasitiki savo šeimos daktarais ir jų išrašomais arba rekomenduojamais vaistais.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausia A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, jūs atsakėte kolegei, labai panašus būtų ir mano klausimas. Kodėl pradedame ne nuo švietimo? Pagal dabartinius duomenis, nesant tokios tvarkos, lietuviai sukaupia didelius kiekius vaistų, kurių baigiasi terminai, ir skundžiasi po to, kad net ir vaistinės, kurios turi priimti tuos medikamentus... Tonos išmetama! Ar toks siūlymas neturės tokios meškos paslaugos? Mes namuose, spintutėse sukaupsime dar didesnes atsargas, biudžetas patirs piniginių nuostolių, todėl mano klausimas ir būtų, kaip įsivaizduoti tą švietimą? Antras – kiek visgi biudžetas praras pinigėlių? Dėl pirmos PVM lengvatos neatsakė kolega kalbėdamas. Mano klausimas. Čia pareiga Seimo narių, kurie teikia įstatymų projektus, parašyti, kiek tai kainuos biudžetui. Ar jūs skaičiavote ir ar galite pasakyti, kiek mes dėl tokių mūsų gerų norų prarasime pinigėlių? Ačiū.

V. GIRAITYTĖ (DPF). Ačiū už klausimą. Kaip ir kolegei sakiau, tikiuosi, kad šis įstatymas tikrai pacientų nepaskatins be reikalo vartoti vaistus. Taip, skaičiavome, kiek tai pareikalaus biudžeto lėšų ir galbūt PVM nesurinkimo. Suma galėtų būti tarp 30–40 mln. Aš sakau apytiksliai, nes tikrai negalima apskaičiuoti, neįmanoma tiesiog apskaičiuoti tikrojo suvartojimo. Kaip sakiau,

švietimas medicinos srityje turėtų būti prioritetas, tuomet nekiltų klausimų dėl perteklinio vaistų vartojimo. Tikiuosi, Vyriausybė savo programoje tai numatys ir imsis.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už, prieš pasisakančių nėra. Balsuojama bus numatytu laiku.

16.00 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-441 (pateikimas)

Teikiu darbotvarkės 2-10 klausimą – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-441. Pranešėja – I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau. (*Balsai salėje*) Grįšime. Atsiprašau, galvojame, kad jau buvo. (*Balsai salėje*)

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, aš labai trumpai. Teikiamame Švietimo įstatyme numatomi keli dalykai. Pirmas dalykas, vaikai jau metus mokosi nuotoliniu būdu, naudojami įvairiomis skaitmeninėmis priemonėmis, skaitmeniniu turiniu, tačiau tam turiniui yra keliami tik tokie techniniai Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos apraše aprašyti dalykai. Tarkime, įskaitomumas, tačiau nekeliami jokie kokybiniai reikalavimai, tokie, kokie keliami vadovėliams, pratyboms ir kitoms mokymo ir ugdymo priemonėms. Kaip mes visi suprantame, per nuotolinį mokymą mokytojas mažiau dalyvauja, turi mažiau kontakto su vaikais, todėl labai svarbu, kad tos mokymo priemonės, kurios yra naudojamos mišriajame arba nuotoliniame ugdyme, būtų kokybiškos.

Taigi įstatyme siūloma įrašyti skaitmeninių priemonių sąvoką ir sudaryti galimybes kelti tokius pat reikalavimus kaip pratyboms ir vadovėliams – tai pirmas dalykas. Antras dalykas, siūlomas šiuo įstatymu, sudaryti visiems ikimokyklinio amžiaus Lietuvos vaikams, kurių tėvai pageidauja, mokytis pagal ikimokyklinio ugdymo programą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje nuo 2024 m. rugsėjo 1 d., apie tai mes realiai kalbame Nacionaliniame susitarime, norisi, kad ta riba kuo greičiau priartėtų ir kad kuo greičiau visi Lietuvos vaikai turėtų galimybę mokytis darželyje, ugdytis... Kaip mes žinome, remiantis moksliniais tyrimais, kuo anksčiau vaikas pradeda būti ugdomas pagal įvairias ugdymo programas, tuo geresni jo ugdymosi pasiekimai, socializacija ir visi kiti dalykai.

Ir trečias dalykas, siūlomas šiuo įstatymo projektu, yra vaikams, kurie turi įvairių raidos sutrikimų, sudaryti galimybę truputį vėliau pradėti mokytis mokykloje, pirmoje klasėje. Mes Švietimo įstatyme turime itin griežtą nuostatą, kad nesvarbu, kokia vaiko raida, kai sueina septyneri metai, jis privalo eiti į mokyklą. Tačiau 2017 metais panaikinta galimybė pasirašyti trišales sutartis ir kaip nors kitaip organizuoti ugdymą, kai vaikui reikalinga dar papildoma pagalba arba tiesiog pagal jo amžių reikia prisivytį tam tikras normas, raidą, o šiuo atveju siūloma spręsti taip – sudaryti galimybę vienus metus nukelti šitą ribą ir mokyklą pradėti aštuonerių metų, jeigu vaikas turi tam tikrų raidos sutrikimų ir tai patvirtina psichologinės pedagoginės tarnybos pažyma. Tai iš tiesų padėtų geriau organizuoti ugdymą pirmoje klasėje, taip pat padėtų tėvams, auginantiems tokius vaikus, nesijausti smarkiai diskriminuojamiems.

Tokie, atrodo, iš pažiūros paprasti, bet, mūsų manymu, labai reikalingi Švietimo įstatymo pakeitimai. Kolegos, labai kviečiu pritarti, mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmas klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tiesų daugumai būtų galima pritarti, bet šiek tiek abejonių kelia tas pavėlinimas. Kai kada tėvai galvoja, kad jeigu jau vėliau išeis žmogus su tam tikra negalia, iš tikrųjų bus geriau. Mokslas įrodė, kad atvirkščiai – kuo anksčiau pradėdi lavinti, tuo geriau. Čia išeina tam tikras prieštaravimas, tuo labiau kad 47 straipsnyje dar kartą pasakote, kur kalbama apie galimybę nuo penkerių metų eiti, nes būna tokių vaikų, kurie iš tikrųjų gabūs, tėvai mato, tai jūs norite, kad per pedagogines tarnybas būtų galima padaryti vertinimą? To anksčiau nebuvo. Iš tikrųjų buvo problema ta, kad tos tarnybos buvo apkrautos ir tik tuo ir užsiėmė. Ar nemanote, kad vis dėlto amžiaus dalykai turėtų likti tokie, kokie buvo, kad kuo anksčiau žmogus galėtų ugdytis. Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų savo darbo praktikoje Vilniaus miesto savivaldybės taryboje, dirbdama Šeimos ir vaiko gerovės komisijos pirmininke, susidūriau su dešimtimis atvejų, kai vaikui, tarkime, jau yra septyneri metai pagal amžių, bet jo raida vėluoja dvejus metus, ir tėvai yra priversti leisti į mokyklą, nors mokyklos nėra pasiruošusios priimti tokių vaikų, neturi pakankamai pedagogų, neturi pakankamai programų, klasės, kaip žinote, yra perpildytos. Ir iš tiesų vaikas pagal savo gebėjimus, tą sako psichologai ir pedagogai, vertinę jo raidą, nėra pasirėngęs mokyklai. Sutrikę tokie įvairūs kognityviniai gebėjimai, kad galva, ranka ir veiksmas neveikia kartu, o tokie gebėjimai yra reikalingi rašymui, skaitymui. Tiesiog matome praktikoje, kad toks vertimas ir vertinimas tik pagal amžių, o ne pagal gebėjimus užkerta kelią normaliai vystytis vaikui ir pagal savo gebėjimus būti toje aplinkoje, kurioje jis turėtų būti. Bet šiuo atveju, kaip jūs kalbate apie ugdymą, jeigu mes sudarysime galimybes visiems vaikams ugdytis ikimokyklinio ugdymo įstaigose, o po to priešmokyklinio, tai mes užpildysime tą spragą ir nebus tokio dalyko, kad visą laiką vaikas prasėdi namuose ir po to štai aštuonerių metų išeina į mokyklą. Ne. Mes kaip tik norime, kad būtų atsižvelgta į realius vaiko poreikius ir gebėjimus.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi L. Slušnys.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama pranešėja, jūsų pasiūlymas tikrai geras, bet, kaip pati žinote, labai trūksta infrastruktūros tam ankstyvesniam švietimui teikti. Tiek darželių, tiek grupių, tiek įvairių kitų dalykų. Kaip jūs vertinate pernai pateiktą Prezidento pasiūlymą, kad šiai infrastruktūrai turėtų būti skiriama ne mažiau kaip 30 mln. per metus? Švietimo ministerija turėtų skirti grupėms steigti, mokykloms, darželiams statyti. Bet pavyzdys. Jie turi šiandien 30 mln., bet iki šiol dar nė vieno euro nepaskirstė, kad ta infrastruktūra būtų sukurta. Kaip jūs galvojate, ar Švietimo ministerija šiuo atveju prisideda, kad būtų ta infrastruktūra vaikams?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Akivaizdu, kad dėmesio yra stokojama. Ilgametė ne tik šios Vyriausybės, bet ir praėjusių vyriausybių praktika rodo, kad nebuvo tvarios planavimo politikos šioje srityje. Reikia priimti tą atsakomybę ir pradėti keisti šią ydingą praktiką, nes nors pagal funkcijas ikimokyklinis ugdymas iš principo yra savivaldybių pareiga, bet realiai mes kalbame apie visos Lietuvos vaikus. Jeigu matome, kad atskirose savivaldybėse neišeina susitvarkyti, nepavyksta dėl lėšų stokos, dėl gebėjimų stokos, valstybė turi priimti tą atsakomybę ir tvariai planuoti ir finansus, ir politiką šioje srityje. Aš vertinu neigiamai ir tikiuosi, kad mes po truputėlį tą praktiką pakeisime kartu su biudžeto planavimu čia, Seime.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos Lino nematau. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Norėsiu, aišku, sužinoti, kiek tai atsieitų biudžetui. Dėl jūsų pasiūlymo, gerbiama Ieva, irgi yra nemažai tiesos, bet iš esmės pildant ugdymo priemones mokykloms, savivaldybėms, dabar čia ir Tūkstantmečio projektas, ir panašiai, aš manau, iš esmės mes kapstysimės toje pačioje vietoje, kol nesikeis pati mokymo, ugdymo programa, nes nėra orientuota į vaiko asmenybę, individualybę ir panašiai, kaip yra kitose Europos Sąjungos šalyse ar šalyse už Atlanto vandenyno. Mes pagal vieną sistemą mokome visus vaikus, todėl matome daug depresijos, streso ir sunkesnių dalykų, kai vaikai net nenori eiti į mokyklas. Vaikai yra gaminami būti profesoriais, nors jie yra humanitarai arba atvirkščiai. Ar nemanote, kad pati ugdymo programa taip pat čia turi prisidėti ir keistis? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Taip, žinoma, ne tik infrastruktūra, bet būtent ugdymo turinys lemia ir didžiausią įtaką daro gebėjimams, apskritai kokybiškam vaikų ugdymui ir taip toliau. Aš šiuo atveju visiškai sutinku. Šiuo metu yra peržiūrimos ugdymo programos, tikrai daugiau dėmesio skiriama individualiai vaiko raidai. Labai tikiuosi ir viliuosi, kad tos programos, kurios nėra pakankamai tinkamos ir sukelia daugiausia diskusijų, dar bus vis keičiamos. Šiek tiek Švietimo, mokslo ir sporto ministerija atsižvelgė į Švietimo ir mokslo komitete išsakytas pastabas, pristabdė šį procesą, tikimės, kad po truputėlį išžingsniuosime iš mokymo unisonu į tokią individualesnę prieigą prie kiekvieno mokinio.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi R. Tamašunienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama Ieva, aš dabar skaitau, sakysime, kitos mokymo priemonės, 1 straipsnis. Tai į mokymo priemones įeina skaitmeninio ugdymo plėtra. Aš manau, kad čia jūs išskyrėte tiesiog pabrėždami, koks čia buvo vienas tikslas.

Kitas momentas, noriu paklausti dėl ugdymo programų. Jūs žinote, kad iki šios dienos, jeigu neapsirinku, iki birželio 6 dienos turėjo pateikti visi siūlymus. Buvo tik viena savaitė laiko pastaboms dėl ugdymo programų pateikti, nes lyg ir gegužės 28 dieną buvo paskelbta. Kalbant su švietimo įstaigomis, jos nieko apie tai nežinojo. Kaip jūs tai vertinate, nes jūs dalyvaujate Švietimo komitete? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėl ugdymo priemonių. Mes įvedame naują sąvoką, ne ką nors papildomo, o iš principo įvedame naują sąvoką. Kitas dalykas dėl ugdymo programų. Žinoma, pirmiausia blogas dalykas, kad mes tokius projektus kaip ugdymo programų atnaujinimas finansuojame projektinėmis Europos Sąjungos lėšomis. Tai nerodo pakankamo dėmesio valstybės politikoje. Tokios svarbios srities turi būti nuolatinis monitoringas, stebėseną, iš to daromos išvados ir daromi pakeitimai. Kai mes darome projektinį, na, tokį, čia mūsų pirmininkas mėgsta sakyti, kai kažkas vyksta pagal gaidaraštį, tada natūralu, kad tik pribėgamai, momentiška daromi pakeitimai. Aš tai vertinu blogai, kaip netinkamą valstybės planavimo politiką ir tikiuosi, kad kada nors išmoksime ir pasimokysime iš šių klaidų.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ačiū. Pranešėja, mano klausimas iš dviejų dalių. Pirmiausia skaitmeninės mokymo priemonės ir keliami joms reikalavimai. Gera, kai yra bazinė skaitmeninių priemonių pasiūla mokytojams, bet, kita vertus, mokytojai labai kūrybingai organizavo ugdymo procesą, kuomet perėjo prie nuotolinio mokymo. Todėl aš galvoju, kad reikia nepamiršti ir to momento, mokytojams palikti erdvės patiems pasigaminti, suteikti būtent materialinę bazę, kad jie gebėtų tą padaryti, ir palikti jiems erdvės patiems pasigaminti priemones individualizuojant ugdymo procesą.

Antras dalykas. Man atrodo, jūs šiek tiek prieštaraujate pati sau, norite ankstinti ugdymą ir jo kokybę, bet kalbant apie vaikus, kurių raida yra šiek tiek sutrikusi, kuomet pedagoginė psichologinė tarnyba nustato kažkokį poreikį ar nepakankamą raidos brandumą mokyklos pradžiai, norite tuos vaikus palaikyti namuose. Man atrodo, tai netinkamas būdas. Reikia sudaryti asmeninio asistento... nes vaikas, atėjęs devynerių metų į pirmą klauzę, jausis taip pat nejaukiai tarp savo bendraamžių, nes tai bus ne jo amžiaus grupės vaikai. Vaikams kiekvienai metai yra... Jie labai jautriai reaguoja į savo amžiaus grupę.

Man atrodo, antru variantu aš vis dėlto galvočiau, kad psichologinė pedagoginė tarnyba nustato raidą ir siūlo, kaip organizuoti to vaiko ugdymo procesą. Bet jis turėtų startuoti su kitais vaikais, taip jo neišskirti iš visuomenės, palikti spręsti tėvams. Tėvai dažnai neobjektyviai sprendžia dėl savo vaikų ir visi...

PIRMININKAS. Laikas, kolege.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). ...aišku, linki savo vaikams geriausio.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Atsakydama į klausimą dėl skaitmeninių ugdymo priemonių pirmiausia noriu pabrėžti, kad taip, yra tikrai puikių pedagogų, kurie puikiai organizavo darbą šiuo pandeminiu laikotarpiu, tikrai kūrybingai ir visaip pasižiūrėjo į šį procesą. Tačiau mes kaip ir visur faktiškai susiduriame su dideliais švietimo ir ugdymo netolygumais, nes vieni tikrai labai pasistengė, o kiti naudojosi skenuotų vadovėlių versijomis ir taip organizavo ugdymą. Manome, kad tokia prieiga yra netinkama, kad turi būti skaitmeninių ugdymo priemonių katalogas, kuris būtų atviras. Kiek yra žinoma, jis po truputėlį kuriamas. Bet tai nėra valstybės politikos dalis, čia tokio laisvo pasirinkimo dalis. Manome, kad toms priemonėms turi būti keliama aukšti kokybiniai reikalavimai kaip ir kitoms mokymo priemonėms, kaip minėjau, vadovėliams, pratyboms ir panašiai.

O dėl, kaip jūs paminėjote, devynerių metų, tai niekas nesiūlo devynerių metų startuoti. Siūloma iki vienerių metų atidėti, ypač orientuojantis į vaikus, kurie yra gimę antroje metų pusėje. Iš tikrųjų to reikšmingo skirtumo nebūtų. Tai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už ir prieš yra užsirašę kalbėti po vieną kolegą, bet nė vieno iš jų salėje nematau. Todėl suteiksiu dėl vedimo... Atsiprašau, L. Slušnys kalbės prieš. Atsiprašau, nebuvo kę tik. Tada ministrė dėl vedimo tvarkos.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Aš jau sugrįžau. Labai atsiprašau. Esu prieš, nes pirmiausia pagal šį įstatymą tokia viena dalis, tarsi jausmas, jeigu įvertinsime visas higienines normas, tai mes turbūt

kiekvieni namai nutarsime, kad trūksta mums ploto. Ir tada aš jau keliu klausimą – o kas apmokės? Jeigu mano vaikui trūksta stalo arba vietos stalui, tai galbūt valstybė prisidės prie to, kad nupirktų tą stalą papildomai, o tai reiškia, kad vos ne praplėstų mano namus. Tai visai būtų gal ir neblogai, bet iš kokių pinigų tai mes turėtume padaryti? Viena rizika.

Antra rizika yra gana rimta. Vaikams, patiriantiems socialinę riziką, privalomas ikimokyklinis ugdymas. Į tai žiūriu... Mes, žiūrėkite, nesusitvarkome su privalomais skiepais ir testavimais. Dar įvesti privalomą ugdymą yra pirmiausia... Kas vertins tą socialinę riziką taip? Tą vertinimą... Yra labai didelė rizika, kad vertindami socialinę riziką ir privalomą ugdymą mes turėsime bėdos dėl diskriminacijos. Čia yra tiesus kelias į vaiko teisių pažeidimą. Rekomenduoti, siūlyti galime, ką tik norite, bet aš nesutiksiu su privalomu ikimokykliniu ugdymu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuojama bus numatytu metu.

Ministre, dėl vedimo tvarkos ar... (*Balsas salėje*) Replika paprastai būna po balsavimo. Tiesiog net nežinau. Prašau. Trumpai. (*Balsas salėje*) Atsiprašau. Minutėlę, aš neįjungiau. Taip, prašau.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Noriu patikslinti, kad neklaidintų, nes čia buvo pasakyta, kad bendrojo ugdymo... (*Balsai salėje*) Kalbu į mikrofoną. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Įjungė. (*Balsai salėje*)

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Negi manęs negirdite? (*Balsai salėje*) Kolegos, noriu patikslinti, kad bendrojo ugdymo programoms rengti ir konsultacijoms dėl programų yra duota daugiau kaip mėnuo. Tai neklaidinkime žmonių, dar ir dabar vyksta konsultacijos. Yra atnaujintos gairės bendrojo ugdymo programų rengimo. Jūs turbūt tai turėjote galvoje. Šiuo metu vyksta dėl gairių kelių labai nedidelių patikslinimų konsultacijos savaite. Tai neklaidinkime žmonių. Dėl bendrojo ugdymo programų tikrai yra pakankamai laiko. Visi galėjo ir gali pasisakyti, procesas vyksta tikrai konsultuojantis.

PIRMININKAS. Ačiū, bet čia yra motyvai už, prieš. I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau. Replika.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš tik reaguodama į motyvus prieš, kadangi ten buvo pusė, dalis visiškai ne apie projektą pateikta – dėl socialinės rizikos šeimų ir privalomumo. Tai buvo Prezidento teikta pataisa ir būtent tą dalį aš siūlau išbraukti ir pasakyti, kad visi tėvai, kurie pageidauja, o kiti pagal kitus visiškai kriterijus. Jūs truputėlį pasižiūrėkite dėl to, dėl ko kalbėjote, Linai.

PIRMININKAS. Ačiū. Aš manau, jeigu bus po pateikimo, bus svarstymas, bus galimybė koreguoti pasiūlymais. Kaip ir minėjau, balsuojama bus numatytu metu.

16.18 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-412 (pateikimas)

Teikiu svarstyti 2-7 klausimą (atsiprašau kolegų dėl to, kad ne visai iš eilės čia viskas buvo) – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-412. Prašau. V. Jukna.

V. JUKNA (*DPF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

Lietuva jau daugiau kaip metus gyvena karantino režimu. Nemaža dalis žmonių gauna sumažėjusias pajamas, daugelis yra priversti apriboti savo veiklas dėl karantino metu taikomų apribojimų ir gyvena prie skurdo arba žemiau skurdo ribos.

Lietuvoje skurdo riziką patiria beveik trečdalis žmonių. Pajamų nelygybė siekia beveik septynis kartus tarp daugiausiai ir mažiausiai gaunančių pajamų. Šis skirtumas dar daugiau išaugo pandemijos metu. Skurdas gresia net 38 % 65 metų ir vyresnių žmonių ir yra gerokai didesnis už Europos Sąjungos vidurkį.

Nuo liepos mėnesio brangstanti elektra ir dujos taip pat turės įtakos ir prekių, ir paslaugų kainoms. Tai, be abejo, sukels jų didėjimą. Tai vėlgi labiausiai palies mažiausias pajamas gaunančius žmones.

PVM lengvata būtiniausiems maisto produktams leistų bent iš dalies amortizuoti kainų didėjimą ir gerinti konkurencines sąlygas verslui. Todėl šiuo įstatymo projektu siekiama sumažinti bū-

tiniausių maisto produktų kainas ir tokiu būdu gyventojams palengvinti finansinę naštą. Būtiniausių prekių krepšelis sudarytas remiantis Statistikos departamento perkamiausių prekių sąrašu.

Lietuva yra tik su keliomis Europos Sąjungos narėmis, tokiomis kaip Bulgarija, Danija, Estija, kuriose nėra pridėtinės vertės mokesčio lengvatų pagrindiniams maisto produktams. Daugumoje Europos Sąjungos šalių PVM lengvata yra taikoma būtiniausiems maisto produktams.

Darbo partijos frakcija siūlo taikyti lengvatinį 5 % PVM tarifą šiems būtiniausiems maisto produktams: aliejui, daržovėms, duonai, kruopoms, makaronams, miltams, pienui, sviestui, šviežiai mėsei, šviežiai žuviai, vaisiams. Priėmus įstatymo projektą dėl PVM mažinimo būtiniausių maisto produktų kainoms, pirmo būtinumo produktai taptų labiau įperkami ir tai mažintų turtinę atskirtį. Viena šeima vidutiniškai Lietuvoje išleidžia per 20 % maistui. Lietuva yra antroje vietoje visoje Europos Sąjungoje pagal išlaidas maistui ir nealkoholiniams gėrimams visoje gyventojų išlaidų struktūroje. Mažesnes pajamas gaunančių žmonių šis procentas yra dar didesnis. Pritaikius 5 % PVM sumažėtų mažiausiai pajamų gaunančių Lietuvos gyventojų mokestinė našta ir taip pat užtikrintų jiems galimybę rinktis platesnį ir sveikesnį maisto produktų krepšelį.

Kitas svarbus aspektas, mažesnis PVM tarifas lemtų ne tik mažesnes kainas vartotojams, bet ir sudarytų sąlygas Lietuvos gamintojams paprasčiau konkuruoti su užsienio šalių gamintojais. Kviečiu, kolegos, palaikyti šį projektą ir keisti Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą taikant 5 % PVM lengvatinį tarifą būtiniausiems maisto produktams. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti E. Gentvilas. Prašau. Ruošiasi M. Majauskas.

E. GENTVILAS (LSF). Norėjau tą klausimą pateikti V. Bukauskui, jis tikrai būtų išsigandęs ir neatsakęs, bet dabar jums pateiksiu. Žiūrėkite, kolega, kaip yra. Jūs šiandien teikiate tris projektus, jūsų frakcija, visi projektai 19 straipsnio 4 dalies 4 punkto papildymas. Mes planavome kuo mažiau teisės aktų. Aš suprantu norą turėti daugiau pateiktų projektų, na, bet negi buvo taip sudėtinga papildyti 4, 5, 6 punktais ir pateikti vieną projektą, nes dabar vienas atskiras įstatymo projektas kruopoms, kitas – vaistams, trečias – ekologiškiems produktams. Ko jūs čia mus apkraunate visokiais tokiais ne visai prasmingais dalykais, ar negalėtumėte iš karto po pateikimo, jeigu pritariama, sujungti į vieną ir nevarginti Seimo su trimis atskirais įstatymų projektais?

V. JUKNA (DPF). Ačiū už klausimą. Po pateikimo, jeigu bus pritarta, tikrai galima sujungti ir tada vienu kartu svarstyti.

PIRMININKAS. Mykolo nematau. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi M. Puidokas.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Gerbiamas pranešėju, ką tik kalbėjome apie ekologiškus produktus ir apie siekį sveikai maitintis, o dabar matome kitą, kur yra ir padruskinti, ir pacukrinti, ir makaronų, ir miltų, ir taip toliau. Jūsų du siekiai sveikiau maitintis ir nupirkti daugiau sudėtingai dera. Noriu pasakyti, kad šiandien dalyvauju jūsų darbotvarkės pasiūlymų pateikime kaip praeitos kadencijos Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos, nes visi tie pasiūlymai iš tiesų pateikti mūsų frakcijos praeitą kadenciją, tik mes nenumatėme būtiniausių maisto produktų, o siūlėme Vyriausybei spręsti dėl pirminių krepšelio. Jūsų pateiktas... Jūs paminėjote makaronus, o aiškinamajame rašte aš matau druską ir cukrų. Kaip jūs nustatėte tą krepšelį ir kodėl jau dabar jūs minite skirtingus maisto produktus?

V. JUKNA (DPF). Taip, iš tiesų tenai galbūt korektūros klaida, cukraus tikrai nebuvo įtraukę, galbūt į tai bus atsižvelgta, pataisyta, o būtiniausių prekių krepšelis yra sudarytas, kaip ir minėjau, remiantis Statistikos departamento perkamiausių prekių sąrašu, kuris yra oficialiai publikuojamas.

Toliau norėčiau paminėti, jūs paminėjote, kad makaronai galbūt nėra toks sveikas maistas, jeigu kalbame konkrečiai apie makaronus, bet kalbant apie ekologiją, tai tie patys makaronai gali būti ekologiški. Turbūt nėra jokio ryšio tarp to ir tarp to. Ekologiški gali būti ir makaronai, ekologiški gali būti ir visi produktai, kurie atitinka arba yra pagaminti pagal sertifikuotą gamybos schemą.

PIRMININKAS. Klausia M. Puidokas. Ruošiasi K. Vilkauskas.

M. PUIDOKAS (DPF). Iš tikrųjų labai reikalinga pagalba nepasiturintiems gyventojams. Norėčiau paklausti, kaip jūs manote, ar šie pakeitimai padės vietiniams gamintojams geriau realizuoti produkciją ir kartu skatins vietinės rinkos gyvybingumo palaikymą? Dėkui.

V. JUKNA (DPF). Taip, tikrai labai teisingas pastebėjimas. Kaip ir kalbėjome dėl ekologiškų produktų, tai tikrai nebus taip, kad sumažinus PVM lygiai tiek pat sumažės ir kainos mažmeninėje rinkoje arba vartotojui. Tikrai tiek nebus, bet mažėjimas bus juntamas, tam yra, kaip minėjau, ir Konkurencijos taryba, ir kitos institucijos, kurios turi prižiūrėti tą rinką. O kitas ne ką mažiau svarbus dalykas yra vietinių gamintojų palaikymas, tai yra mūsų verslo palaikymas, jie irgi turės geresnes konkurencines sąlygas. Tai yra ypač svarbu ekonomikai išeinant iš to pandemio laikotarpio, kai ekonomika patyrė tokį sukrėtimą, šiuo požiūriu tai būtų irgi svarbus projekto pakeitimas.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, norėjau paklausti. Tradicinis klausimas – kiek tai kainuos biudžetui? Vienas klausimėlis. Ir kita tokia pastaba dėl pačių produktų sąrašo. Prieš tai kolegos minėjo, jeigu prioritetai žmogui gali pasikeisti. Dabar sakome, kad skurdžiausiai daliai žmonių mes siūlome tokius ir tokius produktus, tai galėtų pasikeisti ir krepšelis. Manau, reikėtų galbūt ne taip aiškiai išvardinti, kaip prieš tai minėjo kolegos.

V. JUKNA (DPF). Dėkui už klausimą. Dar kartą pakartosiu, atsakydamas jums. Šitas krepšelis, arba šitie produktai, buvo paimti remiantis oficialiais Statistikos departamento pateikiamais duomenimis. Bet, žinoma, svarstymo metu po pateikimo tai galėtų būti keičiama arba papildoma. Galėtų būti nustatytas ne baigtinis sąrašas, po to, sakysime, būtų įpareigtos kompetentingos institucijos, jos galėtų papildyti tą sąrašą. Tai tikrai įmanoma keisti ir apie tai būtų galima diskutuoti svarstymo metu. Bet, kaip minėjau, pirminiame variante, remiantis oficialia statistika, viešai priimanais duomenimis, yra sudarytas būtiniausių produktų krepšelis.

Dabar kiek tai kainuotų. Kaip ir sakiau, aš niekada nebraukau taip buhalteriskai iš vienos eilutės į kitą. Kaip įvertinti tuos dalykus, kad padidėja suvartojimas, kad padidėja perkamumas, kad padidėja gamyba ir visa kita. Be abejo, kaip jūs ir sakote, jeigu bus pritarta po pateikimo, svarstymo metu turės ir Vyriausybė įvertinti, kiek galėtų kainuoti kiekvieno produkto PVM surinkimas, nesurinkimas. Kaip aš minėjau, visada laikiausi tos nuostatos ir laikysiuosi, kad ne visada vien tik mechaniškas vienos ar kitos eilutės subraukymas parodo visą vaizdą.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Argumentai už – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (DPF). Gerbiami kolegos, kviesčiau palaikyti, nes analogiškos PVM lengvatos galioja ir mūsų kaimyninėje Lenkijoje. Mes matome, kad daugeliui maisto produktų taikomas 8 % tarifas, 5 % tarifas taikomas būtiniausiems maisto produktams, tokiems kaip duona, pieno gaminiai, grūdų produktai, mėsos gaminiai, sultys. Taigi ir šiuo atveju yra siūloma PVM lengvata aliejui, daržovėms, duonai, kruopoms, makaronams, miltams, pienui, sviestui, šviežiai mėsei, žuviai ir vaisiams. Aš manau, tai yra tos būtinos maisto prekės, kurių kainos sumažėjimas tikrai būtų pastebimas, ir tai būtų naudinga tiems gyventojams, kurie gyvena labiausiai nepasiturinčiai. Ir tai, ką šiandien kalbėjo ir Ekscelencija Prezidentas savo metiniame pranešime, prisidėtų būtent prie tos turtinės nelygybės ir skurdo mažinimo, nes to mes ir norime mūsų valstybėje, kurdami gerovės valstybę. Kviečiu palaikyti. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš norėjo kalbėti J. Razma, bet jo nėra. Balsavimas bus numatytu metu.

16.30 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8, 14, 19, 20, 21, 25, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-487 (pateikimas)

Teikiu darbotvarkės 2-11 klausimą – Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8, 14, 19, 20, 21, 25, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-487. Pranešėja – I. Kačinskaitė-Urbonienė. Ponia Ieva, jums klausimą pristatyti reikia. Socialinio draudimo pensijų įstatymo projektas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų paprastai pristatysiu, bet įstatymas nepaprastas, manome, kad yra labai reikalingas. Šiuo įstatymu mes siūlome sudaryti galimybę įgyti teisę į mirusio sutuoktinio pensiją, kitaip tariant, pasirinkti, mirus sutuoktiniui, savo ar mirusio sutuoktinio pensiją gauti. Iš tiesų yra susiklosčiusi situacija (ne tik

mūsų valstybėje, bet ir kitose valstybėse), kad dar tam tikras pasiskirstymas vaidmenimis šeimoje egzistuoja: vienas sutuoktinis daugiau dirba, kitas daugiau rūpinasi namais ir todėl galbūt neturi tokių didelių karjeros galimybių. Štai kodėl norime pasiūlyti idėją, kuri, tikimės, padės reikšmingai sumažinti socialinę atskirtį, skurdą, o kartu neapkrautume valstybės papildomo finansavimo poreikiu ir papildomomis lėšomis. Niekur nėra reikalaujama papildomų lėšų. Realiai tai, ką uždirbo tam tikras šeimos ūkis, ir turėtų galimybę gauti senatvėje.

Kaip žinote, mes esame ketvirti nuo pabaigos Europos Sąjungoje pagal pagyvenusių žmonių, pensininkų, mūsų senjorų socialinės atskirties skurdo rodiklius, ir iš tiesų ta vienišo žmogaus išmoka, kurią mes visiškai neseniai priėmėme, iš esmės neišspręs šios sistemos. Štai kodėl mes galvojame apie taiklias, bet daug nekainuojančias priemones, kurios, manome, padėtų spręsti tos socialinės atskirties klausimus.

Panaši sistema jau dabar egzistuoja Vokietijoje. Manome, kad čia mes galėtume pradėti diskusijas ir ieškoti taiklesnių būdų, kaip mažinti vyresnių žmonių skurdą ir spręsti socialinės atskirties problemas. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Taip, jūsų nori paklausti daug kolegų. Pirmasis klausia E. Pupinis. Ruošiasi L. Nagienė.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tiesų jūs kalbate apie didesnes pajamas, bet toks įstatymas paprastai dar labiau sumažintų kai kam pensijas, nes atsirastų tų, kurie pasiimtų didesnes, užuot pasidalinę su visais. Jei mano didelę pensiją gaunantis vyras numirė, automatiškai iš „Sodros“ aš gaunu jo pensiją ir taip mažinu pensiją tų, kurie to negaus. Vis dėlto negalime kalbėti turbūt apie išlyginimą, paprasčiausiai čia diferenciacija. Ar nemanote, kad geriau eiti tuo keliu, kurį ir pradėjo ši dauguma, tai yra didinti vienišų žmonių pensijas ir taip galbūt visiems vienišiams padėti, o ne tik tiems, kurie per savo sutuoktinį užsitikrino didesnes pajamas ir didesnes pensijas? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Taikli pastaba, bet šie du projektai arba šios dvi kryptys viena kitai neprieštarauja. Mes galime eiti vienišų asmenų išmokų didinimo keliu, o kartu galime kalbėti apie pasirinkimą, kurio – savo ar mirusio sutuoktinio pensiją įgyti. Taigi šiuo atveju nematau čia jokio prieštaravimo. Aš kaip tik matyčiau papildomas taiklias priemones geresniam mūsų senjorų gyvenimui.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi R. Baškienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Pirmiausia pradėsiu nuo socialinio draudimo principų. Jūs visiškai panaikinate socialinio draudimo principus, teikdama šį įstatymą. Kiekvienas žino, kad pensija skaičiuojama pagal uždirbtas draudžiamąsias pajamas, tai yra darbo užmokesį ir stažą. Jūs apie tai net nekalbate. Dabar jūs aiškinamajame rašte sakote, kad mažinsite socialinę atskirtį. Ką tik priėmėme vienišų asmenų pensiją. Apie tai, kaip mes ir kalbėjome, kad trūksta žmonėms... kuo jis skiriasi, kai yra vienišas? Dabar kuo aš būsiu nusikaltusi, kad neturėjau sutuoktinio ir *neapsižėnijusi* buvau? Pasakykite man. Aš negalėsiu pasirinkti kitos išmokos, didesnės išmokos, nes tik kas penktas vyras yra našlys, o visą laiką yra moterys. Aš turiu Statistikos departamento patvirtintą lentelę, kad tikrai daug daugiau yra moterų našlių.

Dabar vienas klausimas. Pirmiausia, šiuo įstatymu jūs neskatinatė dirbti. Prašom pasakyti, jeigu aš gaunu dalinę senatvės pensiją, tarkime, ir kitą pensiją gaunu iš užsienio, kaip tokiu atveju jūs vertinsite? Aš jau gana geras pajamas esu uždirbusi, nes užsidirbau kitą savo dalį pensijos užsienyje, grįžau į Lietuvą.

Kitas momentas – išankstinė pensija. Išėjau penkeriais metais anksčiau į pensiją ir pasiimu savo vyro, sutuoktinio... Aš labai lengvai gyvenu, nedirbu...

PIRMININKAS. Laikas, kolege. Prašom formuluoti.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). ...penkerius metus aš gausiu jau savo vyro pensiją. Ar tai yra teisinga, kaip jums atrodo?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ponia Laima, aš labai gerbiu jūsų darbinę patirtį ir žinau, kad jūs tikrai esate įsigilinusi į socialinio draudimo išmokų sistemą, jūs tikrai turite tokios patirties, kai jau galite kalbėti apie niuansus, konkrečias tvarkas. Todėl gerbiu tą jūsų patirtį, manau, kad jos prireiks. Jei šis įstatymas pereis pateikimo stadiją, mes galėsime padiskutuoti, kaip

įvairiais atvejais spręstume ir kokią tvarką taikytume, tarkime, jeigu asmuo dirbo užsienyje, dalį pensijos užsidirbo ten ir panašiai. Aš tik dar kartą pakartosiu. Šiuo įstatymu mes nesiūlome naikinti vienišo asmens išmokos, mes suteikiame galimybę pasirinkti, ar jis gautų savo pensiją ir, tarkim, vienišo asmens išmoką, ar pasirinktų, jeigu jam taip yra palankiau, mirusio sutuoktinio pensiją. Tiek.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė. Ruošiasi K. Masiulis.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamoji kolege, išties labai vertinu jūsų aktyvumą, naujas iniciatyvas, tiesiog esate to pavyzdys. Tačiau sakykite, socialinio draudimo patrauklumas ir atsakingumas, įnašai, darbo stažas – viso to jau kolegos klausė. Aš manau, tuos akcentus jūs tikrai sudėjote ir suprantate, kad jūsų siūlymas daug ką pakeistų iš esmės. Jūs truputį lyg ir paminėjote kitų šalių patirtį – Vokietiją. Prašom pasakyti, ar tikrai veikia toks principas, kokį jūs siūlote? Labai racionalu yra pasidomėti kitų šalių patirtimi, nekurti dviračio, galbūt pritaikyti jų naudingą, teisingą, o galbūt ištaisyti jų daromas spragas. Štai kitų šalių patirtis ir kas galbūt dar paskatino jus tokį įstatymo projektą rengti? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėkoju, ponio Rima. Tikrai išmintingai ir labai elegantiškai sugebate paklausti sudėtingų klausimų. Mes rėmėmės tik Vokietijos patirtimi. Iš tiesų atvirai prisipažinsiu, kad nespėjome užsakyti iš mūsų specialaus Tyrimų skyriaus Seime galbūt apžvelgti plačiau, nes tiesiog stokojome laiko ir gal tos tokios darbinės patirties nėra, kaip naudotis tais instrumentais, esančiais Seime. Kol kas rėmėmės tik Vokietijos patirtimi, sakoma, kad ten ta sistema veikia, bet jeigu projektas pereitų pateikimo stadiją, tikrai tam reikėtų klausymų, platesnių diskusijų, išorinio vertinimo. Tas studijas užsake, susipažinę su kitų šalių patirtimi, tikrai galėtume įvertinti, koks variantas labiausiai padėtų spręsti vyresnio amžiaus asmenų, senjorų socialinės atskirties problematiką.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia K. Masiulis. Ruošiasi L. Kukuraitis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Mano du trumpi klausimai. Pirmas būtų toks. Jūs sakote, kad čia papildomų išlaidų, sąnaudų nesukels, bet kai kas gaus daugiau pinigų, kažkokie senjorai. Kaip jūs išbursite, kad atsiras daugiau pinigų, bet jų nebus daugiau išleista? Čia pirmas klausimas, kaip tie burtai įvyks.

Antras klausimas. Ar jums ne gėda pateikti tokį klausimą? Esate protinga, racionali.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas Kęstuti. Štai jūs, priešingai nei ponio Rima, mokate labai neelegantiškai paklausti. Bet nieko tokio. Tikrai ne gėda, mes manome, kad tai yra labai reikalingas įstatymo projektas, kuris padėtų spręsti, taikliai spręsti susidariusią problematiką dėl senjorų atskirties ir skurdo.

O kalbant apie papildomas lėšas, mes neprašome esmingai padidinti pensijų, mes sakome, kad valstybė neprognozuoja, kada ir kokių žmonių mirs. Mes sakome, neatimkite galimybės iš šeimoje uždirbtų pinigų mokėti senatvės pensiją, kuri yra palankesnė senjorams.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Kukuraitis. Ruošiasi A. Sysas.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, iš tiesų tikrai labai daug klausimų kelia šitas įstatymo projektas ir dėl principų, ir dėl finansų. Dėl finansų tikrai reikia pasakyti, kad valstybė prognozuoja, kiek, kokių žmonių galimai mirs, ir dėl to galima numatyti tam tikrus „Sodros“ rezervus ir numatyti paskui finansavimą tų pensijų, dėl kurių yra išpaigojimų. Turint galvoje, kad didžioji dalis pensininkų yra moterys, o paprastai jų pensijos yra mažesnės, tai žinoma, kad šitas įstatymo projektas turės ženklų įtaką mūsų viešiesiems finansams ir taip pat „Sodros“ rezervams. Čia būtų korektiška kalbėti apie finansus, kad tai kainuos.

Kitas klausimas. Vertinant įstatymą, atrodo, kad jūs tą maitintojo arba tą, kuri didesnė, pensiją planuotumėte ir tiems, kurie mirė ir anksčiau. Klausimas, kaip jūs numatote „Sodros“ administracinę darbą – sužiūrėti visų, kurie mirė per įvairias mūsų epochas: tiek sovietmečio, tiek iki 1995 metų, kol „Sodra“ nebuvo suformuota, paskui po 1995 metų ir paskui. Kaip tai administruoti, jeigu tos pensijos santykinai galbūt yra didesnės negu dabartinės ir jeigu dabartinės našlės arba našliai rinkęsi savo mirusio sutuoktinio? Ar įvertinote šitą aspektą?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Iš tiesų toks atskiras vertinimas nebuvo padarytas ir mes, aišku, neturėjome konsultacijų su „Sodros“ vadovybe, kiek laiko užtruktų peržiūrėti siste-

mą, kiek reikėtų pasiruošti, kad šis įstatymas galėtų įsigalioti. Manome, kad tai galėtų padaryti svarstymo metu, kai jau ištrauktų visos suinteresuotos institucijos ir pasakytų, kiek reikės realiai laiko pasiruošti, tvarkoms aprašyti, nes tai tikrai pakeistų ir administravimą, ir valdymą.

Mes tikrai nesame užsispyrę, kad štai pateikėme ir kuo greičiau jis turi būti priimtas. Taip, tai būtų idealu, bet vertiname realistiškai, kad užtruks laiko perdaryti administravimą ir perdaryti sistemą. Tikrai irgi, kaip jau minėjau poniai Laimai, vertiname jūsų patirtį Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje ir tikimės, kad prisidėsime kuriant tvaresnę ir geresnę sistemą.

PIRMININKAS. Paskutinis klausimą užduoda A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, žinote tokią liaudies patarlę – greitą darbą velniai gaudo? Aš pasistengsiu labai elegantiškai paklausti, kad neižeisčiau.

Gerbiama kolege, pirmiausia reikėtų pasidomėti Lietuvos įstatymais. Būkite gera, paieškokite Lietuvos teisės aktų registre draudimo nuo našlystės ir kiek mokate įmokų šitam draudimui. O jeigu kalbate apie Vokietiją, tai taip, Vokietijoje yra toks draudimas. Ten mokama įmoka ir už tai yra mokama ir išmoka. Lietuvoje tokios įmokos nėra. Kodėl jūs nesiūlote, pavyzdžiui, didžiausią kokio nors milijonieriaus draudiminę mirties įmoką paimti ir visiems mokėti pagal tą? Vis tiek pinigų ten daugiau mažiau paimsime iš pensininkų, nes visi kiti draudimai yra nuostolingi. Ar elegantiškai?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Elegantiškai. Ačiū, pone Algirdai. Iš tiesų jūs, kaip socialdemokratas, turbūt pritariate, kad reikia ieškoti būdų, kaip mažinti socialinę atskirtį ir skurdą. Aš esu įsitikinusi, kad jūs iš principo galvojate ta pačia kryptimi kaip ir mes. Šį įstatymą teikiame vildamiesi, kad būtent Socialdemokratų partija palaikys tam, kad mes galėtume sumažinti senjorų socialinę atskirtį ir skurdą. Tikrai galėtume svarstyti apie draudimą, galėtume svarstyti apie papildomas įmokas šioje srityje, bet reikia žengti pirmą žingsnį. Kol kas mes apie tai išvis net nediskutuojame. Su viltimi žiūriu į jūsų pusę.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūs atsakėte. (*Balsai salėje*) Klausimų ir atsakymų laikas baigėsi. Argumentų už nėra. Prieš pasisako K. Masiulis. Ačiū, poniai Ieva.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kaip matau, čia šio klausimo svarstymas virto gražuolių konkursu dėl elegancijos. Aš nepretenduoju čia būti elegantiškas. Tiesiog esu politikas, o politikoje yra ringas. Čia yra smūgiuojama. Jeigu yra neprotingas įstatymas, reikia smūgiuoti, o ne konkuruoti, kad jį išgirtum, ir čia elegantiškai kaip nors pasakyti ką nors kritiško, bet nepasakant, vis dėlto neužgaunant to pateikėjo. Įstatymas yra neprotingas. Čia jau elegantiškai pasakiau, nes būčiau pasakęs dešimt kartų stipriau. Tai čia jau iš manęs daugiau elegancijos jūs negalite sulaukti.

Kitas dalykas, ką aš noriu pasiūlyti, aš tada noriu dalyvauti tame elegancijos gražuolių konkure ir pasiūlyti darbo užmokestį mokėti, kokį gavo iki tol velionis. Gal ir darbo užmokestį mokėjime, juk pinigų yra biudžete. Juo labiau kad, sako, tai nekainuoja.

Administracinė našta kokia bus, kaip tai administruoti? Čia tiek daug klausimų, kad tie klausimai skandina pateikėją. Nereikėtų tokių neparengtų klausimų rimtame parlamente rimtai partijai pateikti. Tai yra apsijuokimas ir tiek. Kitaip aš negaliu vertinti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsavimas jau netrukus, maždaug po 20 minučių, dėl apsvaistytų klausimų.

16.46 val.

Civilinio kodekso 2.81 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-464, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-465 (pateikimas)

Teikiu darbotvarkės 2-13.1 ir 2-13.2 klausimus – Civilinio kodekso 2.81 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-464 ir lydimąjį Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-465. Pranešėjas – V. Fiodorovas. Prašau.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu įstatymų pakeitimo įstatymų projektus iš esmės dėl techninės klaidos ištaisymo. Iš karto tiems, kurie galvoja, kad yra perteklinis įstatymas, sakau, kad tikrai neperteklinis įstatymas. Ta dalis, dėl kurios, aš manau, veikla, apie kurią kalba įstatymas, būtų neišsivaizduojama.

Projekto tikslas yra, kad juridinio asmens valdybą sudarytų fiziniai asmenys, kurie raštu – pasikeitimas yra, kad būtinai raštu, – patvirtina savo sutikimą dalyvauti būtent tose valdybose ir valdymo organuose. Šiandien dar pasitaiko, kad asmenys yra įtraukiami jiems nežinant. Užklauso Registrų centro, ar tokių atvejų buvo, tai Registrų centro atsakymas – taip, tikrai pasitaikė, tikrai kreipėsi į Registrų centrą asmenys, kurie nežino, į kokias... arba kurie nežino, kokiuose valdymo organuose ir kokių įmonių. Jie neatpažįsta įmonių, į kurias jie yra įtraukti. Tarp tokių asmenų yra pasitaikiusių netgi teisėjų ir prokurorų.

Taigi, įstatymas yra neperteklinis, rašytinis sutikimas nėra perteklius. Juolab kad tokiais atvejais žmonės pasirašo, kaip jie pasirašo darbo sutartis, tai pasirašyti ir sutikti dalyvauti valdymo organuose būtų ne perteklius. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų klausti niekas nenori. Balsuosime numatytu metu.

16.48 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 ir 15³ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-36(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Finansinių ataskaitų... (*Balsai salėje*) Labai atsiprašau, peršokau. Darbotvarkės 2-14 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 ir 15³ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-36(2). V. Gapšys. Prašau. Arba S. Šedbaras, parašyta. (*Šurmuly salėje*) Iš Teisės ir teisėtvarkos komiteto kas nors, gal A. Širinskienė gali. Čia yra svarstymas, reikia komiteto išvados. (*Šurmuly salėje*) Atsiprašome už techninius trikdžius. Prašau, kolega.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Netikėtai teko pavaduoti kolegą. Gera diena.

Birželio 2 dieną komitete apsvaistėme Statuto pataisas kartu įvertindami ir Teisės departamento išvadas. Joms buvo pritarta bendru sutarimu, tai yra 7 komiteto narių balsais už, o prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, išgelbėjote situaciją. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Už ir prieš pasisakančių nėra. Balsuosime numatytu metu.

16.50 val.

Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-521 (pateikimas)

Dabar jau tikrai skelbiu darbotvarkės 2-15 klausimą – Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-521. Pranešėjas – A. Skardžius. Prašom, kolega.

A. SKARDŽIUS (DPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, išties elementarus įstatymo projektas. Projektu siūloma papildyti Finansinių ataskaitų audito įstatymo 11 straipsnį nauja 2 dalimi, nustatant, kad praktika atliekama įstaigoje, vadovaujant darbuotojui, kuris turi ne mažesnę kaip trejų metų auditoriaus stažą, prilyginama auditoriaus padėjėjo praktikai.

Kokia yra problema? Lietuvoje mažėja auditorių, ir taip atsitiks, kad šią paslaugą turbūt reikės pirkti iš užsienio kompanijų. Auditorių padėjėjams nėra sudarytos tinkamos sąlygos įgyti kvalifikaciją, tai yra būnant auditoriaus padėjėju. Pavyzdžiui, Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Finansų ministerijos pagrindinė funkcija – nepriklausomų auditorių priežiūra. Tikrina auditus ir tikrina audito įmones. Tikrinimo procesui vadovauja auditorius, yra būtina sąlyga, tačiau jo padėjėjas negali būti auditoriaus padėjėjas, kuris įgautų tą reikiamą praktiką ir laikytų auditoriaus egzaminą. Tiesiog šiuo pakeitimu bandoma išplėsti galimybę galbūt ir Valstybės kontrolėje, kur yra ne tik kontrolieriai, bet ir auditoriaus kvalifikaciją turintys asmenys, atlieka tas pareigas, taip pat vidaus audito įmonėse. Auditams, kuriems vadovauja auditoriaus kvalifikaciją turintis asmuo, jo padėjėjas galėtų atlikti praktiką, dalyvaudamas tuose pačiuose audituose arba, kaip šiuo atveju minėta įstaiga prie Finansų ministerijos, vertindamas ir atlikdamas patikras audito įmonių ir nepriklausomų auditorių.

Tai yra toks elementarus siūlymas. Aš manau, kad galime atsižvelgti į Teisės departamento pastabas ir svarstymo metu patobulinti. Taip mes išties išspręstume daug svarbių dalykų ir atvertume galimybę Lietuvoje patyrusiems, įgavusiems patirties asmenims laikyti auditoriaus egzaminą ir taip kurti pridėtinę vertę čia, o ne kažkur kitur.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti pora kolegų. A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, skaitant jūsų aiškinamąjį raštą, mane labiausiai sudomino vieta, kur parašyta, kad įstatymo iniciatoriai ir rengėjai yra Seimo nariai. Gal galėtumėte įvardinti, kuris iš jų buvo auditorius?

A. SKARDŽIUS (DPF). Seimo nariai, kurie pasirašė po šio įstatymu, nemanau, kad jie turi auditoriaus... Nežinau, galbūt ir turi auditoriaus kvalifikaciją. Bet šiuo atveju aš tikrai negalėčiau įvardinti. Bet ta problema egzistuoja ir kaip tautos atstovai, manau, mes turime teisę teikti tokį įstatymo projektą, matydami problemą.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti Z. Balčytis. Prašom.

Z. BALČYTIS (LRF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų gal noras yra labai geras, tačiau, kaip žinote, tokia nuostata, kai praktikai, kurią atlieka jūsų minimi darbuotojai, tai praktikai vadovauja darbuotojas, o ne audito institucija, prieštarauja Europos Sąjungos teisei. Tokia yra tam tikra išvada. Ar jums neatrodo, kad vis dėlto tobulinant, vis dėlto nelabai išėitų patobulinti, kadangi tai iš principo neatitinka Europos Sąjungos teisės, reiktų prašyti Vyriausybės išvados.

A. SKARDŽIUS (DPF). Aš sutinku dėl Vyriausybės išvados, bet šiuokart kalbama apie tai, kad vadovauja ne mažiau kaip trejus metus auditoriaus stažą turintis asmuo, tai yra auditoriaus stažą turintis asmuo. O kalbant apie šią įstaigą, jis laikinai sustabdęs... Aš kalbu apie Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybą prie Finansų ministerijos. Bet jis savo kvalifikacijos reikalavimus turi atitikti. Mes turime ir Valstybės kontrolę, pavyzdžiui, ponas V. Švedas turi auditoriaus kvalifikaciją, taip? Valstybės kontrolierius. Ir turbūt ten ne vienas turi, ir iš vidaus audito turi. Tai mes tiesiog sudarytume galimybę asmenims įgyti tą kvalifikaciją, nes dabar trūksta, dabar uzurpavę nepriklausomi auditoriai ir tik audito įmonėse galima tai atlikti. Aš manau, kad tikrai galima tobulinti, išplėsti, sakykime, galimybę įgyti tą kvalifikaciją. Čia toks, sakyčiau, labai reikalingas siūlymas ir tiesiog palengvintų sunkią praktikantų dalį. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus. Balsuojama bus netrukus.

Dėl motyvų, atsiprašau, buvo. Nebuvo? Z. Balčytis už.

Z. BALČYTIS (LRF). Labai trumpai. Kadangi mano kolega iš komiteto pateikė tam tikrus paaiškinimus, tai aš sutikčiau, kad mes po pateikimo pritartume, tačiau paprašytume Vyriausybės išvados.

16.56 val.

Civilinio kodekso 6.914 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-522, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-523, Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-524 (pateikimas)

PIRMININKAS. Aišku. Teikiu 2-16.1, 2-16.2, 2-16.3 klausimus – Civilinio kodekso 6.914 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-522 ir lydimuosius – Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-523, Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-524. Pranešėjas – V. Gapšys. Prašom, kolega.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Projektas yra skirtas spręsti susidarančią situaciją, kai bankai vis dažniau vengia atidaryti sąskaitas arba jas uždaro įmonėms, kurios galėtų efektyviai ir toliau veikti, bet bankinė sistema vis dažniau ima joms trukdyti. Žinoma, projektai (jau kalbėjau su keliais kolegomis) dar turės būti taisomi, tobulinami, bet tai būtų pirmas žingsnis parodant, kad bankai negali bet kada ir bet kaip elgtis su klientais, o bankinė sąskaita yra vienas iš tų svarbių instrumentų, be kurio šiandieninis gyvenimas tiek fiziniam, o juo labiau juridiniam asmeniui yra sunkiai įsivaizduojamas. Todėl civilinio kodekso pakeitimais siūloma padaryti taip, kad jeigu

bankas nori atsisakyti atidaryti sąskaitą, jis turi gauti tam teismo leidimą. Tai yra turi būti aiškos priežastys, kodėl fiziniam arba juridiniam asmeniui sąskaitos atidaryti negalima. Dabartinis Civilinis kodeksas taip pat numato, kad sąskaitą kaip ir privalo bankas atidaryti, tačiau to ne visada paisoma.

Lygiai taip pat lydimieji teisės aktai. Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas numato, kad santykiai irgi galėtų būti nutraukiami tik esant teismo sutikimui, tai yra tik įrodžius, kad tų santykių tęsti negalima dėl tam tikrų kriminalinių veiklų, kurios trukdo normaliai bankinei sistemai, arba yra daromi kokie nors nusikaltimai.

Kaip ir minėjau, šis įstatymo projektas dar būtų taisomas. Taigi esminiais atvejais, tokiais, kai sąskaitos yra neaktyvios, nefunkcionuoja ilgą laiką, kad jas būtų galima uždaryti be teismo leidimo, kad nebūtų apkrauta teisminė sistema. Siūlau pradėti svarstyti, nes problema yra aktuali, verslo ir gyventojų vis dažniau keliama. Manau, kad jeigu jos nespręsimė, ateityje mes su ta problema susidursime vis dažniau ir dažniau. Todėl teikiu šiuos projektus Seimui.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmas klausia L. Slušnys, ruošiasi A. Skardžius.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Bankai iš principo yra institucijos, kurias turbūt labiausiai sergi įstatymai, ir yra apriboti įvairiausių tarptautinių susitarimų ir tarptautinių standartų. Laisvės ir pareigos jau yra įtvirtintos tarptautiniuose dokumentuose. Mano klausimas yra toks. Kam reikia mūsų teismus ir teisėjus užkrauti papildomais prašymais dėl kažkokių leidimų, kai tie patikrinimai yra ir taip labai ryškūs ir labai rimti? Ačiū.

V. GAPŠYS (DPF). Ačiū už klausimą. Taip, aš sutinku su jumis, kad bankai yra stebimi ir prižiūrimi. Taip yra ir taip turi būti. Bet tais atvejais, kai kalbama apie sąskaitos atidarymą, santykių pradėjimą, vis dažniau nuskamba ir tokie susirūpinimai, kad bankai atsisako tų klientų, kurie jiems nenaudingi, kuriuos reikės toliau tikrinti, prižiūrėti ir panašiai. Nors, kaip ir minėjau, Civilinis kodeksas numato, kad sąskaita turi būti atidaryta, jeigu nėra tam tikrų prieštaravimų, tačiau tai faktiškai ne visada įvyksta. Aš manau, kad tas teisinis reguliavimas būtų dar vienas pavyzdys bankams, kad jie atidžiau žiūrėtų situaciją. Jeigu jie turėtų argumentų, kodėl neatidaryti sąskaitos, jie galėtų tai padaryti, bet turėtų surinkti tuos argumentus, o ne vien susimanyti, kad to kliento galima neapsiimti ir bus paprasčiau. Manau, kad įstatymas būtų geras saugiklis.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi A. Mazuronis.

A. SKARDŽIUS (DPF). Turbūt visi, kolegos, prisimename, kaip Prezidentė D. Grybauskaitė gerė užsienio bankus, kad jie suteiks skaidrumo finansų sektoriui ir kad mes gyvensime kaip švedai. Tačiau, pasirodo, bankus, kurie buvo išstumti iš Lietuvos, neva dirbo neskaidriai, lietuviško kapitalo bankus pakeitė Skandinavijos valstybių bankai ir, pasirodo, išplovė ne vieną milijardą to paties Kremliaus lėšų. Bankai šiandien tikrai turi nepakankamą nacionalinio banko priežiūrą, tai galiu patvirtinti ir kaip ilgametis parlamentaras, dirbęs Biudžeto ir finansų komitete, Audito komitete, ir matydamas kaip pilietis, atstovaudamas jiems.

Ar nemanote, gerbiamas kolega, kad reikėtų apriboti ir kitus dalykus, na, sakykime, politikavimą ir politinius finansinio tarpininkavimo įstaigų sprendimus, taip pat išduodant kreditus, įvairias paskolas ir tvarkant piliečių sąskaitas? Ačiū.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju už klausimą. Tai yra platesnis klausimas negu šiais projektais sprendžiamas. Šiais projektais sprendžiamas klausimas, kad tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys galėtų realiai atsidaryti sąskaitas, kad nereikėtų jiems vaikščioti iš vieno banko į kitą įtikinėjant, kad jie nori sąžiningai turėti sąskaitą, taip pat, kad nebūtų nutraukiami su jais dalykiniai santykiai vien todėl, kad bankui atrodo, kad dar vienas popierėlis yra nepateiktas, nors ta įmonė kartais ir neturi galimybių jį pateikti – niekas iš jų, nė viena kita institucija tokių dokumentų nereikalauja.

Tų situacijų aš šiandien nenoriu atkartoti, kiek yra buvusių, ir žiniasklaidoje tos situacijos yra ne kartą nuskambėjusios, bet tai yra jau nevienkartiniai atvejai. Mes kalbėjome, į frakciją buvome pasikvietę Lietuvos banko vadovą, ir situacija yra stebima. Aš manau, mes turime daryti pirmus žingsnius, kad jeigu nepavyktų Lietuvos bankui spręsti derybomis, parodant tas gerąsias praktikas, kaip turėtų bankai veikti, mes turėtume ir įstatyminius svetus tai situacijai reguliuoti, jeigu to prireiktų ateityje.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiamas kolega, iš tiesų jūs šnekate apie gerą dalyką, tai yra apie papildomą reguliavimą, kai atidaromos naujos sąskaitos. Bet dabar faktiškai yra sistema, kai jau esami bankų klientai, turintys sąskaitas, jomis disponuodami ir nepažeidinėdami jokių įstatymų reikalavimų, staiga sužino, kad jų sąskaitos yra uždarytos vien dėl to, kad atseit nepateikė kokios nors informacijos arba neuždėjo varnelės, neperpatvirtino informacijos, kurią bankas jau turi. Tokie sprendimai priimami išaldant tavo nuosavybę, tavo lėšas iki savaitės, o kartais net ilgesniam laikotarpiui, visiškai negalvojant apie pasekmes, o pasekmės kartais kainuoja realius pinigus. Ir tai nėra vienetiniai atvejai, tai yra sistema.

Ar jūsų įstatymo pataisos užkardys kelią tokiems atvejams, kai kažkoks klerkas, sėdintis banke, dažnu atveju neseniai būna baigęs universitetą, jo darbo patirtis iki dvejų trejų metų, priima sprendimus apie tavo sąskaitos išaldymą be jokių teisminių institucijų *parėdymų* ar sprendimų?

V. GAPŠYS (*DPF*). Pateikimo metu yra teikiami trys įstatymų projektai. Vienas susijęs su sąskaitų atidarymu – Civilinis kodeksas, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas susijęs su dalykinių santykių nutraukimu. Būtent tas įstatymas iš dalies spęstų ir jūsų paminėtą problemą. Kalbama ne apie sąskaitos užšaldymą, bet sąskaitos uždarymą, santykių nutraukimą. Todėl bankai turėtų didesnę prievolę patys įrodyti, kodėl jie nusprendė nutraukti dalykinius santykius.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Už ir prieš yra. Už kalba A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, nesikartosiu ir nekartosisiu jau pasakytų argumentų, bet, matyt, visiems ir kairėje, ir dešinėje šioje salėje sėdintiems kolegoms aišku ir labiau nei akivaizdu, kad bankai dabar dažnai prisidengdami Pinigų plovimo ir terorizmo prevencijos įstatymo įvairiausiomis nuostatomis, galiojančiomis jau n metų ir nekeistomis bent 5–7 metus, iš tiesų staiga pradeda jas taikyti visiškai kitaip, paveikti patys savo neskaidrių veiksmų vienoje ar kitoje Baltijos, Šiaurės ar Skandinavijos valstybėje, imasi tokių neadekvačių veiksmų, kai visiškai be jokio pagrindo, be teismų institucijų priežiūros ar, sakykim, įgaliojimo atlikti vienus ar kitus veiksmus, ar tai būtų sąskaitos uždarymas, ar tai būtų pinigų išaldymas dėl vieno ar kitų klientų veiksmų, iš tiesų imasi tokių drastiškų priemonių. Visi tai matome, visi puikiai suprantame tą problemą.

Dar daugiau. Tą problemą mato ir supranta ir Lietuvos centrinis bankas. Jie susitikimo su mūsų frakcija metu tai patvirtino. Taip, galbūt priemonės, aprašytos įstatymų projektuose, yra tobulintinos, galbūt reikalauja kažkokio papildomo šlifavimo, tai, aš tikiu, šios kadencijos Seimo Biudžeto ir finansų komitetas svarstymo stadijoje tikrai galės labai sėkmingai padaryti, galės labai sėkmingai išklausti diskusijų ne tik su Bankų asociacija ar Lietuvos centriniu banku, bet ir su klientų atstovais, klientų interesus ginančiomis asociacijomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis. Tai yra tiesiog būtina padaryti. Be pritarimo šiems įstatymų projektams po pateikimo, to, deja, negalėsime padaryti. Lietuvos bankų sistemos vartotojai, tai iš principo yra visi Lietuvos Respublikos piliečiai, prieš stipriąją derybinę poziciją, tai yra bankus, liktų neapginti. Todėl raginu palaikyti šiuos įstatymų projektus ir pradėti diskusijas šiais visiems Lietuvos Respublikos piliečiams itin aktualiais klausimais.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš pasisako L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū. Iš tiesų siūlau balsuoti prieš, nes siūlomos pataisos apkrauna be reikalo valstybės tarnautojus, teisėjus. Manau, kad ypač daug chaoso įveda supaprastintas procesas, kuris taps formalumu, tiesiog atimančiu teisėjų laiką. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Gerbiamieji kolegos, noriu truputį dėmesio. Dabar yra laikas, kada mes turėtume balsuoti, bet mums liko neapsvarstyti dar penki klausimai. Pagal tai, kokį matavimą užsirašiusiųjų skaičių, mes užtruktume pusvalandį ir galėtume balsuoti dėl visų vienu kartu. (*Balsai salėje*) Nuomonės išsiskiria. Mano toks siūlymas, mano galva, racionalus, bet galime... Kolega E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, jeigu būtų likęs vienas klausimas, aš sutikčiau su jūsų logika, bet dabar yra likę penki klausimai, kurie gali būti vystomi nežinia kiek

– valandą ir taip toliau. Seimas yra patvirtinęs darbotvarkę. Pabalsuojame, likusius penkis klausimus – po to.

PIRMININKAS. Gerai. Kolega A. Vyšniauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, aš pritarčiau jūsų pasiūlymui, kad periname, kas liko, nes liko tikrai labai nedaug...

PIRMININKAS. Gerai, kolegos. Mano siūlymas buvo, bet vis tiek padarykime tai civilizuotai. Teikiu balsuoti... Kolega Andrius. Prašau. (*Balsai salėje*) Atsiprašau. Andrius.

A. MAZURONIS (DPF). Gerbiamas pirmininke, aš tik norėjau palaikyti jūsų siūlytą poziciją ir idėją ir frakcijos vardu... (*Balsai salėje*) Gal neįjungtas mikrofonas? Ar girdite?

PIRMININKAS. Įjungtas, įjungtas.

A. MAZURONIS (DPF). Aš tik norėjau palaikyti jūsų siūlytą idėją ir frakcijos vardu tuomet prašyčiau balsuoti dėl jūsų įgarsinto pasiūlymo. Mes manome, kad būtų logiška baigti visus tuos penkis klausimus ir balsuoti dėl visų klausimų vienu metu. Frakcijos vardu prašome balsuoti dėl jūsų pasiūlymo. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Aš suprantu kolegos Eugenijaus nepasitenkinimą. Mes ryte, tvirtindami darbotvarkę, patvirtinome tokį grafiką, bet mūsų valia tą grafiką pakeisti. Aišku, galime balsuoti ir toliau tęsti darbotvarkę, bet po to vis tiek reikės rinktis.

J. Razma. Prašau. Minutėlę.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų ryte patvirtinome darbotvarkę. 17 val. 5 min. yra punktas – balsavimai dėl projektų. Gerbkime savo sprendimą. Žmonės kažkaip susiplanuoja laiką pagal tą patvirtinimą, nesiblaškykite. Turime dirbti pagal darbotvarkę.

PIRMININKAS. Ačiū. Aš tik atsiklausiau jūsų nuomonės. Nuomonės išsiskyrė, vieningumo nėra, tai... Taip, atsiprašau, dar A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pirmininke, jau 5 minutės, mes jau būtume baigę balsavimą. Kartais neatsargus žodis įvelia į nereikalingas diskusijas. Mes ryte diskutavome Seniūnų sueigoje, net balsavome dėl balsavimų, kaip mes norėtume, bet patvirtinome tokią darbotvarkę. Vykdykite darbotvarkę.

17.10 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-437(2) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS. Gerai, supratau. Balsuojame. Norisi kaip geriau, išeina kaip visada. (*Juokas salėje*) Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-3.1 ir 2-3.2 klausimus. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, po vieną. Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 13 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-437(2). Pranešėjas buvo L. Savickas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 122: už – 117, prieš nėra, susilaikė 5. Po pateikimo pritarta. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, priėmimas. Sprendimas priimtas. Ačiū. (*Gongas*)

17.11 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-438(2) (priėmimo tęsinys)

Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-3.2 klausimą – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-438(2). Priėmimas. Pranešėjas – L. Savickas. (*Šurmuly salėje*)

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 121, balsavo 121: už – 116, prieš – 1, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

17.12 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-439(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3.3 klausimas – Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-439(2). Priėmimas. (*Šurmulyš salėje*)

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 123: už – 119, prieš nėra, susilaikė 4. Priimtas. (*Gongas*)

17.13 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 75¹, 75², 75³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-567 (pateikimo tęsinys)

Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-4 klausimą – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 75¹, 75², 75³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-567. Pateikimas.

Užsiregistravo 126, balsavo 124: už – 95, prieš – 1, susilaikė 28. Po pateikimo pritarta. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Galime bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Balsuojame.“*) Yra pageidavimas balsuoti. Gerai. Vyriausybė siūlo skubos tvarką. Kas balsuoja už, pasisako už skubą, kas kitaip – prieš.

Užsiregistravo 124, balsavo 124 Seimo nariai: už – 78, prieš – 27, susilaikė 19. Skubai pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomų nematau. Siūloma svarstyti birželio 22 dieną.

17.15 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-544 (pateikimo tęsinys)

Teikiu balsuoti darbotvarkės 2-5 klausimą – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-544. Pateikimas.

Užsiregistravo 123, balsavo 119 Seimo narių: už – 53, prieš – 21, susilaikė 45. Nepritarta. Grąžinti tobulinti ar atmesti? Teikiu balsuoti. Kas balsuoja už, grąžina tobulinti, kas prieš – atmesti projektą.

Už tai, kad būtų tobulinama, – 71, prieš – 53. Nuspręsta tobulinti.

Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos nario nebalsuojama.

17.17 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-412 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-412.

Užsiregistravo 126, balsavo 126 Seimo nariai: už – 59, prieš – 22, susilaikė 45. Nepritarta. Kas balsuoja už – tobuliname, kas prieš – atmetame.

Kad būtų tobulinamas, pasisakė 64, prieš – 58. Tobuliname.

17.19 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-408 (pateikimo tęsinys)

Toliau teikiu balsuoti darbotvarkės 2-8 klausimą – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-408.

Užsiregistravo 124, balsavo 123: už – 54, prieš – 15, susilaikė 54. Po pateikimo nepritarta.
Kas manote, kad reikia tobulinti, – už, kas prieš – balsuojate kitaip.
Už – 66, prieš – 51. Pritarta tobulinimui.

17.20 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-520 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-520. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 125, balsavo 123: už – 58, prieš – 13, susilaikė 52. Nepritarta. Balsuojame dėl tobulinimo arba ne.

Už – 72, prieš – 53. Tobuliname.

17.22 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-441 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 9, 40, 43 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-441.

Užsiregistravo 125, balsavo 124: už – 105, prieš – 1, susilaikė 18. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Švietimo ir mokslo komitetas. Kolega E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėtume frakcijos vardu paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Taip, turbūt bendru sutarimu pritariame dėl Vyriausybės išvados. Siūloma svarstyti Seimo III (rudens) sesijoje.

17.23 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8, 14, 19, 20, 21, 25, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-487 (pateikimo tęsinys)

Teikiu balsuoti 2-11 klausimą – Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8, 14, 19, 20, 21, 25, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-487.

Užsiregistravo 123, balsavo 123: už – 35, prieš – 27, susilaikė 61. Po pateikimo nepritarta. Balsuojame dėl tobulinimo.

Už – 55, prieš – 70. Atmesta.

17.25 val.

Civilinio kodekso 2.81 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-464, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-465 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-13.1, 2-13.2 klausimai, du įstatymų projektai – Civilinio kodekso 2.81 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-464 ir Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-465.

Užsiregistravo 126, balsavo 126: už – 105, prieš – 1, susilaikė 20. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti Seimo III (rudens) sesijoje. Galime bendru sutarimu? Ačiū.

17.26 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 ir 15³ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-36(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 10 ir 15³ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-36(2). Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 121, prieš – 1, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

17.27 val.

Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-521 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-521.

Užsiregistravo 123, balsavo 121: už – 98, prieš – 3, susilaikė 20. Po pateikimo pritarta.

Siūlomas kaip pagrindinis komitetas – Audito komitetas. Siūloma svarstyti Seimo rudens sesijoje. Man primena, kad pateikimo metu buvo siūlyta Vyriausybės išvada. Turbūt tam neprieštarujate? Ačiū. Pritarta.

17.29 val.

Civilinio kodekso 6.914 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-522, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 18 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-523, Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-524 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-16.1, 2-16.2, 2-16.3 klausimų paketas – Civilinio kodekso straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-522, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-523 ir Civilinio proceso kodekso straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-524.

Užsiregistravo 93, balsavo 90: už – 58, prieš – 8, susilaikė 24. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti Seimo rudens sesijoje. Dėl Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo – Biudžeto ir finansų komitetas, o dėl Civilinio kodekso yra ir Teisės ir teisėtvarkos komitetas, ir Biudžeto ir finansų komitetas.

Taip, ministre, per šoninį mikrofoną. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Dėl visų šių įstatymų prašome Vyriausybės išvados. Ačiū.

PIRMININKAS. Prašoma Vyriausybės išvados. Turbūt galime bendru sutarimu? *(Balsai salėje)* Pritarta bendru sutarimu dėl Vyriausybės išvados.

17.30 val.

Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-479(2) (svarstymo tęsinys)

Rezerviniai klausimai. Rezervinis 1 klausimas – Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-479(2). Svarstymo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 110, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

17.31 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-558, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-559 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2 rezervinis klausimas – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-558 ir lydimasis – Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-559. Prašau balsuoti.

Užsiregistravo 114, balsavo 114: 113 – už, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, atsiprašau, Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 15 dieną. Galime pritarti? Taip. Ačiū.

17.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projektas Nr. XIVP-255 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 4 rezervinis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Felicijos Bortkevičienės metais“ projektas Nr. XIVP-255. Prašau.

Užsiregistravo 102, balsavo 98: už – 92, prieš – 1, susilaikė 5. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildoma – Laisvės kovų ir istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti Seimo rudens sesijoje.

17.34 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-616 (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 5 rezervinis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-616. (*Balsas salėje: „Jau balsavome ryte.“*) Dėl vieno balsavome. Dabar priėmimas. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 114, už – 114. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

17.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-617 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-617. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 111, susilaikė 1. Priimta. (*Gongas*)

17.36 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-618 (priėmimo tęsinys)

Ir rezervinis 7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-618. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 114, už – 114. Priimta. (*Gongas*)

Grįžtame prie vakarinės darbotvarkės. Mums liko dar penki klausimai. (*Balsai salėje*) Pagal prognozes turėtų užtrukti apie 40 minučių, balsavimas dar numatytas 18 val. 45 min. Frakcijų seniūnai, įspėkite, kad maždaug po 40 minučių bus balsavimas.

17.38 val.

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-273 neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIVP-541 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-273 neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIVP-541. Prašom, A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, šiuo Seimo nutarimu siūloma kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-273 apimtimi, pagal kurią žemė visuomenės poreikiams iš privačios žemės savininko gali būti paimta tenkinant viešąjį interesą, reikalingą socialinei infrastruktūrai plėsti, tai yra viešiesiems atskiriesiems želdynams kurti ir tvarkyti miestuose, miesteliuose ir kurortuose, siekiant įvykdyti viešųjų atskirųjų želdynų normas, neprieštarauja Konstitucijos 23 straipsnio nuostatomis ir konstituciniams teisinės valstybės principams. Kadangi Konstitucijos 23 straipsnis nustato, kad nuosavybė neliečiama, nuosavybės teisės saugo įstatymai, nuosavybė gali būti paimta tik įstatymo nustatyta tvarka visuomenės poreikiams ir teisingai atlyginta.

Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje pirmojo protokolo 1 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo turi teisę netrukdomas naudotis savo nuosavybe, kuri iš nieko negali būti atimta, išskyrus tuos atvejus, kai tai yra būtina dėl visuomenės interesų, ir tik pagal įstatymų nustatytas sąlygas bei vadovaujantis bendraisiais tarptautinės teisės principais. Tikslas įrengti ir eksploatuoti želdynus nėra pakankamas apriboti žmogaus teisę į privačią nuosavybę. Be to, ji galima būtų pasiekti mažesnę individualią naštą sukeliančiomis priemonėmis, kitaip tariant, turi būti pagrįstas proporcingumo ryšys tarp taikomų priemonių ir siekiamo įgyvendinti tikslo.

Šio įstatymo kilmė yra būtent praėjusioje kadencijoje visiems gerai žinomas atvejis, kai Pilaitės bendruomenė savo lėšomis įsirengė parką, tuomet savivaldybė sugalvojo ta žemę grąžinti laukiantiems restitucijos asmenims. Tai sukėlė šio įstatymo atsiradimą, tokios priežastys. Tuokart Teisės departamentas, tie patys išvadų rengėjai, Teisės departamento atstovai, vienareikšmiškai pasisakė, kad taip negalima daryti, kad tai yra neproporcinga priemonė taikyti žemės paėmimą visuomenės poreikiams dėl želdynų įrengimo. Juk Vilnius ir šiaip žalias miestas. Neseniai matėme Vilniaus miesto bendrojo plano pristatymą, 60 % teritorijos yra numatyta želdynams. Todėl apriboti žmogaus asmeninę nuosavybę, Konstitucijoje įtvirtintą nuosavybę į žemę, dėl želdynų įrengimo, tai gali būti sprendžiami kitomis priemonėmis. Ir būtent dėl vienetinių atvejų priimti įstatymą ir įtvirtinti šią nuostatą tikrai yra neproporcinga.

Aš puikiai prisimenu pačius pirmuosius projektus, kai nuosavybė buvo paimama visuomenės poreikiams, tokioms infrastruktūroms kaip „Via Baltica“, „Rail Baltica“ projektams. Tai yra savaime suprantama, kai negalima per kitą teritoriją tiesti infrastruktūros, tai yra tikrai proporcingi atvejai, bet kai įrengiami želdynai ir, savivaldybei nutarus, supaprastinta tvarka apribojama nuosavybė, na, tai tam tikras grįžimas į sovietinius laikus. Čia Konstitucinis Teismas tikrai turėtų išsakyti savo kompetentingą nuomonę, nes tuo atveju gali atsirasti dar įvairesnių. Kažkam galbūt bus patogų įrengti restoraną ar kavinę kurioje nors vietoje, vėl mes plėsime, plėsime iki begalybės ir tuomet grįšime į tuos sovietinius laikus.

Mielai atsakysiu į klausimus. Tikiuosi kolegų supratimo, kad Konstitucinis Teismas turėtų įvertinti šią situaciją ir, be abejo, Seimą orientuotų į būsimus sprendimus. Tiek būtų.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keturi kolegos. Pirmasis klausia K. Masiulis. Ruošiasi V. Ažuolas.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, problema, kurią jūs keliate, yra reali. Ji kilo dėl tokio chaoso, kuris tęsiasi jau ne vieną dešimtmetį, gražinant žemę savininkams. Tas chaosas, ma-

no supratimu, kyla dėl to, kad viena institucija yra atsakinga už miesto teritorijos planavimą, o kita institucija – už tą žemės gražinimą. Jos nesusiderina, nesusišneka ir štai galų gale turime problemų. Ar nesutiktumėte, kad čia ne Konstitucinio Teismo reikalas spręsti šią sudėtingą kompleksinę problemą, o mums ją reikėtų kaip nors išspręsti čia, parlamente?

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Gerbiamas kolega, iš dalies sutinku su jumis, kad reikėtų spręsti klausimą dėl NŽT, tai Nacionalinės žemės tarnybos disponavimo žeme, ir dėl koreliacijos su savivaldybei deleguota žemės gražinimo funkcija. Taip, bet Konstitucinio Teismo nuomonė šiuo atveju būtų svarbi dėl paties principo, dėl to Konstitucijos 23 straipsnio, kad žemė yra neliečiama. Dėl kokių nors, kad ir, tarkime, svarbių, bet neproporcingų dalykų ji dabar paimama, atimama iš piliečių, tas sąrašas turbūt nėra baigtinis, ateityje mes pildysime dar kitomis nuostatomis. Prevenčiai aš manau, kad tikrai reikėtų jau atsiklausti Konstitucinio Teismo, nes tas sąrašas plečiasi. Jūs puikiai prisimenate tą atvejį, kai „Siemens“ arenos 60 hektarų, ten buvo 10 hektarų valstybinės reikšmės miško, buvo atiduota savivaldybei, įrengta infrastruktūra Vyriausybės, o ji buvo išparceliuota savo draugams su užstatymo teise. Ir ką mes turime? Mes neturime infrastruktūros, stadiono – nieko toje vietoje. Tai štai tokie atvejai, kai visuomenės poreikiams paimama, o po to išparceliuojama. Mes turime akivaizdų pavyzdį. 10 hektarų miško buvo išmiškinta ten.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi V. Pranckietis.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, kaip jūs manote, kad valdantieji nuolat priiminėja įstatymus, kurie galimai prieštarauja Konstitucijai. Pavyzdys ir šis. Iš žmogaus atimama jo turima žemė, jo turtas. Ar tai iš tikrųjų, kaip jūs ir minite, nesudarys sąlygų dar labiau piktnaudžiauti? Pavyzdys: vystytojas pastatys pagal kokį nors projektą ir norės, kad aplink būtų žalia. Nueis į savivaldybę pas valdininkus ir sakys: suorganizuokite, kad aplinkui būtų žalia, ir atimkite žemę aplinkui. Ar nebus tokių pavyzdžių daug?

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū už klausimą. Būtent ir kelia nuogąstavimų tokia situacija, kad tas sąrašas nėra baigtinis, o paėmimas visą laiką supaprastinamas supaprastintais planais, nusprendus savivaldybės tarybai. Taip žmogaus nuosavybė bus ribojama. Kada nors reikėtų brėžti brūkšnį ir įvertinti proporcingumo principu, ar tikrai viešasis interesas yra proporcingas žmogaus nuosavybės atėmimui. Dėl to ir norima kreiptis į Konstitucinį Teismą. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia V. Pranckietis. Ruošiasi K. Vilkauskas.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Dėkoju pirmiausia už iniciatyvą. Ji yra teisinga. Mes tikriausiai visus abejotinos reikšmės ar prasmės įstatymus arba dėl atitikties Konstitucijai įstatymus turėtume galimybę pasitikrinti Konstituciniame Teisme ir Seimo nutarimu tai būtų daug greičiau. Mano klausimas yra, kodėl jūs nepasiūlėte man pasirašyti po šiuo projektu? Ačiū. Atsakymo nereikia.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Gerbiamas pirmininke, tiesiog dėl opozicinės darbotvarkės mūsų Darbo frakcijos sudarymo ir pernelyg didelio skubėjimo. Dėkui už palaikymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų labai aktualus klausimas. Dabar Vyriausybės programoje yra kaip tik numatyta, kad iš NŽT žemės turėtų būti perduodamos savivaldybei. Tai, matyt, jūs irgi tą turėjote omenyje vertindamas, rengdamas šį projektą? Klausimas.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Taip. Gerbiamas Kęstuti, aš minėjau, atsakydamas kitam kolegai, Kęstučiui iš priešingo flango, kad, be abejo, sukelia tam tikrą koliziją dabar dvigubas pavaldumas. NŽT disponavimas ir apribojimas savivaldybės funkcijų. Be abejo, Seimas prie to turės grįžti, bet šiuo atveju kreipimasis yra dėl nuosavybės nusavinimo. Būtent Konstitucinis Teismas turėtų įvertinti proporcingumo principą, ar tikrai siekiamas tikslas yra proporcingas, sakykime, galimai žalai piliečiui ir jo nuosavybei.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus. Yra norinčių išsakyti argumentus už, prieš. Už pasisako Z. Balčytis. Prašom, kolega.

Z. BALČYTIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų ir diskusijose, ir klausimais, kurie buvo keliami, daugelis sutiko, kad problema egzistuoja, reikia galų gale vieną kartą konstituciskai išsiaiškinti apibrėžimus, kad nebūtų galima iš tikrųjų visiškai be pagrindo nusavinti žemės.

Aš nemanau, kad želdynai yra kažkoks didžiulis valstybės poreikiams reikalingos žemės paėmimo pagrindas. Aš tikrai pritariu šitam įstatymo projektui ir kreipimuisi į Konstitucinį Teismą, kad ateityje mes tikrai turėtume labai aiškius apibrėžimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš pasisako K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, nesu aš kategoriškas priešininkas šito kreipimosi, bet susilaikysiu balsuojant. Aš suprantu problemą ir jau patvirtinau, kad tikrai suprantu egzistuojančią problemą. Čia gražiai kitas kolega Kęstutis... ir A. Skardžius teisingai atsakė. Yra taip, kad NŽT padalina. Ir dabar dar, tarkime, Kelmės centre NŽT paskiria sklypelį, priešais centre, meras nustemba, kad tas parduotas aukcione, ir taip toliau. Tai čia mes galime atrasti ant Vilniaus aplinkkelio, ant greitkelio viaduką pastatytą. Penkerius metus teismai vyko, viadukas stovi, o kelio nėra, negalima nutiesti. Lygiai taip pat buvo čia dėl minėto Ozo parko, kur yra seniai suplanuotas kelių juostų kelias, reikalingas miestui, bet nieko nebevyksta, ten rubikoninės valdos ir taip toliau.

Turėtų būti šitaip, bent jeigu būtų mano valia, miestas tvarko žemę ir ten, kur gali, ją ir grąžina su aiškia paskirtimi. Kai grąžina, žmogus žino, kad ten bus miškas, ten bus parkas, ten bus dar kažkas, ir tu nieko per daug nebesitikėk, kad pagal bendrąjį planą nebandytų pakeisti ten į gyvenamąją statybą ar dar ką nors.

Dabar yra chaosas. Miestas planuoja vienus dalykus, NŽT atiduoda ir, aišku, ten tie žmonės nori gyvenamųjų namų, nes taip yra brangiausia. Reikia spręsti šią temą, bet ne Konstitucinis Teismas ją sprendžia. Aš esu prieš tuščius oro virpinimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsuosime numatytu laiku.

17.51 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-527 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-527. V. Gapšys. Prašau, gerbiamas kolega, į tribūną.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Projektas yra susijęs su mokesčių administravimu, o tiksliau – su įmonių įtraukimu į nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašus.

Vykdamt parlamentinę kontrolę Biudžeto ir finansų komitete ne kartą teko išgirsti pastabų, kad įmonės negauna subsidijų, tų, kurios lyg joms ir priklausytų. Pradėję tikrinti įvairiausius atvejus, pastebėjome, kad įmonės dažnai negauna tų subsidijų dėl to, kad yra padariusios keletą mažareikšmių nusižengimų, kurie yra numatyti Mokesčių administravimo įstatyme, ir jos tai yra padariusios pakartotinai. Tai yra susidarydavo tokių atvejų, kad įmonė vieną kartą gauna išpėjimą, kitą kartą gauna 100 ar 200 eurų baudą ir esant pakartotinumui nebegali pretenduoti į subsidijas, nes yra įtraukta tarp nepatikimų mokesčių mokėtojų, tiksliau, neatitinka patikimo mokesčio mokėtojo kriterijų.

Atsižvelgiant į tai, yra parengtas įstatymo pakeitimas, pagal kurį mažareikšmiai pakartotiniai nusižengimai nebūtų pagrindas įtraukti tokias įmones į nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašus, tai yra tie nusižengimai, už kuriuos skiriama ne didesnė negu 300 eurų bauda. Mūsų žiniomis, klausimas yra svarstomas ir Valstybinėje mokesčių inspekcijoje, ir Finansų ministerijoje. Labai tikėtina, kad iš ten ateis pasiūlymų dar laisviau žiūrėti, tai yra dar sumažinti tą kartelę, kad dar mažiau įmonių patektų į tą nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašą ir pažeidimai būtų vertinami tik tie, kurie yra patys reikšmingiausi ir kurie iš tikrųjų didina įmonės rizikas ir panašiai.

Tikiuosi, kad po pateikimo mes galėsime jį patobulinti pagal tas vidines vykstančias diskusijas ir turėti tikrai neblogą projektą, kuris leis įmonėms laisviau dalyvauti gaunant įvairias paramas ir nebus joms uždedamas nepatikimo mokesčio mokėtojo antspaudas.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų nori paklausti viena kolegė. L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, pasakykite, o kaip jūs įsivaizduojate kontroliuoti ir drausminti tas įmones, nes jos tiesiog ne dėl to, kad nežinojo, bet nevykdė, tai ir buvo nurodyta kaip pažeidimai. Kaip jūs įsivaizduojate?

V. GAPŠYS (DPF). Gerbiama kolege, iš tikrųjų yra nustatyta, kad tik pagal projektą, tik tos įmonės, kurios gavo ne didesnę negu 300 eurų baudą. Už ką tai yra skiriama? Ten yra daug straipsnių, dabar kiekvieno mes čia turbūt neišanalizuosime, bet, pavyzdžiui, deklaracijos pateikimas ne laiku. Tos įmonės, jeigu vieną kartą nepateikė tos deklaracijos, po to ištaiso tą pažeidimą, pateikia deklaraciją, bet gauna dar vieną išpėjimą arba baudą už kokį nors smulkų pažeidimą, už kurį skiriamos minimalios baudos, ir po to jos įtraukiamos į nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašą ir negali gauti žymiai didesnių subsidijų. Tai yra pakankamai nesąžininga. Mes turėjome konkrečius atvejus, apie kuriuos diskutavome su Valstybine mokesčių inspekcija, ir pati Valstybinė mokesčių inspekcija atkreipė dėmesį, kad reglamentavimas yra taisytinas, tačiau jie nieko negali padaryti. Net jeigu įmonė ir ištaisė visus pažeidimus, ji tiesiog metams yra įtraukiama į tą nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašą, ir viskas. Jinai nebegali pretenduoti. Man atrodo, tai yra neproporcinga, todėl ir siūlome sumažinti tuos kriterijus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus. Prieš pasisakančių nėra, yra už – Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (LRF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tikrai noriu pritarti pranešėjui ir teikėjui, kad ta problema egzistuoja. Manau, kad yra labai geras pasiūlymas, ją reikia išspręsti, nes priemonės, kurios yra priimanamos dėl tų nedideles baudas gaunančių asmenų, iš tikrųjų yra neproporcingos. Aš siūlau pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuosime numatytu metu.

17.56 val.

Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projektas Nr. XIVP-565 (pateikimas)

Noriu pakviesti I. Kačinskaitę-Urbonienę pristatyti 2-19 klausimą – Daugiafunkcinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projektas Nr. XIVP-565. Prašau. (*Balsas salėje: „Daugiakultūrinio.“*) Taip, daugiakultūrinio. Labai atsiprašau. Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projektas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos, noriu pateikti Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projektą, kuris iš principo reglamentuotų, kas yra tas tautinis daugiakultūrinis tapatumas, tautinė bendrija, tautinė mažuma, jai priskiriamas asmuo ir apskritai, kodėl yra svarbu, vadovaujantis ir Tautinių mažumų pagrindų apsaugos konvencija, saugoti ir puoselėti tautinių bendrijų teises ir pareigas.

Turbūt visi gerai prisimenate, kad 2010 metais baigė galioti Tautinių mažumų įstatymas ir po to tarsi niekas neištraukė iš stalčių, galima taip sakyti, daug projektų, kurie buvo kurti, kurie atlieptų mūsų istoriją. Šiose žemėse tikrai visada sugyveno daug tautų, daug kultūrų ir tikrai sugebėdavo ir kartu sprendimus priimti, ir sukurti tokią valstybę, kokioje mes šiandien gyvename. Šiame įstatyme kalbama apie Lietuvos Respublikos piliečius, kurie priklauso vienai ar kitai tautinei mažumai ar bendrijai ir nori turėti daugiau galimybių puoselėti savo kultūrinį, tautinį identitetą.

Ką mes tuo įstatymu siūlome, be pagrindinių sąvokų? Sudaryti daugiau sąlygų ir suteikti teisių savivaldai spręsti, ar toje savivaldybėje asmenys, pavyzdžiui, galėtų kreiptis į savivaldos teritorijoje esančius administravimo subjektus tautinės bendrijos kalba. Tai veiktų ne tokiu principu, kad kiekvienas administracijos darbuotojas turėtų mokėti tautinės bendrijos kalbą, tikrai ne. Aš girdėjau čia tokių nuogastavimų, bet labiau veiktų kaip paslauga, galimybė kreiptis, po to būtų padarytas vertimas, gauti atsakymą ir vėl vertimas į tautinės bendrijos kalbą. Tokiu būdu mes priartintume savo Lietuvos Respublikos piliečius arčiau valdžios subjektų ir sudarytume galimybes lengviau gauti tam tikras paslaugas.

Antras dalykas, ką mes siūlome, kad tose savivaldose, kuriose yra toks poreikis, orientacinis skaičius yra 15 %, kai gyvena tautinės bendrijos atstovų, bet to procento gali savivalda ir nesilaikyti, jei mano, kad taip yra geriau ir taip yra tinkamiau, sudaryti galimybę greta valstybinės kalbos, pagrindiniai užrašai vis tiek išlieka valstybine kalba, greta užrašyti gatvių pavadinimus tautinės bendrijos kalba.

Ką mes dar siūlome, kad asmens dokumentuose, kituose civilinės būklės dokumentuose būtų galima greta valstybinės kalbos... Vėlgi valstybinė lietuvių kalba išlieka kaip pagrindinė ir čia niekas net negali nuneigti, nes tai mūsų valstybinė kalba, bet greta žmogui, kuris nori paryškinti

savo šaknis, sudaryti galimybę, pavyzdžiui, pasuose įsirašyti vardą, pavardę tautinės bendrijos kalba naudojant lotynišką rašmenį. Tai niekaip nesusilpnintų, nes yra baiminamasi, kad susilpnins valstybinę kalbą, lietuvių tautos tapatumą, tai niekaip nesusilpnins, nes mes tai darome greta.

Ir dar keletas aspektų. Iš tiesų turime unikalią galimybę Lietuvoje turėti puikiai keliomis kalbomis kalbančius asmenis ir stiprinti švietimo įstaigų tinklą, kuriame mokoma tam tikromis tautinių bendrijų kalbomis. Manome, kad to reikia, tai stiprina ir mūsų darbo jėgos potencialą. Tai yra tokie, sakyčiau, nedideli, bet reikšmingi pakeitimai, kurie leis pasakyti, kad tautinės mažumos, tautinės bendrijos Lietuvoje yra gerbiamos, jų kalba, papročiai, kultūra yra saugoma, o teisės užtikrinamos. Labai kviečiu palaikyti ir mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti nemažai kolegų. A. Nekrošius. Ruošiasi E. Pupinis.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama autore, tikrai įdomus įstatymas. Aš norėčiau paklausti, ar tai yra kokia nors unikali idėja, ar jina plačiai paplitusi Europos Sąjungos šalyse? Rengdama įstatymo projektą turbūt domėjotės, kokia situacija kitose šalyse, pavyzdžiui, Anglijoje, Vokietijoje, kitose šalyse, kur yra lietuvių, ar jie turi galimybę tokią paslaugą turėti? Toks būtų klausimas. Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėkoju už klausimą. Tikrai visų Europos Sąjungos šalių praktika nesidomėjome, bet Lenkijoje, kiek yra žinoma, Seinuose, štai ponija Rita patikslino, kad ir Punske yra galimybė lietuvių tautinei bendrijai kreiptis lietuvių kalba ir gauti paslaugas.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi L. Nagienė.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama kolege. Turbūt matėte Teisės departamento išvadas, jos kur kas platesnės negu pats įstatymas. Turbūt čia ne tik sąvokų reikalas. Norėčiau paklausti apie tą bendrą supratimą. Kai kada mes norėdami gero padarome blogą paslaugą. Suteikdami galimybę mokytis vien tautinių bendrijų kalbomis, mes kažkaip nepagalvojame apie tai, kaip paskui tie žmonės integruosis ir konkuruos universitetuose ir kitose vietose. Ir tai yra problema, ne tik galbūt finansavimo problema, bet, iš kitos pusės, specialistų poreikio problema, kaip galima būtų užtikrinti tuos specialistus, kurių nėra šiuo metu. Kaip galima suteikti sąlygas, kuomet turbūt tokių specialistų, kokių reikia tautinėms bendrijoms, taip pat gali būti trūkumas, nes jų neparengiame pakankamai ne tik lietuvių mokykloms, bet ir tautinių bendrijų. Ar nemanote, kad gali būti problemų dėl to įstatymo įgyvendinimo vien todėl, kad bus problemų ir su vėlesniu jo įgyvendinimu, nes žmonės nepasieks savo išsilavinimo tikslų? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Tikriausiai, pone Edmundai, jūs žinote, kad ir dabar yra mokyklų, ypač tose savivaldybėse, kur yra paplitusios arba daugiau gyvena tautinių bendrijų atstovų, kur ugdomoji kalba yra ne tik lietuvių. Mes matome tenai problemų: trūksta mokymo priemonių, trūksta finansavimo, trūksta gerų pedagogų, ypač lietuvių kalbos. Manome, kad tikrai niekaip čia nepablogins, atvirkščiai, šiuo įstatymu siūloma pagerinti. To tinklo išlaikymas iš principo tikrai yra valstybės vertybė. Manau, kad jis neturi būti silpninamas. Jis kaip tik turi būti stiprinamas, nes mes turime universalius potencialiai darbuotojus, kurie bus labai naudingi darbo rinkai.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi R. Baškienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Ieva, noriu jūsų paklausti. Dabar savivaldybėje jau atsiranda nebe valstybinė kalba – lietuvių kalba, bet savivaldybėje mes turėsime bendrauti, jeigu daugiau negu 15 %, kaip jūs minite savo teisės akte, ta kalba, kuria jis kreipsis, net ir atsakyti. Žinote, aš galiu pasakyti, ir pas mus Mažeikiuose kitų tautybių žmonių gyvena. Atvažiuos ukrainiečiai, mes ukrainiečių kalba turėsime, jeigu bus didesnis antplūdis. Tai aš kalbu – taip pat bus kitų tautybių. Atsiranda kitų tautybių.

Dabar dėl tautinių mažumų. Man truputį keista dėl lietuvių kalbos. Mūsų išvažiavę lietuviai ar Amerikoje, ar kur, taip, nori puoselėti lietuvių kalbą, tačiau jie mokosi privačiose lietuvių mokyklėlėse, kur savo tradicijas puoselėja. Tačiau valstybine kalba eina į mokyklą. Aš galvoju, kad kaip tik mes turėtume skatinti, kad jie ateitų į rinką ir dalyvautų toje rinkoje. Mano tokia pozicija. Ar jūs su savivaldybių asociacijomis, su visa asociacija esate kalbėję tais klausimais?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, ponija Laima. Gerbiu jūsų poziciją, šiuo atveju mūsų pozicijos šiek tiek išsiskiria ir paaiškinsiu, kodėl mes manome, kad taip turėtų būti. Turi-

me gražų Vilniaus miesto savivaldybės pavyzdį. Taip, atsakymų negalime pateikti, tarkime, lenkų, rusų ar anglų kalbomis, bet galime priimti prašymus, ir tai sumažina slenkstį, sumažina barjerą, kada tautinių bendrijų atstovai, būdami visaverčiai Lietuvos Respublikos piliečiai, mokantys čia mokesčius ir visa kita, kartais dėl savo kalbos barjero baiminasi kreiptis į savivaldą dėl kokių nors reikalingų paslaugų. Ir tokių yra ne vienas pavyzdys.

Šis įstatymas, aš manau, niekaip nepalies tokios savivaldybės kaip Mažeikiai, nes jis ten tiesiog neaktualus. Jūs paminėjote ukrainiečius, bet mes kalbame apie Lietuvos Respublikos piliečius, kurie save priskiria tam tikrai organizuotai tautinei mažumai, kurią mes vadiname tautine bendrija, tai liečia tokias savivaldybes kaip Vilniaus miestas, Vilniaus rajonas, Šalčininkai, Visaginas, kur šiaip paplitusios kalbos yra... vartojama tiesiog lietuvių kalba. Ir mes čia tikrai nesakome, kad visi savivaldybių darbuotojai turės kalbėti tos tautinės bendrijos kalba.

Įsiklausykite: mes sakome, kad priimti prašymą ir atiduoti atsakymą tos tautinės bendrijos kalba. Bet viduje vyksta procesas, turėtų būti skyrius, atsakingas už tinkamą vertimą, nes visi dokumentai privalo būti lietuvių kalba. Tai sako ir Konstitucinio Teismo nutarimas, ir visi. Tai bus kaip vertimo paslauga, kurios reikia tautinės bendrijos atstovui. Mes kalbame apie tai, kaip valdžią priartinti prie žmogaus, o jūs kalbate, kaip žmogui pasikeisti, pakeisti visą jo istoriją, pagrindą ir jam priartinti prie valdžios. Tokie skirtingi mūsų požiūrio taškai.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama, šiandien darbščioji įstatymų teikėja. Jūs taip gražiai, jaunatviškai pristatėte savo idėją, kuri nėra nauja, yra jau senoka. Tačiau atvirai pasakykite, ar jūs nepasitikite Lietuvos Respublikos Konstitucija, ar, jūsų nuomone, nepakanka to, ką gina Lietuvos Respublikos Konstitucija, ką gina Tautinių mažumų departamentas? Esame ratifikavę Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją, kurios pirmasis straipsnis nustato, kad tautinių mažumų asmenų teisių apsauga yra neatsiejama tarptautinės žmogaus teisių apsaugos dalis. Pirma.

Antra – tie tokie stebuklingi jūsų pasirinkti 15 %, toks magiškas skaičius, kad jeigu 15 %, kartelė yra, gali bet kaip prašyti, bet kaip kreiptis ir gauti atsakymą. Kam reikalingi tie 15 %, jeigu kitas teiginys – kad nereikia tų 15 %, jeigu taryba nutarė kitaip? Vadinas, pakanka ir 5 %? Prašom atsakyti į tuos du dalykus.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Pirmiausia aš visiškai pasitikiu Lietuvos Respublikos Konstitucija ir jau priimtais teisės aktais. Bet mes čia nedirbtume kiekvieną savaitę, jeigu mums nereikėtų papildomų teisės aktų, atliepančių Konstitucijoje įtvirtintas normas. Ir šiuo atveju žmogaus teisės, galimybės puoselėti savo kultūrą, identitetą, papročius taip pat yra įtvirtintos Konstitucijoje, tik kokią mes priėjimą prie to pasirinksim. Darbo partijos frakcijos nuomone, dalies galbūt, mes būtent matome tokią kryptį. Jums bus spręsti, koks šio įstatymo projekto likimas. Bet mes tikime, kad atėjo laikas atverti plačią diskusiją šia tema ir tiesiog kuo geriau rasti apibrėžimus, kurie tiktų didžiajai daliai.

Dabar dėl 15 %. Jūs taikliai pastebėjote, kad tie procentai gali būti didesni ar mažesni. Spręsti savivaldai. Ne kartą Valstiečių ir žaliųjų sąjunga akcentavo, kaip svarbu suteikti daugiau teisių regionams, savivaldoms. Būtent tą galimybę mes ir sudarome šiuo įstatymu. Geriausiai savivalda žino, koks procentas kokiomis sąlygomis geriausiai patenkintų tuos vietos gyventojų poreikius. Štai kodėl mes paliekame plačias galimybes savivaldai.

Dar daugiau pasakysiu. Mano manymu, tokia formuluotė visiems šiek tiek manipuliuojantiems politikams, neva tautinės bendrijos yra labai stipriai diskriminuojamos Lietuvoje, išmuš bet kokius argumentus iš dantų, nes mes atversime galimybes savivaldai apsispręsti, kaip, koku būdu geriausia tenkinti vietos gyventojų poreikius.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų atsakymų į klausimus laikas baigėsi. Balsuojama bus numatytu metu.

Yra motyvų už ir prieš. Už pasisako V. Giraitytė. Prašau.

V. GIRAITYTĖ (*DPF*). Tautinės bendrijos yra mūsų tautos dalis. Jų teisė į savo prigimtinių tapatumą, į kultūrą yra įtvirtinta net mūsų Konstitucijoje. Neužkirskime kelio šiam įstatymui pateikti, o dėl detalių tikrai galima diskutuoti ir rasti pačius geriausius sprendimus. Todėl kviečiu visus palaikyti šio įstatymo pateikimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš pasisako S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, nežinau, kaip jums atrodo, bet man šiandien atrodo, kad turime tipiską perteklinio teisinio reguliavimo pavyzdį. Šis įstatymo projektas nesprendžia visiškai teisinio reguliavimo spragų ar problemų, nes aš neradau jokių siūlymų naujoms realijoms suteikti įstatyminių teisinių reguliavimą. Šiame įstatyme nėra, bent jau aš neradau, normų, kurių negina Lietuvos Respublikos Konstitucija. Konkrečiai. Kas čia aiškinamajame rašte surašyta, visa tai yra numatoma ir ginama Konstitucijos 18, 37, 45 straipsniuose. Tačiau, kita vertus, tame įstatyme yra ir daug painiavos, liudijančios, kad susiduriame su gana keistoku Tautinių bendrijų įstatymo variantu. Iš principo, ko gero, galima taip daryti, nors Konstitucijos 37 straipsnis to nenumato.

Kitas dalykas. Kaip minėjau, tas stebuklingas skaičius, 15 % kartelė turi būti rajone, savivaldybėje, tačiau kita ranka galima priimti sprendimus, jei ten gyvens ir 5 %, tik kitakalbių žmonių. Svarbiausia, kad norima suteikti privilegijų, kai Konstitucijos 29 straipsnis įtvirtina asmenų lygia-teisiškumo principą ir neleidžia teikti privilegijų tautybės ar kalbiniu pagrindu. Apie tai ne kartą yra kalbėjęs ir Konstitucinis Teismas. Taigi aš manyčiau, kad pakanka įstatymų, šiuo metu nereikėtų suteikti tokių galių savivaldybėms, nes yra įstatymai, kurie galioja visai Lietuvai. Aš nusiteikęs nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsuosime jau netrukus.

18.14 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-249 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-249. S. Skvernelis. Prašom, premjere.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, teikiama įstatymo pataisa – Advokatūros įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Tikslas – siekti aiškiau reglamentuoti advokatams Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo leidžiamą papildomą veiklą ir galimybę būti paskirtiems kitų institucijų nariais, greta advokato paslaugų teikimo, ir patikslinti įstatymo nuostatas, numatančias advokato teisę Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu, Respublikos Prezidento dekretu ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu būti paskirtam komisijos nariu.

Iš tikrųjų Advokatūros įstatyme numatytos, kaip minėjau, papildomos galimybės ir ribojimai užsiimti veikla nesustabdant savo advokato praktikos, tai yra užsiimti mokslinė, kūrybine, pedagogine veikla, taip pat gali užsiimti, kaip minėta, būti tam tikrų komisijų nariais. Yra bendro pobūdžio taisyklės, tačiau yra keli esminiai dalykai.

Pirmiausia tai iš tikrųjų ypatinga profesija ir darbas, greta advokato paslaugų, yra rizikingas tuo, kad advokato darbas kitų institucijų veikloje galimas, kai yra suderinamas su advokato profesija, nekelia interesų konflikto ir užtikrina advokato veiklos laisvę ir nepriklausomumą. Noriu atkreipti dėmesį, kad Advokatūros įstatyme numatyta tokia išskirtinė apsaugos priemonė – advokato profesinė paslaptis. Advokato profesinę paslaptį sudaro kreipimosi į advokatą pats faktas, sutarties su klientu sąlygos, kliento pateikta informacija ir pateikti duomenys, konsultacijos pobūdis, pagal kliento pavedimą advokato surinkti duomenys, taip pat kitas advokato ir kliento bendravimas.

Yra kitų įstatymų, kurie iš tikrųjų draudžia atskleisti arba draudžia dirbti papildomą darbą ar būti vienos ar kitos komisijos nariu, jeigu gali būti atskleista arba... tiksliau, negali būti atskleistas papildomo darbo turinys išsaugant tam tikrą profesinę paslaptį. Šio įstatymo pakeitimas yra toks, kad būtų užtikrintos advokato profesinės galimybės advokato paslaugas teikiančiam asmeniui išlaikyti savo profesinę etiką, profesinę paslaptį ir kad tai nesikirstų su kitais galiojančiais įstatymais.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti vienas kolega – S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, čia tiek daug paminėjote ir parašyta dalykų, kurių negalėjo advokatas daryti. Kokios čia, jūsų nuomone, priežastys, kad anksčiau tas nebuvo sutvarkyta?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Man sunku įvertinti priežastis. Galbūt nebuvo praktikos, nebuvo suduriama galbūt su konkrečiomis situacijomis, tačiau, kaip minėjau, tai yra specifinė profesija, turinti labai specifinę apsaugos priemonę, tai yra konfidencialumą visa apimtimi su klientu. O iš tikrųjų yra veiklų, papildomų darbų, jeigu užsiimama, ir tada negalima atskleisti darbo turinio. Gali turėti klientą, tavo santykis su klientu yra visiškai apsaugotas ir tikrai gali kirstis su kitos veiklos tam tikrais profesiniais etiniais interesais.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau klausiančių nėra. Už, prieš pasisakančių nėra. Balsuosime netrukus.

18.19 val.

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 4, 5, 6, 8, 11, 14, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286 (pateikimas)

Kviečiu L. Girskienę pristatyti darbotvarkės 2-21 klausimą – Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 4, 5, 6, 8, 11, 14, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286. Prašau, kolege.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labas vakaras, gerbiami kolegos. Pristatau Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo pakeitimą, kuriuo siekiu supaprastinti daugiabučių namų bendrijų steigimo tvarką, paskatinti gyventojus, butų savininkus steigti daugiabučių namų bendrijas.

Kodėl imuosi šios iniciatyvos? Iš tikrųjų ir savo praktika galiu paliudyti, ir viešojoje erdvėje daugybė informacijos, kad daugiabučiuose namuose gyvenantys butų savininkai, administruojantys savo namą kaip bendriją, daug geriau tvarkosi, sutaupo tiek elektros energijos, tiek šilumos energijos, patys sprendžia klausimus, susijusius su namo remontu.

Šį sprendimą teikti paskatino situacija dėl daugiabučių namų administratorių. Žmonės jais nepasitiki. Iš tikrųjų tai gali būti viena iš priežasčių, kodėl mūsų renovacijos procesas niekaip neišjuda. Jeigu žmonės labiau pasitikėtų daugiabučių namų administratoriais, būtų galima paprasčiau priimti sprendimus.

Aš gal papunkčiui truputį pavardinsiu, iš eilės. Šiuo įstatymo projektu siūlau eliminuoti visiškai iš bendrijos steigimo procedūros daugiabučių namų administratorius. Susidaro tokių situacijų, kai gyventojai iš tikrųjų norėdami įsteigti bendriją susiduria su administratoriaus pasipriešinimu. Tie administratoriai, kurie yra skiriami savivaldybių, neturėtų apskritai dalyvauti sprendžiant namo valdymo klausimus, tai yra bendro turto valdymo klausimus. Tai yra pirmiausia butų savininkų reikalas ir neturėtų atėję į susirinkimus trukdyti tam procesui.

Toliau yra problema steigiant daugiabučių namų bendriją surinkti kvorumą. Pagal dabartinę galiojančią tvarką yra reikalaujama, kad bendrijos steigiamajame susirinkime dalyvautų 50 % plius vienas buto savininkas. Ta pati sąlyga galioja ir pakartotiniame susirinkime. Tai sudaro problemų, nes yra žmonių, išvykusių į užsienius, yra išnuomotų butų, kai kurie gyvena soduose, soduose ir ne visada gali dalyvauti tuose susirinkimuose dėl asmeninių priežasčių. Siūlau nustatyti, kad pirmame susirinkime, kaip ir dabar galioja, būtų reikalavimas 50 % plius vienas buto savininkas dalyvaujančių steigiant bendriją, o pakartotiniame susirinkime – vienas ketvirtadalis.

Toliau. Nėra numatyta dabartiniame reglamentavime galimybės pareikšti nuomonės iš anksto raštu dėl bendrijos steigimo. Jeigu asmuo, buto savininkas, negali dalyvauti tą dieną susirinkime ir balsuoti už bendrijos steigimą, nors pritaria arba turi priešingą nuomonę, bet negali jos pareikšti, tai jis lieka ir neišreiškia savo nuomonės, o iš tikrųjų balsuojant raštu būtų galima pridėti tuos balsus prie bendro kvorumo. Taip būtų supaprastinama sąlyga steigiant bendriją.

Toliau dar vienas punktas. Yra siūlomas pakeitimas. Kyla įvairių nesusipratimų, kai keičiasi... Pavyzdžiui, name yra įsteigta bendriją ir turi esamas namo administratorius, tai yra savivaldybės paskirtas administratorius, perduoti namo techninius dokumentus ir kaupiamąsias lėšas. Susidaro tokių situacijų, kai administratorius, kuris netenka teisės administruoti namo, piktnaudžiauja ir negražina įsteigta bendrijai dokumentų. Aš siūlau nustatyti sąlygą, nuo kada prasideda bendrijos įgaliojimai kaip namo administratoriaus ir kada baigiasi savivaldybės paskirto ad-

ministratoriaus įgaliojimai. Nustatyti tokią sąlygą, kad po įregistravimo Juridinių asmenų registre, kai faktas yra įregistruojamas Juridinių asmenų registre.

Toliau. Taip pat bendrijoms, ypač didelėms, kyla sunkumų pateikti finansines ataskaitas per tris mėnesius po finansinių metų pabaigos. Pati esu turėjusi tokią praktiką, kai, pavyzdžiui, 20 ar 30 namų yra ir realiai gruodžio mėnesio mokėjimai, duomenys yra įskaitomi tiktai sausio mėnesio pabaigoje. Vadinasi, tik sausio pabaigoje mes turime galutinius duomenis sudaryti balansui ir dar tuos duomenis, balansą reikia patikrinti. Tai reiškia, kad reikia pasamdyti auditą, dažniausiai yra ar apklausos būdu, ar konkurso būdu, ir tik patikrintą balansą, finansinių ataskaitų rinkinį galima teikti visuotiniam bendrijos narių susirinkimui. Tikrai praktiškai visada yra vėluojama tų terminų laikytis ir iki kovo 31 dienos atsiskaityti bendrijos nariams. Aš siūlau nustatyti – ne vėliau kaip per penkis mėnesius pasibaigus finansiniams metams.

Taip pat kas dar nėra nustatyta šios dienos reglamentavime. Yra parašyta, kad su bendrijos pirmininku yra sudaroma darbo sutartis. Tačiau kai kurie asmenys piktnaudžiauja šita nuostata ir sudaro neterminuotas darbo sutartis. Bendrijos pirmininkas yra renkamas valdymo organas, yra renkamas tam tikrai kadencijai ir pagal Darbo kodeksą turi būti sudaryta terminuota sutartis. Aš siūlau įrašyti, papildyti 14 straipsnį 11 dalimi ir nustatyti, kad privaloma pasirašyti terminuotą darbo sutartį.

Toliau. Kyla problemų dėl savivaldybių dalyvavimo bendrijų valdyme. Daugiabučiuose namuose, kuriuose yra socialinių būstų, savivaldybės atsisako dalyvauti visuotiniuose susirinkimuose ir tai sukelia problemų, pavyzdžiui, priimant sprendimą dėl dalyvavimo namo modernizavimo programoje. Tiesiog pasako, kad jūs sprendsite, o mes jau prisijungsime vėliau. Tai noriu įpareigoti savivaldybes, jeigu daugiabučiame name yra savivaldybės nuosavybės teise valdomų butų, socialinių butų, kad ji dalyvautų ir priimant sprendimus. Deleguotų asmenį, kuris ateitų į susirinkimą ir pareikštų nuomonę. Pavyzdžiui, balsuojant dėl renovacijos.

Tai tiek pakeitimų. Esu pasiruošusi atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmas klausia L. Slušnys. Ruošiasi R. Šarknickas.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pirmiausia tai iš tiesų šitie pakeitimai, kai savivaldybės įgaliotas asmuo neturės iniciatyvos teisės, turint galvoje, kad ir dabar tos bendrijos kuriasi vis dėlto labai sunkiai, labai sunkiai, atėmus šią galimybę iš savivaldybės įgalioto asmens, mes praktiškai išvis nebeturėsime tų bendrijų, nes dabar kartais tas savivaldybės įgaliotas asmuo truputį duoda tokį spyrį, kartais daugiau pasižneka ir tos bendrijos įsikuria. Kaip suvaldyti šitą, kas tada inicijuos ir ar nebijome mes visgi daugiau orientuoti į bendrijas?

Kitas klausimas dėl terminuotos sutarties. Ir taip pirmininkauti dažniausiai niekas nenori bendrijose, negalime rasti. Ar dėl terminuotos sutarties nemanote, kad išvis tų pirmininkų nebe galėsime turėti? Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Šiaip tai aš atsakysiu nuo antro klausimo. Terminuota sutartis yra ir taip Darbo kodekse numatyta visiems renkamiems valdymo organams. Dabar tiesiog irgi galioja šita nuostata, bet jinai nėra įrašyta į įstatymą ir kai kurie asmenys piktnaudžiauja. Tai tikrai neprišidės prie situacijos, kai neatsiranda žmonių, norinčių dirbti pirmininkais.

O dėl pirmo klausimo, tai iš tikrųjų mūsų Konstitucijoje yra parašyta, kad turtas yra neliečiamas, vadinasi, tik buto savininkas turi teisę spręsti klausimus, susijusius su savo turtu, ir joks asmuo, pašalinis asmuo, kuris neturi turto daugiabučiame name, negali inicijuoti jokių procedūrų, nei renovacijos, nei bendrijos steigimo, nei kokių nors kitokių veiksmų, nes jis paprasčiausiai neturi įgaliojimų. Per mano labai ilgą praktiką šitoje srityje neteko išgirsti nė vieno atvejo, kad savivaldybės atstovas imtųsi steigti bendrijas, tuo labiau daugiabučio namo administratorius, kuris gauna pajamas. Jis tikrai nėra suinteresuotas ateiti į namą ir pasakyti, va, mes atiduodame, jūs steigkite bendriją, nenorime jūsų pinigų ir taip toliau. Faktiškai nėra tokių atvejų.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi S. Tumėnas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Čia turbūt labai sunkiai rasime bendrą sutarimą, nes yra tiek ir neskaidrių administratorių, tiek ir neskaidrių daugiabučių savininkų. Teko nemažai patirti Alytaus regioninėse savivaldybėse, kai daugiabučių savininkai dėl tam tikrų dalykų, renovacijų, lėšų, kuri

firma renovuos ir panašiai, turi savo lojalių gyventojų tame daugiabutyje ir elgiasi irgi neapdairiai, už didesnes kainas atliko renovacijas, dėl ko gyventojai taip pat yra pasipiktinę. Kaip ir savivaldybių operatoriai, administratoriai taip pat turi savo pagudravimų. Man atrodo, čia labiausiai reikia ieškoti kokio nors saugiklio, kai nei tie, nei tie. O dėl to jūsų daugiabučio administratoriaus eliminavimo iš bendrijos steigimo administratorių turbūt yra daugiau tiesos. Tai čia dėl namų butų savininkų ir dėl kvorumo skaičiaus. Tas administratorių eliminavimas, kaip jūs manote, ar nepažeis Vietos savivaldos įstatymo ar panašiai? Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Tikrai nepažeis. Jau atsakiau kolegai L. Slušniui, kada vienintelis buto savininkas turi teisę dalyvauti priimant sprendimus ir spręsti, kaip bus valdomas jo turtas. Joks namo administratorius, kuris yra paskirtas savivaldybės, negali ateiti ir nurodinėti, ką daryti su savo turtu. Iš tikrųjų administratoriai ir taip piktnaudžiauja, kliudo gyventojams priimti sprendimus, neteikia informacijos. Šiuo metu net ir prisiskambinti daugumai neįmanoma. Ne vieną kartą teko dalyvauti tokiose situacijose, kai, butų savininkams priėmus sprendimą steigti bendriją, į šią steigiamąją susirinkimą ateina namo administratoriaus atstovai, dažniausiai keli, atsiveda antstolį, kuris fiksuoja faktines aplinkybes, dar porą asmenų, kurie sukelia šurmulį, tada susirinkime prasideda šurmulyš ir dažniausiai nepavyksta priimti jokių sprendimų. Daugiabučio namo administratorius yra paskirtas konkrečiai tinkamai prižiūrėti bendrojo naudojimo objektus, jokių kitų teisių jis neturi. Siekiant išvengti tokių situacijų, aš manau, yra tinkama palikti nuošalyje administratorių šitoje situacijoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, bent jau mieste apie 50 % interesantų į Seimo narį kreipiasi dėl daugiabučių problemų, nes visus žudo tas pražūtingas 50 plus vienas procentas, kai name nėra 10–15 šeiminių, nes emigravę ir gyvena ne Lietuvoje. Jau vien tai pasmerkia, kad neįvyksta susirinkimai. Aš ne visai supratau, ar jūs savo projekte šitą kartelę žadate sumažinti, ar tik kalbėjote, kad reikia sumažinti? Kitas dalykas. Jūsų nuomone, pliusas ar minusas, kad vienas administratorius administruoja tris ar penkias bendrijas? Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Dėl kartelės. Aš siūlau sumažinti pakartotiniame susirinkime tą kartelę steigiant bendriją. Dabar yra nustatyta, kad pirmame turi dalyvauti 50 plus vienas procentas butų savininkų, pakartotiniame irgi ta pati norma. Aš siūlau nustatyti vieną ketvirtadalį, tai yra sumažinti pakartotiniame susirinkime dalyvių skaičių, kad būtų galima priimti sprendimą. Dėl... Pakartokite paskutinį klausimą.

PIRMININKAS. Kai administruoja daug bendrijų.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Kai turi daugiau bendrijų, aš čia nematau problemos, nes asmenys, kurie užsiima šia veikla, turi pakankamai praktikos, patirties ir gali profesionaliau šitą darbą vykdyti. Ne visada name atsiranda žmogus, kuris nori imtis vadovavimo bendrijai, todėl, manyčiau, tikrai neturėtų kilti problemų, kai ateina kiti asmenys, kurie gali tinkamai suteikti šią paslaugą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Jūs savo pristatyme du kartus paminėjote, kad tik savininkai turėtų spręsti visus klausimus. Bet jūs savo projekte esate palikusi statytojus, kad statytojai lyg ir galėtų dalyvauti kuriant bendriją. Arba jie turėjo būti eliminuoti, arba tada atsisakyti tokios bendros frazės.

Aš norėčiau pasakyti dėl bevaldystės: ar jūsų negąsdina, kad name gali susikurti bevaldystė, dėl kurios ir buvo kažkada sukurtas administratoriaus statusas ir galimybė, ir to įstatymo kilmė tiesiog buvo gelbėjant namus nuo bevaldystės. Kaip manote, kokia ateitis lauktų? Man teko dešimt metų namo bendrijai vadovauti ir aš žinau, kad niekas manęs pakeisti, net tada, kai išsikrausčiau, nenorėjo, nes niekas neturėjo tokios iniciatyvos. Reikėjo įkalbinėti, kad kas nors taptų savanoriu. Dėl bevaldystės.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Yra iš viso trys valdymo formos. Čia du skirtingi dalykai. Šis projektas neapima administratorių. Liečia tiek, kad jie negalėtų ateiti ir aiškinti, kaip elgtis namo bendrijos steigiamajame susitikime. Galimybė pasirinkti administratorių paslaugas nėra eliminuojama. Šis įstatymas to visiškai neliečia. Yra kitos taisyklės, administravimo nuostatai, kurie reglamentuoja savivaldybės skiriamų daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklą. Čia tik tiek, kad nereikėtų jiems siųsti pranešimų prieš 30 dienų, kai žmonės nusprendžia

steigti bendriją, ir kad jie neateitų į butų savininkų susirinkimą, kuriame yra sprendžiamas bendrijos steigimo klausimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir K. Vilkauskas paskutinis.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, dėkoju, kad sten-giatės palengvinti daugiabučių namų gyventojų gyvenimą. Kalbėjo prieš tai kolega apie tuos san-tykius. Tai 50 plius vienas ir vienas ketvirtadalis. Tai vienas ketvirtadalis jau po to, kai įsteigia 50 plius vienas bendriją, bet yra toks klausimas dėl renovacijos, gyventojams jis yra gana svarbus. Čia mano klausimas ir kartu pasiūlymas: ar nevertėtų išskirti atvejo, kai yra didelis finansinis klausimas, ir palikti 50 plius vienas?

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Mano pasiūlymai nesusiję su dalimi, kuri yra reglamentuota, kaip pri-imami klausimai dėl dalyvavimo tam tikrose programose, būtent kas susiję su renovacija. Aš ma-nau, kad 50 plius vienas ir turėtų likti, nes tai yra didelis išipareigojimas. O bankai ir kitos insti-tucijos reikalauja net dar didesnio procento, kad būtų pritarimas. Tai šios 7 dalies aš visiškai ne-liečiu. Čia susiję tik su bendrijos įsteigimu. Kad žmonės imtųsi patys valdyti savo turta, spręsti su namu susijusius klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūs atsakėte į visus kolegų klausimus.

18.39 val.

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-273 neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIVP-541 (pateikimo tęsinys)

Taigi paskutinis šios dienos balsavimo paketas. Teikiu balsuoti dėl darbotvarkės 2-17 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įsta-tymas Nr. XIV-273 neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIVP-541. Pateikimas.

Užsiregistravo 94, balsavo 94 Seimo nariai: už – 44, prieš – 34, susilaikė 16. Nepritarta.

Kaip ir prieš tai balsavome, siūlau pasirinkti. Kas siūlo tobulinti, balsuoja už, kas nori atmes-ti, balsuoja prieš. Balsuojame.

Balsavo 95 Seimo nariai: tobulinti – 46, prieš – 49. Atmesta.

18.41 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-527 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straips-nio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-527.

Užsiregistravo 97, balsavo 97 Seimo nariai: už – 85, prieš – 2, susilaikė 10. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti Seimo III (rudens) sesijoje.

M. Majauskas per šoninį mikrofoną.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Frakcijos vardu norėtume paprašyti Vyriausybės išvados dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Turbūt bendru sutarimu galime, taip? Ačiū.

18.42 val.

Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projektas Nr. XIVP-565 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Daugiakultūrinio tapatumo išsaugojimo įstatymo projektas Nr. XIVP-565.

Užsiregistravo 94, balsavo 93 Seimo nariai: už – 15, prieš – 41, susilaikė 37. Atmesta.

Balsuojame dėl tobulinimo arba atmetimo.

Užsiregistravo 93, balsavo 92 Seimo nariai: už – 32, prieš – 60. Atmesta.

18.44 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-249 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-249.

Užsiregistravo 90, balsavo 90 Seimo narių: už – 80, susilaikė 10. Po pateikimo pritarta.

Siūdomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti Seimo III (rudens) sesijoje. Pritarta. Ačiū.

18.44 val.

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 4, 5, 6, 8, 11, 14, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286 (pateikimo tęsinys)

Ir paskutinis šios dienos balsavimas. Darbotvarkės 2-21 klausimas – Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų patalpų savininkų bendrijų įstatymo Nr. XI-1967 4, 5, 6, 8, 11, 14, 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-286.

Užsiregistravo 100, balsavo 99: už – 58, prieš – 9, susilaikė 32. Po pateikimo pritarta. Siūdomi komitetai: pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti Seimo III (rudens) sesijoje.

Gerbiami kolegos, visi šios dienos darbotvarkės klausimai apsvarstyti. Liko tik Seimo narių pareiškimai. Jų šiandien yra du. Kviečiu į tribūną V. Valkiūną.

18.46 val.

Seimo narių pareiškimai

V. VALKIŪNAS (LRF). Gerbiamieji, sustabdoma akimirka. Suprantu, kad prezidentavimas yra svarbi pareigybė ir atsakomybė. Prezidentas išreiškė nuomonę, *pabėdavojo* metų ataskaitos pranešime. Kviečiu pamąstyti kartu, kaip vis dėlto toliau gyventi.

Blogis nebesislepia – tai sako Prezidentas. O ko jam slėptis, jeigu blogis turi didelę paklausą? Globalizacija, homoseksualizacija, emigracija, imigracija, tautos skurdinimas. Valdžia blaškosi, keičia nuomonę – sako Prezidentas. O kur opozicija, kad ją stabilizuotų ir pastatytų ant tvirtų kojų, o ne molinių? Kas bus tas stabilizatorius?

Socialinis teisingumas ir socialinio gyvenimo kokybė. Kokia kokybė ir koks teisingumas, kai dėl valdžios netinkamo valdymo viskas brangsta, kai žalioji mafija vairuoja, kad brangtų elektra, dujos, kasdieninės prekės, maisto produktai, keldama vis aukštesnius, ne visada pagrįstus reikalavimus. Kur analizė, kur skaičiavimai?

Prezidentas kalbėjo apie vyresnių žmonių įtraukimą į darbo rinką. Tai ką, darbas iki gyvos galvos? Kas priteisė pretenzijas ir tiesos monopoliją? O kur ta taip liaupsinama demokratija? Ar tik jau viena tiesa – LGBT?

Prezidentas pasisakė už teisę į tos pačios lyties partnerystės įstatymą. Nauja formuluotė, į kur vedanti? Ar čia pataikavimas ekstremistinėms ir psichologinio teroro organizacijoms? Kas jūs? Ar LGBT ideologijos pardavimo agentas? Turime šeimos instituciją, įteisintą Konstitucijoje, ir taškas. Kam reikia leisti į išvedžiojimus?

Prezidentas pasisakė apie pilietinio ugdymo svarbą. Ką ginsime ir dėl ko, kokia mūsų šalies vizija, kur patriotinis, o ne globalistinis ugdymas?

Mokslas ir inovacijos. Ar susimąstėme, kokia tų inovacijų nauda mūsų piliečiams? Kur keuliauja patentai ir finansinė grąža? Pinigai skiriami, o iš ten tik aimanos, kaip sunku gyventi, ir dar duokite daugiau.

Su tokiomis fantazijomis gerovės valstybės nesukursime. Kas blaškosi, tam negalima patikėti ir 100 eurų, nekalbant apie milijardus. Kolegos, mobilizuokimės. Teisingos mintys lems produktyvius rezultatus. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. J. Sejonienė. Prašau. (*Balsai salėje*)

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Mano kalba bus tikrai trumpa. Tik noriu pasakyti, kad dar kartą už kolegas Seimo narius apima svetima gėda. Seimo narys yra įpareigotas, turi atsakomybę ir privalo kalbėti tiesą, bet kai Seimo nariai pradeda kurti ir skleisti sąmokslo teorijas... Po kirminų kaukėse man dar buvo juokinga, bet kai Seimo narys teigia, kad Lietuvos valstybėje yra grobiami vaikai tam, kad juos paskiepytų, pandemijos kontekste, kai žmonės yra pavargę, susipriešinę, kai jais iš tiesų lengva manipuliuoti, o tikslas – paskiepyti Lietuvos visuomenę tam, kad galėtume kuo greičiau grįžti į kiek įmanoma normalų gyvenimą, tai jau net ne absurdas, tai yra niekšiška. Seimo nariai, labai prašau jūsų – būkite atsakingi ir nemanipuliuokite žmonių jausmais. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Gerbiami kolegos kantriausieji, skelbiu 2021 m. birželio 8 dienos popietinio posėdžio pabaigą. (*Balsai salėje*) Jau registravomės balsuodami. (*Balsai salėje*) (*Gongas*) Ačiū.

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adamkus Valdas 14
Adomaitis Kasparas 34
Anušauskas Arvydas 30
Armonaitė Aušrinė 38
Asanavičiūtė Dalia 29, 30, 31
Ažubalis Audronius 17, 18
Ažuolas Valius 22, 23, 44, 45, 48, 49, 60, 77, 78
- Balčytis Zigmantas 17, 41, 69, 78, 80
Bartoševičius Kristijonas 17
Baškienė Rima 65, 66, 81
Bortkevičienė Felicija 16, 51, 52, 76
Bukauskas Valentinas 63
Butkevičius Algirdas 21
- Čmilytė-Nielsen Viktorija 9, 37, 55
- Danielė Morgana 51
- Fiodorovas Viktoras 57, 67
- Gapšys Vytautas 68, 69, 70, 71, 79, 80
Gedvilienė Aistė 16
Gentvilas Eugenijus 15, 16, 22, 23, 35, 50, 63, 71
Gentvilas Simonas 27, 32, 33, 34, 35
Giraitytė Vaida 58, 82
Girskienė Ligita 34, 84, 85, 86, 87
Gražulis Petras 15, 16, 49
Grybauskaitė Dalia 70
Griškevičius Domas 48
- Haase Irena 30, 31
- Jarutis Jonas 37, 55, 56
Jovaiša Sergejus 19, 31
Jukna Vigilijus 45, 52, 53, 54, 62, 63, 64
Juozapaitis Vytautas 30, 31, 41
Juška Ričardas 18
- Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 26, 44, 46, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 80, 81, 82
Kalnius Antanas 26
Knapkienė Vida 26
Kanopa Vidmantas 15
Kazlauskas Tomas 28, 29
Kubilius Andrius 38
Kukuraitis Linas 38, 40, 66
- Lingė Mindaugas 18, 28, 42
Lopata Raimundas 17
- Majauskas Mykolas 16, 20, 23, 25, 53, 55, 58, 63, 87
Masiulis Kęstutis 66, 67, 77, 79
Matulas Antanas 18, 41, 42
Mazuronis Andrius 37, 70, 71, 72
Miliūtė Rūta 17
Mitalas Vytautas 19, 41, 42
- Mizaras Vytautas 37
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 30, 42
- Nagienė Laima 45, 47, 58, 60, 65, 79, 81
Nausėda Gitanas 9
Nekrošius Arvydas 81
Norkienė Aušrinė 49, 51, 52
- Ošmianskienė Monika 49
- Pakarklytė Ieva 40, 49
Palionis Andrius 33, 35, 49
Paluckas Gintautas 24
Petrošius Audrius 27
Pocius Arvydas 17, 18
Pranckietis Viktoras 17, 35, 78, 86
Puidokas Mindaugas 55, 63, 64
Pupinis Edmundas 28, 30, 44, 47, 54, 59, 65, 74, 81
- Rakutis Valdas 30, 52
Razma Jurgis 9, 15, 18, 49, 50, 64, 72
Reznikovas Maksimas 55, 56, 57, 58
Rudelienė Editā 50
- Savickas Lukas 72
Sejonienė Jurgita 51, 89
Sysas Algirdas 27, 54, 58, 66, 67, 69, 72
Skaistė Gintarė 25, 75
Skardžius Artūras 54, 57, 68, 69, 70, 77, 78, 79
Skvernelis Saulius 37, 83, 84
Slušnys Linas 60, 61, 70, 71, 85, 86
Stalinus Josifas (Stalin Josif) 29, 30
Starkevičius Kazys 17, 41
Strolys Marius 9, 15
- Šarknickas Robertas 31, 33, 50, 60, 85
Šedbaras Stasys 18, 68
Širinskienė Agnė 68
Šiugždinienė Jurgita 43, 44, 45, 62
Štaras Arūnas 56
Švedas Viktoras 69
- Tamašunienė Rita 24, 53, 54, 60, 61, 63
Tomilinas Tomas 52
Tumėnas Stasys 82, 83, 85, 86
- Udris Jonas 55
- Valkiūnas Valdemaras 35, 88
Vilkauskas Kęstutis 63, 64, 78, 87
Vinkus Antanas 17, 25, 43
Vyšniauskas Andrius 35, 72
- Žalimas Dainius 37
Žemaitaitis Remigijus 56
Žukauskas Artūras 18, 23, 42, 46, 47, 48

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*

Interneto puslapis *www.lrs.lt*